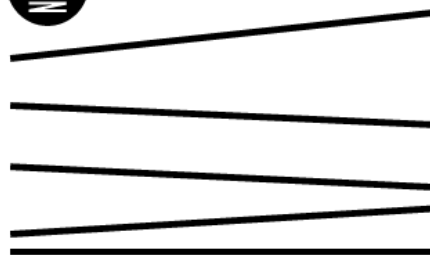

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 10

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

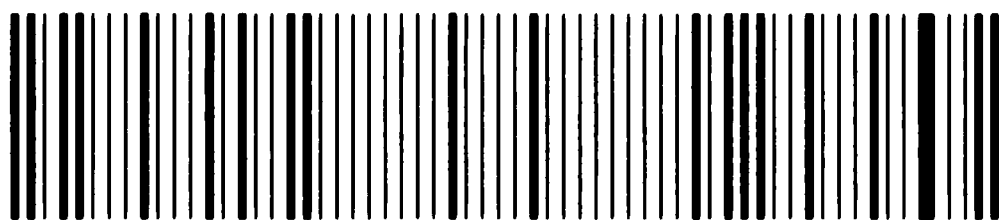
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.-150-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01047 9

REX/s

William Shakspeare's

Dramatiske Bærker,

oversatte

af

P. S. Wulff og P. Soersom.

Udgivne og gennemsette
af Offe Høyer.

Tiende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. S. Schubothes Boghandling.

Trykt hos J. E. F. Græbe.

1850.

**Sellig = Tre = Rongers =
Alten,**

eller

Hvad I ville.

Personerne:

Orsino, Hertug af Illyrien.

Sebastian, Violas Broder.

Antonio, en Skibsfører, Sebastians Ven.

En Skibsfører, Violas Ven.

Valentin,

Curio,

} Hofmænd hos Hertugen.

Herr Tobias Hikke, Olivias Morbroder.

Herr Anders Blegnæb.

Malvolio, Huushofmester hos Olivia.

Fabian,

Karren,

} Betjente hos Olivia.

Olivia, en rig Grevinde.

Viola.

Marie, Olivias Kammerpige.

Hofmænd, en Præst, Retsbetjente, Musikantere og andet
Følge.

Handlingen er i en By i Illyrien og ved den nærliggende
Søkyst.

Hellig-Tre-Kongers-Aften,

eller

Hvad I ville.

Første Akt.

Første Scene.

Et Bærelse i Hertugens Pallads.

Hertugen, Curio og Hoffolk, Musikanterne i nogen Afstand.

Hertugen.

Skald Musik er Elskovs Mæring, spil!
Giv mig i fuldest Maal, at overmættet
min Lust kan blive syg og død. — Igjen,
igjen hiint Strog! — Det døende henskinder;
det til mit Dre kom lig Søndenvinden,
der aander paa et Bed af Martensvioler
og Dusten taer og giver. — Lyk! nu nok!
Nu er det ei saa sødt som det var før.
O Elskovs Land, hvor er Du frisk og liflig!
Endskjøndt Du mægtig indbesatter Alt,
saa er Du dog som Havet, der opsluger

det hypperste Klenod som faldt deri,
og derved sank fra størst til lavest Værd
i samme Nu. Saa fuld af Phantasi
er Elskov, at kun den phantastisk er.

Curio.

Vil ei min Tyrste jage?

Hertugen.

Hvilket?

Curio.

Hjorten.

Hertugen.

Jeg jager jo det Edleste jeg eier.
Da første Gang mit Die saae Olivia,
— selv Lusten renset blev ved hendes Nænde —
jeg i hiint Nu blev til en Hjort forvandlet,
og min Begjærlighed, lig grumme Hunde,
har siden mig forfulgt. (Valentin kommer.)

Hvad Nyt fra hende?

Valentin.

Min høie Tyrste, jeg ei indladt blev,
men hendes Kammerpige svared mig:
Selv Himlen ei, før Solen har syv Gange
seet Komfruens Tegn, skal hendes Ansigt stue,
thi lig en Nonne vil hun fløret gaae
hver Dag sit Kammer rundt og væde det
med Diets salte Taare, for at gjemme
en elsket Broders døde Kjærlighed
i evigtvarende og sorgfuldt Minde.

Hertugen.

O, Hun hvis Hjerte føle kan saa fint
og slig en Gjæld betale til en Broder,
hvor vil hun elske, naar den gyldne Pæl
har dræbt den Hær af andre Lidenstaber,

som herſke nu! Naar Hovedet og Hjertet,
 de høie Throner for alt Stort og Edelt,
 kun een Beherſker har! Gaaer foran,
 hvor blide Blomſter groe jeg vil henflye;
 Elſkov kun drommer ſodt i Træets Ly.

(De gaae.)

Anden Scene.

Søſtyſten.

Viola, en Skibsfører og Matroſer.

Viola.

Hvad Land er dette, Ven?

Skibsføreren.

Jlyrien, Trofen.

Viola.

Og hvad ſkal jeg her i Jlyrien?

Min Broder, — han er i Elyſium. —

Dog var det muligt at han drukned ei.

Skibsføreren.

Det neppe muligt var at J blev frelſt.

Viola.

Alf, ſtaffels Broder! muligt dog han undkom.

Skibsføreren.

Ja, for med Mulighed at troſte Eder,

ſaa vid, at da vort Skib var ſonderſlaget,

da J og Gaa med Eder bleve redded'

og hang ved Baaden, ſaae jeg Eders Broder

i Faren heel betænksom ſig at ſurre

(ham dette Middel lærte Haab og Mod)

til Stumpen af en Maſt, ſom flød paa Havet,

hvor han, lig Arion paa Delphinens Ryg,

holdt stadigt Venskab med de brede Bølger,
saalænge jeg ham saae.—

Viola.

See, der er Guld
for Dine Ord. Min egen Redning nærer
mit Haab og det bekræftes ved Din Tale.
Jeg beder, siig om dette Land Du kjender.

Skibsføreren.

Ja, saare godt, thi jeg er fød og baaren
knap trende Timers Reise her fra Stedet.

Viola.

Hvem hersker her?

Skibsføreren.

En Hertug, ædel af Gemyt som Navn.

Viola.

Hvad er hans Navn?

Skibsføreren.

Orsino.

Viola.

Vel, Orsino!

Jeg tidt har hørt min Fader nævne ham;
han var ei gift.

Skibsføreren.

Det er han ei endnu.

Det er en Maaned siden jeg afeiled
fra dette Sted: da Rygtet var i Omløb,
(J ved de Smaa saa gjerne vil omtale
hvad Store gjør) at til den skønne Frøken
Olivia han beiled.

Viola.

Hvem er hun?

Skibsføreren.

En dydig Pige, Datter af en Greve,

som nu et Nar er død. Han overlod
Beskyttelsen af hende til sin Søn;
han ogsaa nylig døde, og hun har
af Kjærlighed til Broderen forsvoret
at tale eller omgaaes nogen Mand.

Viola.

O gid jeg tjente hende, skjult for Verden
til Leiligheden modnede mit Forsæt,
og jeg fremtræde kunde den jeg er

Skibsføreren.

Det neppe skeer; thi hun aldeles ei
vil høre Nogen, selv ei Hertugen.

Viola.

Det Ansigt lover en retskaffen Mand,
og skøndt Naturen tidt med Skjønheds Dække
tilslører Smudsighed, saa vil jeg dog
til Dig min Tillid fæste. Dit Gemyt
mig synes stemmer med Dit gode Ydre.
Jeg beder, og vil rigeligt Dig lønne,
skjul hvem jeg er; see til Du skaffer mig
en sliq Forklædning, som sig passer med
min Plan: Jeg Hertugen vil tjene.
Du skal mig anbefale som en Ungling,
der er opdraget vel, der synge kan
og ham med alle Slags Musik opmuntre,
og ganske til hans Tjeneste er skiftet.
Jeg Resten overlader Tidens Folge;
Din Taushed svige ei hvad jeg vil dølge!

Skibsføreren.

Som i Seraillet jeg vil Stumhed lære,
og sladrer jeg, min Straf da Blindhed være.

Tredie Scene.

Et Værelse i Olivias Huus.

Herr Tobias Hikke og Marie.

Herr Tobias.

Hvad Pokkeren mener min Søsterdatter med at tage sig sin Broders Død saa nær? Jeg er vis paa at Sorg tærer paa Livet.

Marie.

J maa endelig, Herr Tobias, komme tidligere hjem om Natten. Eders Søsterdatter, min Frøken, har meget at sige imod Eders sildige Sviren.

Herr Tobias.

Sige imod, ja det troer jeg; hun lever jo af Modsigelser.

Marie.

Det vil klæde Jer bedre at føre et ordentligt Livnet.

Herr Tobias.

Klæde mig bedre! Jeg klæder mig ikke bedre end Du seer mig her. Disse Klæder ere gode nok til at drikke i, og det er disse Støvler ogsaa; ere de det ikke saa lad dem hænge dem selv i deres egne Stropper.

Marie.

Den Sviren og Driften vil ødelægge Jer. Jeg hørte min Frøken tale derom igaar, og om en naragtig Person J bragte med Jer forleden Aften som hendes Frier.

Herr Tobias.

Hvem? Herr Anders Blegnæb?

Marie.

Just ham.

Herr Tobias.

Det er saa tapper en Karl som Nogen i hele Illyrien.

Marie.

Hvad gjør det 'il Sagen?

Herr Tobias.

Det er en god Sag; han har tre tusinde Ducater om Mæret.

Marie.

Godt, men han vil ogsaa fortælle alt hvad han eier i eet Aar; han er en Nar og en Drukkenboldt.

Herr Tobias.

Hy skam Jer, er det at tale? Han kan spille paa Basfiol og tale tre til fire Sprog Ord for Ord ud af Hovedet, og har Natur=Gaver i stor Mangfoldighed.

Marie.

Ja, iær Genfoldighed. Foruden det at han er en Nar, er han en Klammeri=Broder, og havde han ikke den Gave at være seig, for at dæmpe Klammeri=Lysten, saa mene kloge Folk at han snart fik en Grav til Gave.

Herr Tobias.

Det er Skurke og Lognere, som sige ham saadant paa. Hvem er det?

Marie.

De Samme, som endog tilføie at han er drukken hver Aften i Ederes Selskab.

Herr Tobias.

Ja det troer jeg, ved at drikke paa min Søster=datters Sundhed. Jeg vil drikke hendes Skaal saalænge der er Nakning i min Strube og Drikkevarer i Illyrien. Det er en Gnjon som ikke vil drikke

hendes Skaal til hans Hjerne løber rundt som en Gadedrengs Top. Nu Barn, Castiliano volto, for der kommer Herr Anders Blegnæk.

Herr Anders (kommer.)

Herr Tobias Hikke! Hvorledes staaer det, Herr Tobias Hikke?

Herr Tobias.

Hjertens kjære Herr Anders.

Herr Anders.

Gud velsigne Jer, Skjønjomfru.

Marie.

Ligemaade, min Herre.

Herr Tobias.

Entre, Herr Anders, entre.

Herr Anders.

Hvem er det?

Herr Tobias.

Det er min Søsterdatters Kammerjomfru.

Herr Anders.

Kjære Jomfru Entre, jeg ønsker nærmere Bekjendtskab.

Marie.

Mit Navn er Marie, min Herre.

Herr Anders.

Kjære Jomfru Marie Entre.

Herr Tobias.

J forstaaer mig galt, Ridder. Entre betyder: Anfald hende! læg hende ombord! bestorm hende!

Herr Anders.

Det vilde jeg, paa min Ære, ikke paatage mig i dette Selskab. Er det Meningen af Entre?

Marie.

Lever vel, mine Herrer.

Herr Tobias.

Derfom Du lader hende faaledes gaac, Anders, saa gid Du aldrig mere drage Sværd af Balgen.

Herr Anders.

Derfom jeg lader Jer faaledes gaac, Jomfru, saa gid jeg aldrig mere drage Sværd af Balgen. Troer I, Skjonjomsfru, at have Narre i Hænderne?

Marie.

Jeg har ikke Eder i Hænderne.

Herr Anders.

Bitterdød, gid Du havde! Her er min Haand.

Marie.

Vel Herre, Tanker ere toldfrie. Saa skulde I bringe den hen i Melkestuen og lade den drikke.

Herr Anders.

Hvorfor det, Skjonjomsfru? Hvad betyder Eders Bignelse?

Marie.

Den er saa tør, Herre.

Herr Anders.

Det skulde jeg rigtignok mene. Jeg er ikke saadan en Ujel. at jeg ikke kan holde min Haand tør! Men hvad betyder Eders Spøg?

Marie.

Det er kun en tør Spøg.

Herr Anders.

Er I fuld?

Marie.

Ja, ved hver Fingrende. Nei, nu er det forbi da I slap min Haand; jeg anbefaler mig.

(gaacr.)

Herr Tobias.

Du mangler en Flaske ungarsk Vin, Ridder: naar saae jeg Dig saaledes slaact af Marken?

Herr Anders.

Aldrig i Tert Liv, troer jeg, undtagen naar Binen slog mig ned. Stundom synes jeg at jeg er ikke vittigere end en Christen eller en anden simpel Mand. Men jeg spiser for meget Kødmeat; det troer jeg skader min Vittighed.

Herr Tobias.

Udisputeerlig.

Herr Anders.

Dersom jeg var vis derpaa, vilde jeg forsværge det. Jeg vil ride hjem imorgen, Herr Tobias.

Herr Tobias.

Pourquoi, min Hjertens Ridder?

Herr Anders.

Hvad er pourquoi? Er det ride eller ikke ride? Gid jeg havde brugt den Tid til fremmede Tunge-
maal, som jeg har anvendt paa Tægten, Dandsen og
Riden; gid jeg havde lagt mig paa de skjøne Konster!

Herr Tobias.

Saa havde Dine Haar seet anderledes ud.

Herr Anders.

Vilde det have forbedret mit Haar?

Herr Tobias.

Udenfor al Tvivl; Du seer jo det vil ikke frosle af Naturen.

Herr Anders.

Det klæder mig dog ret godt; gør det ikke?

Herr Tobias.

Fortræffeligt; det hænger ligesom Her paa et

Rokkehoved. . Jeg haaber endnu at see en huuslig
Matrone tage Dig imellem sine Knæ og spinde det af.

Herr Anders.

Bitterdød, jeg vil hjem imorgen, Herr Tobias.
Ederes Søsterdatter vil ikke lade sig see, eller hvis hun
vil, saa gjælder det Fire mod En at hun ikke vil
have mig. Greven selv her næst ved frier stærkt til
hende.

Herr Tobias.

Hun vil ikke have Greven; hun vil ikke høiere
paa Straa end hun nu er, hverken i Stand, Alder
eller Forstand. Mod, Mand, Du kan endnu svømme
oven paa.

Herr Anders.

Jeg vil blive en Maaned længer. Jeg er en
Karl af det besynderligste Sindelag i Verden; min
bedste Spas er Maskerader og Fastelavns-Loier.

Herr Tobias.

Er Du brav i disse Mummerier, Ridder?

Herr Anders.

Saa brav som nogen Mand i Sthyrien.

Herr Tobias.

Hvor vidt har Du bragt det i en Gaillarde?

Herr Anders.

Jeg kan skjære Caprioler og jeg kan springe
som en Kat.

Herr Tobias.

Og jeg kan bide Møsen til Dig.

Herr Anders.

Jeg mener jeg gjer ligesom Bogspringet saa
dygtig som nogen Mand i Sthyrien.

Herr Tobias.

Hvorfor ere disse Ting skjulte? Hvorfor ere disse

Gaver bevarede bag et Forhæng? Frygter Du de skal blive støvede? Hvorfor gaar Du ikke til Kirke i en Gaillarde og hjem igjen i en Courante. Din Gang skulde være en bestandig Springedands. Du skulde ikke saa meget som jeg veed ikke hvad, uden et Entrechat. Hvad mener Du med det? er dette en Verden at skjule sine Dyder i? Jeg sluttede af Dit Beens fortræffelige Bygning at Du var fød under Gaillarde-Stjernen.

Herr Anders.

Ja det er en velstkabt Læg, som tager sig ret godt ud i en rødflammet Strømpe. Skal vi gjøre nogle Dptoirer?

Herr Tobias.

Hvad ellers? Er vi ikke fødte under Tyrens Tegn?

Herr Anders.

Tyrens Tegn; det betyder Stod og Stangen.

Herr Tobias.

Nei, det betyder Dands og Gammen. Lad mig see Dine Caprioler. — Heisa lystig — Ha, Ha, prægtig!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Hertugens Pallads.

Valentin og Viola i Manddragt.

Valentin.

Dersom Hertugen vedbliver saaledes at vise Eder sin Gunst, Cesario, saa vil I bringe det vidt; han har kun kjendt Eder i tre Dage, og I er allerede ingen Fremmed.

Viola.

Enten frygter I hans Lune eller min Forsømmelighed, siden I kan betvivle Bårigheden af hans Gudest for mig; Er han ubeständig?

Valentin.

Nei, aldeles ikke.

Hertugen, Curio og Følge kommer.

Viola.

Jeg takker Eder, Greven kommer.

Hertugen.

Hvor er Cesario?

Viola.

Til Eders Naades Befaling, her.

Hertugen (til sit Følge.)

I Afstand holder Jer -- Cesario,
Du Alting veed: De hemmeligste Blade
af Hjertets Bog har jeg udfoldet for Dig.
Skynd Dig derfor til hende, gode Ungling;
lad Dig ei nægte Udgang, staa ved Døren,
og siig dem: der Du vil Din Fod rodfæste
til hun vil høre Dig.

Viola.

Min ædle Herre,
ifald hun til sin Sorg er saa hengiven
som man har sagt, saa faaer jeg aldrig Udgang.

Hertugen.

Hoiroftet vær, glem Sæder, Høflighedens Bud,
for Du mit Grind lader usorrettet.

Viola.

Sæt at hun tale vil med mig, hvad da?

Hertugen.

O, da udfolde Du min Elskovs Styrke,

lad hende undres ved min rene Trofskab:
 Det godt vil flæde Dig min Sorg at male.
 Hun bedre til Din Ungdom lytte vil,
 end til et Sendebud med Alvors Mine.

Viola.

Jeg tvivler, Tyrste.

Hertugen.

Vær forsikkert om det,
 thi hun belyve vil Din Ungdoms Alder,
 som siger Du er Mand. Dianas Læber
 ei meer Rubinen ligne og Din Stemme
 er som en Piges klingende og blød,
 og i det Hele ligner Du en Kvinde:
 Din Stjerne er for denne Sending gunstig.
 — Fem eller Sex af Eder følge ham,
 I Alle om han vil, thi jeg er bedst
 naar jeg er ene — Lykkes dette Dig,
 da skal Du, som Din Herre, leve fri
 og dele Alt med mig.

Viola.

Jeg vil forsøge.

(affides.) Et svært Forsøg, hvor Intet er at vinde;
 thi selv jeg være gad hans Gemalinde.

(De gaae.)

Femte Scene.

Et Værelse i Olivias Hus.

Marie og Narren.

Marie.

Nei, enten skal Du sige mig hvor Du har
 været, eller jeg aabner ikke min Mund et Haarsbred
 til Din Undskyldning. Min Troken hænger Dig for
 Din Traværelse.

Marren.

Lad hende hænge mig; den der bliver vel hængt, drukner ikke.

Marie.

Et flaut Svar; jeg kan sige Dig hvor Du har lært det.

Marren.

Hvor da, Jomfru Maria?

Marie.

Paa Galgebakken, og Du med Din Daarskab kan dristig bruge det.

Marren.

Vel; Gud styrke Deres Wiisdom, som have nogen, og lad Marrene nytte deres Daarskab.

Marie.

J bliver dog hængt fordi J har været saa længe borte, eller jaget bort, hvilket er det samme for Eder, som at blive hængt.

Marren.

Vel hængt er bedre end slet gift, og hvad bortjagen angaaer, det bryder jeg mig ikke om, saalænge det er Sommer.

Marie.

Du er vedhængende i Dine Glojer.

Marren.

Er jeg nedhængende i mine Hosjer? Nei, jeg bærer dem i to Baand.

Marie.

Og springe de, saa hænge de om Hælene, ligesom Du snart i Galgen.

Marren.

Godt sagt, min Sandten; godt sagt! Dersom

Herr Tobias vilde holde op at drikke, var Du saa vittig en Gvas Datter som nogen i hele Landet.

Marie.

Stille, Du Kjeltring, ikke mere om det; der kommer Frøkenen. Du gjør bedst i at undskyldte Dig fornuftigt.

(Marie gaaer, Olivia og Malvolio komme.)

Narren.

Bid! dersom det er Din Billie, saa hjælp mig til en god Narrestreg. De vittige Karle, som troe at besidde Dig, ere øste Daarer, og jeg, som er vis paa at mangle Dig, kan passere for en vis Mand; thi hvad siger Quinapalus: Bedre en vittig Nar end en naragtig Vis. Gud velsigne Eder, Frøken!

Olivia.

Bring den Nar bort.

Narren.

Hører I, Krabater, bring Frøkenen bort.

Olivia.

Bogt Dig, Du er en tør Nar; jeg vil ikke vide mere af Dig at sige. Desuden begynder Du at føre et uanstændigt Levnet.

Narren.

To Feil, Madonna, som Drikke og gode Raad kan afhjælpe. Giv Narren Drikke saa er han ikke længer tør; raad den Uanstændige at forbedre sig. Skeer det er han ikke længer uanstændig, skeer det ikke saa maa han flikkes. Enhver Ting, som er forbedret, er kun flikket. Dyden, som løber surr, er flikket med Last, og den Lastefulde, som forbedrer sig, er kun flikket med Dyd. Gaaer denne eenfoldige Slutning igenem, er det godt, hvis ikke, hvad gjøre vi da? Ligesom der ingen ulykkelig Elsker er uden Glendighed,

saa er Skjønhed en Blomst, — Frøkenen bad Jer bringe Narren bort, derfor siger jeg nok engang, bring Frøkenen bort.

Olivia.

Jeg bad dem skaffe Dig bort.

Narren.

Misgreb i høieste Grad! — Frøken, Cucullus non facit monachum, det er saa meget som at sige, min Hjerne er ikke saa spraglet som min Troie. Gode Madonna, giv mig Tilladelse til at bevise Ederes Daarskab.

Olivia.

Kan Du det?

Narren.

Fortræffeligt, Madonna.

Olivia.

Før Dine Beviser.

Narren.

Jeg maae kattedisere Jer først, Dydens lille Muse, og I maa svare mig.

Olivia.

Ja vel da; af Mangel paa anden Beskjæftigelse vil jeg besvare Dine Spørgsmaal.

Narren.

Gode Madonna, hvorover sørger Du?

Olivia.

Gode Nar, over min Broders Død.

Narren.

Jeg troer, at hans Sjæl er i Helvede, Madonna.

Olivia.

Jeg veed at den er i Himlen, Nar.

Marren.

Desto større er Eders Daarskab, Madonna, naar
J sorger fordi Eders Broders Sjæl er i Himlen. —
Bring den Nar bort, mine Herrer!

Olivia.

Hvad synes J om denne Nar, Malvolio? Forbedrer han sig ikke?

Malvolio.

Jo, og vil det til han drager sit sidste Aandedrag. Affældig Alder, som bringer den Vise i Aftagende, forbedrer stedse Narren.

Marren.

Vor Herre sende Jer en pludselig Affældighed, for bedre at forstørre Eders Daarskab. Herr Tobias vil sværge paa at jeg ingen Nar er, men han vil ikke vædde to Skilling paa at J ingen Nar er.

Olivia.

Hvad siger J til det, Malvolio?

Malvolio.

Jeg undres over at Eders Naade kan fordrage en saadan elendig Slyngel. Jeg saae ham for et Par Dage siden bukke under for en eenfoldig Nar, som ikke havde mere Hjerne end et Skabilkenhoved. Seer J, nu er han allerede fra Papirerne; naar J ikke leer, eller giver ham Anledning, har han strax en Knevl i Munden. Jeg forsikrer paa, jeg skatter de vise Mænd, som finde saa stor Behag i denne Slags Narre, ikke høiere end Narrens Brix.

Olivia.

O, J er syg af Egenfjærlighed, Malvolio. J nyder med fordærvet Smag. Den som er ædelmodig, skyldfri og af et aabent Sindelag tager disse Ting som Urter, udblæste af et Pusterør, men J betragter

dem som Kanon-Kugler. En privilegeret Nar bagtaler ikke fordi han spotter i Speg, ligesom den Bise ikke bespotter, skjøndt han gjør intet Andet end at dadle.

Narren.

Merkur skjenke Dig Gave til at lyve, thi Du taler vel om Narrestanden.

Marie kommer tilbage.

Marie.

Der er en ung Herre ved Døren, Froken, som ønsker særdeles meget at tale med Eder.

Olivia.

Fra Grev Orsino, ikke sandt?

Marie.

Jeg veed ikke, Froken, men det er et smukt ungt Menneske med et anstændigt Følge.

Olivia.

Hvem af mine Folk holder ham tilbage?

Marie.

Herr Tobias, Eders Fætter.

Olivia.

Skaf ham af Veien, jeg beder Dig. Han taler som en gal Mand. Hy dog! — (Marie gaaer.) Gaa I, Malvolio! Dersom det er fra Greven, er jeg syg, eller ikke hjemme: Hvad I vil, kun skaf ham bort. (Malvolio gaaer.) I seer at Eders Narrestreger forældes; man lider dem ikke mere.

Narren.

Du har talt for os, Madonna, som om Din ældste Søn skulde være en Nar: Gid Jupiter vilde proppe hans Hjernekal fuld med Hjerne, thi her

kommer en af Din Slægt, som har et meget svagt
pia mater.

(Herr Tobias kommer.)

Olivia.

Paa min Ære, halv bestjænket. — Hvem er
ved Døren, Fætter?

Herr Tobias.

En Herre.

Olivia.

En Herre? Hvad Slags Herre?

Herr Tobias.

Det er en Herre som — Pokker tage disse
Straajunkere! — Hvad nu?

Narren.

Gode Herr Tobias. —

Olivia.

Fætter, Fætter, kan I ikke aflægge den Rums-
vane.

Herr Tobias.

Bruushane, jeg trodser alle Bruushaner! — Der
er netop en ved Døren.

Olivia.

Hvem er det?

Herr Tobias.

Lad ham være Djævelen selv om han vil; vær
vis paa, det er Gæt og det Samme for mig.

(gaaer.)

Olivia.

Hvad ligner en drukken Mand, Nar?

Narren.

En drufnet Mand, en Nar og en gal Mand.

Den første Draabe over Tørsten gjør ham til en Nar, den anden gjør ham gal, og den tredie drukner ham.

Olivia.

Ja, saa gaa Du hen til Undersfogden og besørg ham besigtet, thi han er i den tredie Grad: han er druknet. Gaa og see efter ham.

Narren.

Han er ikke mere end gal endnu, Madonna, og Narren skal see efter den Gale.

(gaaer.)

(Malvolio kommer.)

Malvolio.

Froken, den unge Krabat sværger paa at han vil tale med Eder. Jeg sagde ham J var syg; det paastod han at vide og derfor kom han for at tale med Eder. Jeg sagde ham J sov; det synes han ogsaa at have Forkundskab om, og derfor kommer han for at tale med Eder. Hvad skal man sige til ham, naadige Froken? Han er væbnet mod ethvert Afslag.

Olivia.

Siig ham, at han skal ikke tale med mig.

Malvolio.

Det er allerede sagt, men han svarer at han vil staae Skildvagt ved Eders. Dør Dag og Nat; thi han vil tale med Eder.

Olivia.

Hvad Art af Menneske er han?

Malvolio.

Af en meget uartig Art. Han vil tale med Eder; vil J eller vil J ikke?

Olivia.

Hvorledes seer han ud, af hvad Alder er han?

Malvolio.

Ikke gammel nok for en Mand og ikke ung nok for en Dreng; han er imellem begge. Han er ligesom grønne Erter for Sankt Hans Dag, eller et halvgreent Æble førend det bliver modent. Han staaer som paa Midtveien imellem Mand og Dreng. Forresten er han ret smuk, men næsviis, og i hans Hud er endnu en heel Deel tilbage af Moderimælken.

Olivia.

Lad ham komme — Kald min Kammerpige.

Malvolio.

Kammerpige, Trofuen falder.

Malvolio gaaer, Marie kommer.

Olivia.

Giv mig mit Slør, — kast det over mit Ansigt; vi vil endnu engang høre Orsinos Gesandt.

Viola kommer.

Viola.

Husets ædle Dame, hvem er det?

Olivia.

Tal til mig; jeg vil svare for hende. Hvad begjærer I.

Viola.

Mest straalende, fortræffeligste og usorligneligste Skjønhed, sig mig om I er Husets Herskerinde, thi jeg har aldrig seet hende før. Jeg vilde nødig anbringe min Tale til den Urette, thi foruden det at den er mesterlig forfattet, har jeg gjort mig den Uimage at lære den udenad. Udvalgte Skjønhed, hav mig ikke tilbedste: jeg saares meget let ved den ringeste uvenstfabelige Behandling.

Olivia.

Fra hvem kommer I?

Viola.

Jeg kan ikke sige meget mere end det jeg har studeret, og det Spørgsmaal staaer ikke i min Rolle. Elskværdige Dame, giv mig en venlig Forsikring om at I er Huset's Hersherrinde, at jeg kan fare fort i min Tale.

Olivia.

Er I en Skuespiller?

Viola.

Nei; og dog sværger jeg ved alle Argelistens Snarer, at jeg ikke er den jeg giver mig ud for. Er I Huset's Dame?

Olivia.

Dersom jeg ikke bedrager mig selv, er jeg det.

Viola.

Visselig, dersom I er det, bedrager I ei Eder selv; men hvad der er Eders til at bortskjænke er ikke Eders til at beholde. Dog dette er uden for mit Grinde. Jeg maa frem med min Tale til Eders Noes, og derpaa give Eder Kjernen af mit Budskab.

Olivia.

Kom med det Bæsentlige strax; jeg skjænker Eder Noeen.

Viola.

Alf, det har kostet mig megen Møie at indstudere den, og den er poetisk.

Olivia.

Desto snarere er den opdigtet. Jeg beder Eder, hold den tilbage. Jeg har hørt I var meget nærviss ved min Der, og jeg tillod Eder Udgang, mere for at forundre mig over Eder, end for at høre Eder. Er I fra Forstanden, saa gaa, er I ikke, saa vær

fort; jeg er ikke i Lune til at tage Deel i en saa besynderlig Samtale.

Marie.

Vil I sætte Seil til, Herre? Her er Eders Cours.

Biola.

Nei, min gode Svabergast, jeg vil frydse lidt længer i dette Farvand. Vil I ikke bringe denne lille Kæmpe til at tie, Frøken?

Olivia.

Sig Eders Grinde.

Biola.

Jeg er et Budskab.

Olivia.

I maa have skrækkelige Ting at frembringe, siden Eders Fortale er saa frygtelig. Tal!

Biola.

Det vedkommer ene Eders Dre. Jeg bringer ingen Krigsberklæring, fordrer ingen Hylldning. Jeg bærer Olie-Grenen i min Haand; mine Ord ere lige saa fredelige som vigtige.

Olivia.

I begyndte dog uhøfligt. Hvem er I? Hvad vil I?

Biola.

Derfor jeg har syntes uhøflig, lærte jeg det af dem som modtog mig. Hvem jeg er og hvad jeg vil er hemmeligt som jomfruelig Blyfærdighed: for Eders Dre Christenlærdom, for Andres Banhelligelse.

Olivia.

Lad os være ene, vi vil høre denne Christenlærdom. (Marie gaaer.) Nu da, hvorledes lyder Eders Text.

Viola.

Elstbærdigste Frøken —

Olivia.

En trøstelig Lære; derom kan siges meget.
Hvor staaer Eders Text?

Viola.

I Orsinos Barm.

Olivia.

I hans Barm? I hvilket Capitel af hans Barm.

Viola.

For at svare capitelfast: i det første af hans
Hjerte.

Olivia.

Jeg har læst det; det er Kjetteri. Har I ikke
meer at sige?

Viola.

Skjønne Frøken, lad mig see Eders Ansigt.

Olivia.

Har I Noget fra Eders Herre at afgjøre med
mit Ansigt? Nu er I uden for Texten; men vi vil
drage Forhængen tilside og vise Eder Maleriet. Seer
I, Herre, saaledes seer det ud i dette Dieblif; er
Arbeidet ikke ret godt? (Tager Sløret af.)

Viola.

Fortræffeligt, dersom Gud gjorde Alt.

Olivia.

Det er ægte Farve, Herre; det taaler baade
Vind og Veir.

Viola.

Det reuest Skjønhed er; Naturen har
det Røde og det Hvide huldrikt blandet.
Men, Frøken, det er grusomt, dersom I

til Graven bærer disse Indligheder,
og ei en Gjenpart efterlader Verden.

Olivia.

O, min Herre, jeg vil ikke være saa haard-
hjertet; jeg vil lade forfærdige adskillige Copier af
min Skjønhed. Den skal blive optegnet som andet
Inventarium, og enhver forskjellig Deel skal blive an-
ført i min sidste Villie, saasom: item, to- ret taalelige
Bæber; item, to blaae Dine med tilhørende Dielaage;
item en Hals, en Kind, og saa videre. Er I sendt
hid for at taxere mig?

Viola.

Jeg kender Ederes Værd. I er for stolt;
men var I end en Her, saa er I skøn.
Min Herre elsker Eder: saadan Elskov
kan ei gjengjældes, om I ogsaa var
Naturens Mesterværk.

Olivia.

Hvorledes elsker han mig?

Viola.

Med Taarestømme, til Afguderier,
med Glæmsesukke, som udtordne Elskov.

Olivia.

Han veed min Mening: Jeg ham ei kan elske;
dog troer jeg at han dydig er og ædel,
af værdig Byrd og af uplettet Ungdom,
af Rygtet æret, gavmild, lærd og tapper,
af Skabning god, og fra Naturens Haand
en vakker Mand. Dog kan jeg ham ei elske,
og han mit Svar for længe siden veed.

Viola.

Hvis med min Herres Gld jeg elsked Eder,
med saadan Qual, saa hestigt indtil Døden,

da fandt jeg ei Fornuft i Eders Afslag —
jeg fattede det ei.

Olivia.

Hvad vilde J da?

Viola.

Ved Eders Dør en Pilehytte bygge.
Jeg lod min Sjæl indflye i Eders Huus,
skrev Trostaks Hymner til foragtet Elskov
og sang dem høit i Nattens døde Stilhed,
udraabte Eders Navn med Hoi og Bakke,
til Lustens Sladdersøstre mig gjensvared:
Olivia! For Eder blev ei No
imellem Jord og Himmel, til J blev
medlidende.

Olivia.

Hvem vide kan hvor vidt
J bragte det. - Hvorledes er Jer Herkomst?

Viola.

Over min Kaar, dog er jeg tilfreds;
jeg ædelbaaren er.

Olivia.

Sig Eders Herre,
jeg kan ei elske ham; ei ostore
han sende Bud, undtagen hvis J kom
og sagde mig hvorledes han optog det.
Lev vel, tak for Jer Møie; tag J dette. —

Viola.

Behold Jer Bøng, jeg er ei lei et Budskab.
Min Herre ønsker Gjengjæld — ikke jeg.
O, gid hans Hjerte var af Flintesteen!
Gid J ham elsked som han elsker Eder,
og J foragtet Elskovs Dvaler led!
Og nu lev vel da — skjonne Grusomhed!

(Viola gaar.)

Olivia.

Hvorledes er Jer Herkomst?
 Over min Kaar, dog er jeg tilfreds;
 jeg ædelbaaren er. Jeg tvivler ei.
 Din Tunge, Mafyn, Skabning, Mænd og Udfærd
 femfoldigt Baaben er. — Men stille — stille,
 saa hurtig ei! — Gid Tjeneren var Herren!
 Hvorledes? Er da denne Pest saa smitsom?
 Jeg frygter denne Unglings Egenskab
 — jeg føler det — paa en usynlig Sti
 har fundet Veien til — nu lad saa være;
 Malvolio! —

Malvolio.

Her, Frøken, hvad befaler?

Olivia.

Løb efter dette hidsig-stolte Bud
 fra Greven. Her han efterlod en Ring;
 hvad han end svarer, siig jeg taer den ikke.
 Bed ham ei smigre Greven og ei-heller
 ham give Haab; thi Hans jeg aldrig bliver.
 Ifald det unge Menneske imorgen
 vil komme her, jeg Grunde ham vil give;
 skynd Dig, Malvolio!

Malvolio.

Det vil jeg, Frøken.

(Malvolio gaaer.)

Olivia.

Jeg veed ei hvad jeg gjør, og om jeg ei
 ved Diet ledes paa en uret Wei.
 O Skjæbne, viis Din Vælde, Dig bør Vre;
 hvad er bestemt, det skee, og saa det være!

(gaaer.)

Anden Akt.

Første Scene.

Søstyten.

Antonio og Sebastian.

Antonio.

Vil I ei blive længer, eller vil I ei at jeg følger Eder?

Sebastian.

Bed Eders Taalmodighed, nei! Min Stjerne skinner mørk; min uheldige Skjæbne kunde maaskee have Indflydelse paa Eders. Derfor beder jeg Eder at forlade mig, at jeg kan bære mine Lidelser ene. Det var en slet Belønning for Eders Benskab, at lægge nogen af dem paa Eders Skuldre.

Antonio.

Lad mig dog vide, hvilken Vej I bestemmer Eder at tage.

Sebastian.

Nei, tilgiv mig; min Reise fører til Galskab. Men jeg er bleven vaer hos Eder en saa ualmindelig Beskedenhed, at I ikke vil afsnøde mig det jeg ønsker at fortie, hvilket forpligter mig til at aabenbare det selv. Vid da af mig, Antonio, at mit Navn er Sebastian, og ikke Rodrigo, som jeg har kaldt mig. Min Fader var den Sebastian af Messalin, som I vist har hørt tale om. Han efterlod sig mig og en Søster, fødte i samme Time. Gid det havde været Himlens Villie at vi ogsaa havde endt saaledes, men det forhindrede I, thi nogle Timer før I reddede mig af Brændingerne, druknede min Søster.

Antonio.

Gode Gud!

Sebastian.

Hun var en Pige, som, omendstjendt man sagde at hun lignede mig, af Mange blev holdt for smuk. Men kunde jeg end ikke istemme en saa ualmindelig Beundring, tor jeg dog dristig paastaar, at hendes Sindelag var saaledes, at Misundelsen selv maatte kalde det skjont. Hun er druknet i den salte Bølge, og jeg synes at drukne hendes Minde i den salte Taare.

Antonio.

Tilgiv mig Eders flette Underholdning.

Sebastian.

Bedste Antonio, undskyld al den Uleilighed jeg har forarsaget Eder.

Antonio.

Dersom J ikke vil at mit Venstak for Eder skal dræbe mig, saa lad mig følge Eder som Tjener.

Sebastian.

Dersom J ikke vil tilintetgjere det Gode J har gjort, det er: dræbe den J har frelst, saa begjær det ei. Nu, lev bestandig vel! Min Barm er fuld af Taknemmelighed, og jeg er saameget min Moders Barn, at dersom J giver mig den ringeste Anledning, ville mine Dine fortælle det. Jeg gaaer til Grev Orsinos Hof; lev vel! (gaaer.)

Antonio.

Gid Guderne's Bessignelser Dig følge!
Jeg mange Tjender har ved Grevens Hof,
jeg ellers snarlig vilde see Dig der.
Dog hændt hvad der vil, jeg der Dig søger;
mit Venstak gjør at jeg med Faren spøger.

Anden Scene.

En Gade.

Viola kommer, Malvolio følger strax efter.

Malvolio.

Var I ikke nylig hos Grevinde Olivia?

Viola.

Just nu, Herre; med ganske maadelige Skridt er jeg netop kommen herhid.

Malvolio.

Hun giver Eder denne Ring tilbage; I kunde have sparet mig Uleiligheden naar I havde taget den med Eder. Hun tilføier endydermere, at I maa gjøre Eders Herre fuldkommen begribeligt, at hun ikke vil have ham. Og een Ting endnu: at I aldrig mere maa fordrifte Jer til at komme igjen i hans Anliggender, undtagen for at berette hvorledes han optager dette. Tag den Bæsked.

Viola.

Hun faaet en Ring af mig! Jeg vil ei have den.

Malvolio.

Hør, I har kastet den til hende i Arrighed, og hun vil at den skal gives tilbage paa samme Maade. Om den er værd at bukke sig for, ligger den for Eders Næse, hvis ikke, saa lad den være hans, som finder den.
(gaaer.)

Viola.

Jeg gav ei nogen Ring; hvad mener hun?
Gid ei mit Dre har indtaget hende!
Saa ser opmærksom hun beskued mig,
at Tungens Brug var næsten tabt ved Diets,
og i afbrudte Ord var hendes Tale.

Hun elsker mig, men snild i Kjærlighed
 him sig af dette plumpe Bud benytter.
 Min Herres Ring! — Han har ei nogen sendt.
 Jeg Manden er. — Hvis det er saa, den Arme,
 det bedre var hun elskede en Drom!
 Forklædning! Du Ugudelighed er,
 som kun forsterrer Arvesjendens Magt.
 Hvor let det er for smukt udziret Falskhed
 at præge sig i Kvindens blide Hjerte!
 Ikkun vor Svaghed Grunden er, ei vi,
 thi som vi skakte blive, saa vi ere.
 Hvor vil det gaar? Han elsker hende høit,
 jeg Stakkel ham tilbeder inderligt,
 og hun, Bedragne, er i mig indtaget.
 O hvad skal Enden blive? Jeg, som Mand,
 kan kun fortvivle ved min Kjærlighed,
 og som en Kvinde, af, Du gode Gud,
 hvor hensigtsløse er Olivias Sukke?
 O Tid! at jevne Alt tilkommer Dig,
 den Knudes Løsning er for svær for mig.

Tredie Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Herr Tobias Hikke og Herr Anders Blegnæb.

Herr Tobias.

Kom Herr Anders; ikke i Seng efter Midnat
 er at være tidlig oppe, og diluculo surgere, Du
 veed —

Herr Anders.

Nei, paa min Samvittighed, det veed jeg ikke;
 men jeg veed, at være sildig oppe er at være sildig
 oppe.

Herr Tobias.

En falsk Slutning; jeg hader den som en tom
Viinfande. Alt være oppe efter Midnat og derpaa
gaae tilsengs er tidligt; altsaa, at gaae tilsengs efter
Midnat er at gaae tidligt tilsengs. Bestaaer ei vort
Liv af de fire Elementer?

Herr Anders.

Jo, i Sandhed, saa siger man. Men jeg troer
snarere at det bestaaer af Spise og Drikke.

Herr Tobias.

Du er lærd; lad os altsaa spise og drikke. —
Heida, Marie — et Bæger Viin!

Narren kommer.

Herr Anders.

Der kommer, paa min Sjæl, Narren.

Narren.

See god Dag, mine Kjæledægger! Skal vi nu
staae her som tre Narre?

Herr Tobias.

Velkommen Din Udsel! Lad os nu faae en
Sang her.

Herr Anders.

Paa min Sjæl, Narren har et prægtigt Bryst.
Jeg vilde give ti Ducater til at jeg havde saadanne
Lægge og saadan en Syngestemme som han. Paa
min Samvittighed, Du var i herligt Lune i Aftes,
da Du fortalte om Picrogramitus og om Bapianerne,
som påsferede Queubus-Linien. Det var prægtigt,
paa min Sjæl! Jeg sendte Dig en Gylden for Din
Image, fik Du den?

Narren.

Jeg har glemmt Din Foræring, for Malvolios

Næse er intet Pidskestast. Min Tøs har en hvid
Haand og Mydsnidonerne er ingen Oltapperi.

Herr Anders.

Vel, det er dog det bedste Slags Galstak naar
Alting kommer til Stykket. Giv os nu en Sang.

Herr Tobias.

Begynd, der har Du en Gylden; syng.

Herr Anders.

Der har Du ogsaa en fra mig. Jeg vil ikke
være ringere end —

Narren.

Vil I have en Kjærligheds-Vise, eller en Sang
om god Levemaade.

Herr Tobias.

En Kjærligheds-Vise, en Kjærligheds-Vise.

Herr Anders.

Ja, ja; jeg bryder mig ikke om god Levemaade.

Narren (synger.)

Søde Skat, siig hvi Du sværmer?

Bliv, Din Elsker tro sig nærmer,

han med Sängen veed Bested.

Gaa vi bort, min Balsom-Vosje,

Elskovs bedste Mod er Rydse,

det hver Moders Sen jo veed.

Herr Anders.

Fortræffelig godt, paa min Sjæl!

Herr Tobias.

Herligt, herligt!

Narren.

Hvad er Elskov? Diebliffet, —

den, som rast greb til, han fik' et;

hvad som kommer er uvist.

Rom og lys mig — gjemt til Matten —
tyve Gange — er til Matten.

Ungdom har ei No, ei Rist.

Herr Anders.

En bonningsød Stemme, saa vist som jeg er
en ærlig Ridder.

Herr Tobias.

En smittende Aande.

Herr Anders.

Overmaade sød og smittende, paa min Sjæl.

Herr Tobias.

Alt høre igjennem Næsen er den sød i sin Smitte.
Men skal vi lade Skyerne danse? Skal vi forstyrre
Matuglen med en Mundsang, der kan trække tre
Sjæle ud af een Væver? Skal vi?

Herr Anders.

Dersom I vil seie mig, saa lad os det; Jeg er
en Hund efter en Mundsang.

Narren.

Dg ved vor Brue, man skal tude med de Hunde
man er ikkandt.

Herr Anders.

Ganske vist. Dg lad os synge: Du Skjelm.

Narren.

Hold Din Mund, Du Skjelm! Saa bliver
jeg nødt til, Ridder, at kalde Eder Skjelm.

Herr Anders.

Det er ikke første Gang jeg har nødt Nogen
til at kalde mig Skjelm. Begynd, Nar; det begynder
saaledes: Hold Din Mund.

Narren.

Jeg kan aldrig begynde, naar jeg skal holde min
Mund.

Herr Anders.

Du har, paa min Sjæl, Ret; nu begynd!

(De synge en Rundsang.)

Marie (kommer.)

Hvad gjør I her for en Kattedconcert? Derjom min Froken ikke kalder sin Huushovmester Malvolio og lader Jer kaste paa Døren, saa siger jeg aldrig et sandt Ord mere.

Herr Tobias.

Frokenen er en Enerpe, vi ere politiske Kandestøbere, Malvolio er en gammel Næv og, (syngende)

Tre lystige Brødre er' vi.

Er jeg ikke hendes Slægtning? Er jeg ikke af hendes Blod? Snik Snak, Froken. (syngende) Der var en Mand i Babylon. — Froken, Froken!

Narren.

Saa sandt som jeg er ærlig, Ridderen er fortræffelig i Narrestreger.

Herr Anders.

Han er brav nok, naar han er i Lune, og saaledes gaar det ogsaa mig; det klæder ham bedre, men jeg gjør det mere naturligt.

Herr Tobias (syngende.)

Det var Decembers tolvte Dag —

Marie.

For Guds Skyld, vær dog rolig.

(Malvolio kommer.)

Malvolio.

Er I gale, I Herrer? eller hvad ere I? Have I ikke mere Fornuft, Forstand og Anstandighed end at gale som Kjedelslikkere paa denne Tid af Natten? Gjør I Frokenens Velig til et Elhus, hvor I

qvækker Jeres Lappedræder-Sange med saa ubarm-
hjertige Stemmer? Har I ikke mere Erbødighed for
Huset og dets Beboere eller Taft for Belæstændig-
heden?

Herr Tobias.

Vi holde Taft, Herre, i vor Mundsang. Gaa
Bøffer i Bold!

Malvolio.

Herr Tobias, jeg maa tale ligesrem, uden Om-
svøb med Eder: Min Frosen bad mig sige Eder, at
omendstjondt hun huser Eder som sin Slægtning, an-
seer hun sig ikke bunden til Eders uordentlige Leve-
maade. Derksom I kan skille Jer af med den, er I
velkommen til at boe her, hvis ikke, og det behager
Eder at tage Afsked med hende, er hun villig til at
sige Eder Farvel.

Herr Tobias (synger.)

Farvel, min Sode, siden jeg skal gaae.

Malvolio.

Jeg beder Jer, Herr Tobias.

Marren (synger.)

Man skue kan, hans Dage ere saa.

Malvolio.

Ja, saa er det.

Herr Tobias (synger.)

Men jeg skal aldrig døe.

Marren (synger.)

Der lei I Bitterkno.

Malvolio.

Han gjør Jer megen Ære.

Herr Tobias (synger.)

Skal jeg ham jage fort?

Marren (synger.)
Det hjælper ikke stort:

Herr Tobias (synger.)
Ja skal han bort, jeg sparer ei.

Marren (synger.)
J ikke tør, han svarer nei.

Herr Tobias.
Ude af Takt, Herre; J lyver. — Er J meer end Huushovmester? Troer Du, fordi Du er dydig, skal der hverken være Kage eller stærkt Øl til?

Marren.
Jo, ved Sankt Anna, og Ingefæret skal blive bedt i Munden ovenifjebet.

Herr Tobias.
Du har Ret. — Gaa J, Herre, og pudø Ederø Kjæde *) i Bredfrummerne — Maria, et Bæger Viin!

Malvolio.
Jomfru Maria, dersom J satte den ringeste Priis paa Trokens Günst, saa vilde J ikke befordre denne uanstændige Levemaade; hun skal faae Alting at vide af mig. (gaaer.)

Marie.
Gaa Du og røst Dine Dren.
Herr Anders.
Det var ligesaa god en Handling, som at drikke naar man er sulten, at ferdre ham ud i aaben Mark og ikke møde, men lade ham staae som en Nar.

Herr Tobias.
Gjør det, Ridder, jeg vil skrive Dig en Ud-

*) Huushovmestrene bare i fordums Tid en Kjæde, til Udmærtelse fremfor de andre Tjenestefolk.

fordring, eller jeg vil bringe ham Din Fortørmelse mundtlig.

Marie.

Kjære Herr Tobias, vær rolig i Aften. Siden det unge Menneske fra Greven var her idag, har min Broken været meget urolig. Overlad Monsieur Malvolio til mig. Dersom jeg ikke bringer det saa vidt med ham, at han skal blive til almindelig Latter, saa har jeg ikke Bittighed nok til at ligge udstrakt i min Seng; og det veed jeg jeg kan.

Herr Tobias.

Lad os høre, lad os høre! Fortæl os Noget om ham.

Marie.

Nu da, han er stundom noget hellig.

Herr Anders.

Dersom jeg vidste det, vilde jeg prygle ham som en Hund.

Herr Tobias.

For di han er hellig? Din særdeles Grund, Hjertens Ridder?

Herr Anders.

Jeg har ingen særdeles Grund, men jeg har god Grund nok.

Marie.

Han er hellig naar det gavner ham, men altid en Tnugpiller, en Slynge som bærer Rappen paa begge Skuldre, en affekteret Udsel som kan lærde Glasfler udenad, og giver dem fra sig stumpeviis; han er saa tilfreds med sig selv og troer sig saa propfuld af gode Egenskaber, at det er hans Troes første Artikel, at Enhver maa ynde ham. Denne Laft skal give mig tilstrækkelig Anledning til Hvern.

Herr Tobias.

• Hvad vil Du foretage Dig?

Marie.

Jeg vil lade et uforstaaeligt Kjærlighedsbrev falde paa hans Bei, hvori han ved Farven af hans Skjæg, Dannelsen af hans Læg, hans Anstand, Dine og Pande skal finde sig haandgribeligen afbildet. Min Skrift ligner Trokens saa meget, at naar vi finde en Seddel skreven for længere Tid siden, kan vi ikke skille vore Hænder fra hinanden.

Herr Tobias.

Fortræffeligt; jeg lugter Luntten.

Herr Anders.

Jeg har den ogsaa i Næsen.

Herr Tobias.

Han skal troe at Brevet Du lader falde kommer fra min Søsterdatter, og at hun er forelsket i ham.

Marie.

Den Farve har rigtignok omtrent min Hest.

Herr Anders.

Og Din Hest vil gjøre ham til et Æsel.

Marie.

Æsel, ja det tvivler jeg ikke paa.

Herr Anders.

O, det vil blive ganske ypperligt.

Marie.

Kongelige Leier, vær vis derpaa. Jeg veed for vist at min Medicin skal virke. Jeg vil stille Oder To, og Narren skal udgjøre den Tredie, paa et Sted hvor han skal finde Brevet. Vær opmærksom paa hvorledes han udlægger det. Nu til Sengs

for i Nat, og lad os drømme om denne Spas. Lev
vel. (gaaer.)

Herr Tobias.

God Nat, Penthesilea.

Herr Anders.

J mine Dine er det en rask Pige.

Herr Tobias.

En ægte, afrettet Støver, og hun tilbeder mig;
men hvad kommer det egentlig Sagen ved?

Herr Anders.

Jeg blev ogsaa engang tilbedet.

Herr Tobias.

Lad os gaae til Sengs, Ridder. — Det er
nødvendigt Du sender Bud efter flere Penge.

Herr Anders.

Dersom jeg ikke faaer Eders Sesterdatter, er
jeg ilde snydt.

Herr Tobias.

Send efter Penge, Ridder. Kald mig en Skjelm,
dersom Du ei faaer hende tilsidst.

Herr Anders.

Jeg vil aldrig være ærlig om jeg ikke faaer
hende; tag det som Du vil.

Herr Tobias.

Kom, kom, jeg vil afbrænde noget Canariseet;
det er for sildig at gaae tilsengs nu. Kom Ridder.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Hertugens Pallads.
Hertugen, Viola, Curio og Flere.

Hertugen.

Giv meer Musik! — God Morgen, mine Venner! —
Nu da, Cesario, ikkun den Sang,
den gamle Sang, vi horte igaar Aftes.
Mig synes den mit Hjerter lindrer noget;
meer end da søgte, tidt gjentagne Phrafer
i denne nye og svulstig-svimmel Tid.
Giv os et Vers.

Curio.

Med Ederes Naades Tilladelse, han som sang
den er her ikke nu.

Hertugen.

Hvem var det?

Curio.

Fest, Spøgedoctoren, naadige Herre; en Nar
som morede meget Grevinde Olivias Fader. Han
er sikkert her i Nærheden.

Hertugen.

Søg ham, og spil saa længe Melodien.

(Curio gaar. — Musik.)

Hør Ungling, hvis engang Du skulde elske,
da mind Dig mig ved Kjærlighedens Dvaler,
thi hver oprigtig Elsker er som jeg:
ustadig, lunefuld i Alt, undtagen
i Tanken paa den Elskede at faae.
Hvad synes Du om denne Melodi?

Viola.

Dig Elko den gjenvarer fra det Sted
hvor Elskov throner.

Hertugen.

Mesterligen svart.

Mit Liv jeg vædder paa, ung som Du er,
Dit Die har dog allerede beilet.
Er det ei sandt.

Viola.

Jo lidt, min ædle Herre!

Hertugen.

Hvorledes saae hun ud?

Viola.

Omtrent som J.

Hertugen.

Saa er hun Dig ei værd; hvad Alder har hun?

Viola.

Netop paa Eders Alder, heie Tyrste,

Hertugen.

Bed Gud, for gammel. Stedse Qvinden - tage
en Eldre end hun selv; det passer bedst.
Da hersker stedse hun i Manden Bryst,
thi, Ungling, omendstjondt vi selv os prise,
saa er vort Sindelag dog meer ustadigt
og svæver hist og her, meer vaklende
end Qvinderne.

Viola.

Det troer jeg ogsaa, Herre.

Hertugen.

En Ungre end Dig selv Du vælg Dig,
thi ellers svinder Elskovs Varighed.
Som Rosen Qvinden er, udsprungen neppe,
for falmende den visner næste Stund.

Biola.

Ja, I har Ret! Men af, den Dval er stor,
at døe naar Blomsten er i ypperst Flor.

Curio og Narren komme.

Hertugen.

Kom, syng den Sang, min Ven, Du sang i Aftes. —
Cesario, giv Algt; den simpel er
og gammel: ikkun Spindekonerne,
og Pigerne som væve og som knytte,
den synge nu. Det er censoldig Sandhed;
den aander ikkun Elskovs rene Uskyld,
som i Guldalderen.

Narren.

Er I bered?

Hertugen.

Ja syng, jeg beder Dig.

Narren (synger.)

D lad mig snarlig, snarlig døe,
Cypresen bilde skal min Baande:
jeg elskede en grusom Mo.
O, fly min Barm, Du trange Mande!
Liglagenet med Rosmarin
bestreuet blive.
Ei Nogens Elskov var som min —
Snart No den give!

Dg ingen Blomst og intet Lev
I lægge paa min sorte Kiste;
thi Ingen kan, naar jeg er Stov,
begribe klart hvad jeg forliste.
Ei Perledug af Taarers Hav
mit Tristed væde;
sand Elskov finde ei min Grav,
for der at græde.

Hertugen.

Der har Du for Din Ueilighed.

Narren.

Ingen Ueilighed, Herre; jeg finder Fornøielse i at synge.

Hertugen.

Saa vil jeg betale Din Fornøielse.

Narren.

Rigtig, Herre; Fornøielse bliver stedse, seent eller snart, betalt.

Hertugen.

Nu kan Du gaae.

Narren.

Gid Tungtsindighedens Gud beskytte Dig! Lad Din Skræder sige Dig en Hjortel af changeant Tast, thi Dit Sindelag er en sand Opal. Folk af slig Bestandighed skulde sendes tilføes, at de kunde seile med alle Vinde; thi naar man ikke veed hvor man vil hen, kommer man ofte længst. — Farvel!

Hertugen.

Forlader os J Andre. —

(Curio og Følge gaae.)

Hør, Cesario,

gaa endnu een gang til hiin grumme Skjønhed. Siig at min Elskov, ædlere end Verden, ei sætter Priis paa vidtstrakt, støvet Land og Gods, som Himlen hende tildeelt har; men Undersmykket, det Klenod hvori Naturen klædte hende, mig henrykker.

Viola.

Men hvis hun ei kan elske Eder, Herre?

Hertugen.

Det Svar jeg tager ei.

Viola.

Det maa I dog.

Sæt at en Pige — det maaskee er saa —
med lige Hjertekummer elsker Eder,
som I Olivia; maa det da ei,
naar I tilstaaer at I ei elsker hende,
som Svar antages?

Hertugen.

Jungen Qvindebarm
saa inderlig en Kjarlighed kan aande
som dette Hjerte, intet Qvindehjerte
omfatte kan med Stadighed saa Meget.
Alf, deres Kjarlighed kan kaldes Lyst:
ei Hjertets rene Nydelse, men Ganens,
som taaler ækkel Overmættelse.
Men min som Havet hungrig er; den kan
fordøie Alt. Du maa ei sammenligne
den Kjarlighed en Qvinde kan mig skjænke,
med den jeg føler for Olivia

Viola.

Da veed jeg dog —

Hertugen.

Nu sig mig, hvad Du veed?

Viola.

For vel hvorledes Qvinden elske kan:
i Sandhed, de er troe, saavel som vi.
Min Faders Datter elskede engang —
maaskee, saaledes, hvis jeg Qvinde var,
jeg elskede min Fyrste.

Hertugen.

Hvordan var

da hendes Levnetsløb?

Viola.

Et Intet, Herre!

Hun yttred ei sin Kjærlighed, men lod
i Skjul den nage Purpur-Rindens Rodme,
en Drm i Knoppen lig; hun tang- og led,
og med en bleg og dyb Tungsindighed
hun sad, lig Taalmod paa et Monument,
og smilede ad Sorgen. Var det ei Elskov?
Vi Mænd kan tale, sværge meer; men sikkert
vor Evne maa for Villien staae tilbage:
vi er i Eder stærk, i Elskov svage.

Hertugen.

Din Søster, døde hun af Kjærlighed?

Viola.

Min Faders Born er døde allesammen
undtagen jeg; — dog veed jeg ei — Men Herre,
skal jeg til Brokenen?

Hertugen.

Ja, det er Tingen.

Jil, iil! Giv hende denne Ring — Du sige
at jeg ei kan for nogen Bægring vige.

(De gaae.)

Femte Scene.

Olivias Have.

Herr Tobias Hikke, Herr Anders Blegnæb og
Fabian.

Herr Tobias.

Kom denne Bei, Signor Fabian.

Fabian.

Jeg kommer; jeg vil heller døe af Tungsindighed,
end miste et eneste Gran af denne Spas.

Herr Tobias.

Vilde det ikke glæde Dig at see denne gnausede, slyngelagtige Hundsvot ret dygtig staae til Skamme?

Fabian.

Jeg vilde triumphere, Ven; I veed han bragte mig ud af Trokens Indest ved sidste Bjørnejagt.

Herr Tobias.

Til hans Fortræd vil vi have sat paa Bjørnen igjen, og drille ham til han bliver sort og gul; — skal vi ikke, Herr Anders?

Herr Anders.

Gjør vi det ikke, er det en Skam for os saa længe vi leve.

(Marie kommer.)

Herr Tobias.

Her kommer den lille Skjelm. — Hvor gaar det, min Guldfinke?

Marie.

Skjul Jer alle Tre bag denne Buxbomhæk; Malvolio kommer her forbi. Han har gaaet i Solen i en halv Time og havt meget at bestille med sin egen Skjage. Vær opmærksom paa ham, hvis I holde af Løier. Jeg veed at dette Brev vil gjøre ham til en meget estertænk som Daare. Stille, hvis I ei vil fordærve Spasen. (De Tre skjule sig.) Lig Du der, (kaster Brevet) thi her kommer den Forel, som skal fanges med saadan Krog.

(Marie gaar, Malvolio kommer.)

Malvolio.

Lykken træffer Manden. Marie fortalte mig engang at Trokenen kunde ret godt lide mig, og jeg har selv hørt hende komme Tingen saa nær, at hun sagde, at dersom hun engang skulde blive forelsket,

blev det i En af min Skabning. Desuden omgaaes
 hun mig med mere udmærket Agtelse end nogen af de
 Andre som omgive hende. Hvad skal jeg troe?

Herr Tobias.

Den indbildske Slynge!

Fabian.

Stille! Overveelse gjør ham til en sand Kalkunst
 Hane. Han kroer sig under sine Vingefjær.

Herr Anders.

Bitter Død! Hvor jeg kunde prygle den Slynge.

Herr Tobias.

Stille, siger jeg!

Malvolio.

At blive Grev Malvolio. —

Herr Tobias.

Du jammerlige Stakkel!

Herr Anders.

Skud ham ned, skud ham ned!

Herr Tobias.

Stille, stille!

Malvolio.

Man har Exempler derpaa. Hosdamen gistede
 sig med Garderobemesteren.

Herr Anders.

Gid Du faae Skam, Jesabel!

Fabian.

Stille, nu er han dybt i det; see, hvor Ind-
 bildningskraften opblæser ham.

Malvolio.

Nu har jeg været tre Maaneder gift med hende
 og sidder i min Stol med Thronen over —

Herr Tobias.

Gid jeg havde en Slynge for at naae ham med en Steen i Diet.

Malvolio.

Og kalder mine Betjente omkring mig, i min blommede Floiels Slobrok, kommende fra en Leibkænk, hvor jeg har efterladt Olivia sovende. —

Herr Tobias.

Ild og Svovl!

Fabian.

Stille, stille!

Malvolio.

Man har sit fornemme Lune, og efter at have ladet vandre et vist eftertrykkeligt Blik igjennem Roden, fortæller man dem at man kjender sit Standpunkt, og onsker at de maae kjende deres — spørger derpaa efter min Fætter Tobias —

Herr Tobias.

Bolt og Jern!

Fabian.

Stille, — stille — nu nu —

Malvolio.

Syv af mine Folk flyve efter ham med underdanig Hurtighed. Jeg rynker imidlertid Panden og trækker maaskee mit Uhr op, eller leger med mine Juveler. Tobias nærmer sig og bukker sig i Støvet. —

Herr Tobias.

Skal den Karl leve?

Fabian.

Stille, om man saa vilde trække Tausheden fra os med Bognheste — stille!

Malvolio.

Jeg udstrækker min Haand til ham, — saaledes — og undertrykker mit Slægtnings-Smil ved et irettesættende Alvorsblik —

Herr Tobias.

Du giver Tobias Jer ikke et Dreng?

Malvolio.

Du siger: „Fætter Tobias, Skæbnen, som har beskåret mig Ederes Søsterdatter, giver mig Ret til følgende Forestillinger: —“

Herr Tobias.

Hvad, hvad?

Malvolio.

„J maa aflægge Ederes Drukkenskab.“

Herr Tobias.

Bort med den Skabhal!

Fabian.

Taalmodighed, -eller vi skjære Håserne over paa vor Plan.

Malvolio.

„Desuden spilder J den kostbare Tid med en naragtig Ridder —“

Herr Anders.

Det er mig, det kan J være sikker paa.

Malvolio.

„En vis Herr Anders —“

Herr Anders?

Jeg sagde det nok, for der er saa mange, som falder mig en Nar.

Malvolio.

Hvad finde vi her? (tager Brevet op.)

Fabian.

Nu er Sneppen nær ved Snaren.

Herr Tobias.

Stille! Gid nu Lystighedens Aand blot vilde lade ham læse det høit!

Malvolio.

Det er, saa sandt jeg lever, Frøkenens Haand. Det er affurat hendes C'er, hendes W'er og hendes T'er, og saaledes skriver hun sine store P'er. Det er udisputeerlig hendes Haand.

Herr Anders.

Hendes C'er, hendes W'er og hendes T'er; hvorfor det?

Malvolio (læser.)

Til den ubekjendte Elskede dette, og mine bedste Ønsker. Det er hendes Stiil. — Med Din Tilladelse, Laß — Sagte — Afstrykket er hendes Lucretia, som hun pleier at forsegle med. Det er min Frøken; men til hvem kan det være?

Fabian.

Det fanger ham med Liv og Sjæl.

Malvolio (læser.)

Himlen kun kjender
Kjærligheds Med;
Hjertet det brænder —
For hvem? Ingen veed.

For hvem? Ingen veed. — Hvad følger?
Stavelsesmaalet er forandret — For hvem? Ingen
veed: — Skulde det være Dig, Malvolio?

Herr Tobias.

Til Galgen med den Grærlinghund!

Malvolio.

Jeg kyde kan den mig hentriv;

men Taushed, lig Lucretias Staal,
blodlose Stik mit Hjerte giver —
M. D. N. J. er Duskets Maal.

Fabian.

En høitrvende Gaade.

Herr Tobias.

En fortræffelig Pige, siger jeg.

Malvolio.

M. D. N. J. er Duskets Maal. — Først,
lad mig see — lad mig see — lad mig see.

Fabian.

Det er en giftig Ket hun har lavet ham.

Herr Tobias.

Dg hvor graadig han nyder den.

Malvolio.

Jeg byde kan den mig henriver: Ja
rigtig, hun kan byde over mig. Jeg tjener hende; hun
er mit Herskab. Det kan Enhver der har Menneske-
forstand begribe; det kan ikke modsiges. Dg til Be-
slutning — hvad betyde disse Bogstaver? Dersom
jeg kunde saae dem til at pæse paa mig — Sagte!
— M. D. N. J. —

Herr Tobias.

Ja, stev det op. — Nu er han paa et foldt
Sper.

Fabian.

Steveren skal dog nok staae for det, endskjendt
det er saa stramt som et Nævespor.

Malvolio.

M — Malvolio; — mit Navn begynder
med M.

Fabian.

Sagde jeg ikke nok at han vilde faae Noget ud af det? Han har en prægtig Næse.

Malvolio.

M — men saa stemmer det Følgende ikke. Det taaler ei nærmere Belysning: A skulde have fulgt istedet for D.

Fabian.

Og D skal ende, haaber jeg.

Herr Tobias.

Ja jeg vil prygle ham til han skriger D!

Malvolio.

Saa kommer J bagefter det.

Fabian.

Ja, og havde J Dine i Nækken, vilde J see flere Ulykker i Hælene paa Jer end Ulykke foran Jer.

Malvolio.

M. D. A. J., det passer just ikke saa godt, og dog, naar man sætter Bogstaverne om, er Intet iveien, thi de ere alle i mit Navn. — Ho, ho, nu kommer Prosas. — „Naar dette falder Dig i Hænderne, overvei! Min Stjerne hæver mig over Dig; men lad Dig ikke skrække af Høihed; Mogle ere fødte i Høihed, Mogle erhverve Høihed og Andre bliver den tildeelt. Skjæbnen lægger Dig den i Hænderne, grib den med Liv og Sjæl. Og for at værne Dig til det Du sandsynlig vil blive, saa skift Din ydmyge Ham, skift Hud og viis Dig forvandlet. Viis Trods mod en Slægtning og vær stolt mod Tjenestefolkene; lad Din Tunge afhandle Statssager og søg at blive original. Hun som raader Dig, sukker for Dig. Mind Dig hvo der roste Dine gule Strømper og anbefalede Dig frydsviis bundne Høsebaand. Jeg

„siger: Mind Dig det! Kun Mod, Din Lykke er gjort
 „naar Du ønsker det; hvis ikke, saa lad mig see Dig
 „som en evig Huushofmester, Tjenernes Lige, og ikke
 „værdig at røre Lykkens Haand. Lev vel! Fra hende,
 „som vil dele Alt med Dig,

Din lykkelige Ulykkelige.“

Solskin paa fri Mark er ikke klarere, det er tydeligt. Jeg vil være stolt, jeg vil læse politiske Forfattere, jeg vil stoppe Munden paa Herr Tobias, jeg vil stille mig ved alt mit gemene Bekjendtskab, jeg vil paa Naal og Traad være den rette Mand. Jeg har mig ikke selv til Bedste og lader Indbildningen løbe surr, thi der er alle mulige Marsager for at troe at Frokenen elsker mig. Hun roste nylig mine gule Strømper og mine frydsbundne Høsebaand; herved kundgjør hun mig sin Kjærlighed og neder mig paa en fin Maade til at vænne mig til hendes Smag. Jeg takker min Stjerne; jeg er lykkelig. Jeg vil være mut og stolt i gule frydsbundne Strømper og aldrig bære andre. Jupiter og min Stjerne være lovet. Her er endnu en Esterskrift. „Du kan ikke
 „tage feil af hvem jeg er. Dersom Du bifalder
 „min Kjærlighed, lad det vise sig i Dine Smil.
 „Dine Smil klæde Dig godt, derfor smil stedse i
 „min Nærværelse, Kjære, jeg beder Dig“ — Jupiter, jeg takker Dig. — Jeg vil smile, jeg vil gjøre Alt hvad Du forlanger af mig. (gaaer.)

Fabian.

Jeg vil ikke give min Deel af denne Spøg bort for et tusind Daler om Naret fra Stormogulen.

Herr Tobias.

Jeg kunde ægte Tosien for dette Paasund.

Herr Anders.

Det kunde jeg ogsaa.

Herr Tobias.

Dg ikke forlange anden Medgift end nok saadan en Spas.

Herr Anders.

Seg ikke heller.

(Marie kommer.)

Fabian.

Her kommer vor fortræffelige Fuglesangerste.

Herr Tobias.

Vil Du sætte Din Fod paa min Nakke?

Herr Anders.

Eller paa min?

Herr Tobias.

Skal jeg spille min Frihed bort til Dig i Dam, og blive Din Slave?

Herr Anders.

Eller ogsaa jeg?

Marie.

Nei, siig mig alvorligt, virkede det paa ham?

Herr Tobias.

Ligesom Brændeviin paa en Jordemoder.

Marie.

Dersom J vil see Frugterne af disse Løier, maae J lægge Mærke til ham, naar han første Gang lader sig see for den naadige Froken. Han vil komme i sine gule Strømper, og det er en Farve hun ikke kan udstaae, og med Høsebaandene knyttede forsviis, hvilket er en Skik hun affkyer; og han vil smile til hende, hvilket nu er saa uoverensstemmende med hendes Sindstemning, da hun er forfalden til Tungfimd, at det vil bringe hende til aldeles at foragte ham. Dersom J vil see det, saa folg mig.

Herr Tobias.

Til Helvedes Porte, Du fortræffeligste Bittigheds-
djævel.

Herr Anders.

Og jeg med.

(De gaae.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Olivias Have.

Viola og Narren med en Tromme.

Viola.

Held med Dig, min Ven, og Din Musik; lever Du
ved Trommen?

Narren.

Nei, jeg lever ved Kirken.

Viola.

Er Du en Kirkebetjent?

Narren.

Bidt derfra, Herre; jeg lever ved Kirken, for
jeg lever i mit Huis, og mit Huis staaer ved Kirken.

Viola.

Saa kunde Du ogsaa sige at Kongen boer hos
en Tigger, dersom en Tigger boer nær ved ham, eller
at Kirken staaer ved Trommen, naar Du sætter
Trommen paa Kirkegaarden.

Marren.

J taler sandt, Herre; men see mig til Tiderne!
— En Sentens er ikke en Skindhandske værd for et vittigt Hoved. Hvor let kan Brangen vendes, udad!

Viola.

Ja, det er afgjort, at dem som spiller saa fint med Ord er man let færdig med.

Marren.

Jeg vilde derfor ønske at min Søster ingen Navn havde.

Viola.

Hvorfor, Ven?

Marren.

Hendes Navn er et Ord, Herre, og at spille med det Ord kunde gøre min Søster letsærdig. Men, i Sandhed, Ord ere sande Slynkler siden de ere blevne nedværdigede til at bruges til Forskrivninger.

Viola.

Sig Din Grund.

Marren.

Jeg kan ikke give Eder nogen uden Ord, og Ord ere blevne saa falske at de afgive en slet Grund at bygge paa.

Viola.

Jeg vædder paa, Du er en munter Krabat, og bryder Dig om Intet.

Marren.

Nei, ikke saaledes, Herre; jeg bryder mig om Noget. Men paa min Samvittighed, Herre, jeg bryder mig ikke om Eder; dersom det er at bryde sig om Intet, saa vilde det gøre Eder usynlig.

Viola.

Er Du ikke Froken Olivias Mor?

Marren.

Nei, Herre; Froken Olivia har ingen Marrerier. Hun vil ikke holde nogen Nar før end hun bliver gift, og Narre forholde sig til Egetemand ligesom Sarsdeller til Sild: Egetemanden er den største. Jeg er virkelig ikke hendes Nar, men hendes Ordforfatter.

Viola.

Jeg saae Dig nylig hos Grev Orsino.

Marren.

Daarskab, Herre, vandrer over Firmamentet, ligesom Solen; den skinner overalt. Det skulde gøre mig ondt, om Marren ikke skulde være ligesaa ofte hos Ederes Herre, som hos min Froken: Jeg synes, jeg saae Ederes Blisdom der.

Viola.

Nei, dersom Du tager fat paa mig, vil jeg ikke have mere med Dig at bestille. Der har Du Noget at gjøre Dig lystig med.

Marren.

Gid Jupiter, den næste Gang han skaber Haar, give Dig et Skjæg!

Viola.

Paa min Ore, jeg kan fortælle Dig, at jeg er næsten syg efter et, omendskjendt jeg ikke vil, at det skal være paa min egen Hage. Er Din Froken hjemme?

Marren.

Kunde et Par af disse ikke yngle?

Viola.

Ja, naar de blive holdte sammen og brugte færdigt.

Narren.

Jeg vilde være Pandarus af Phrygien for at bringe en Cressida til denne Troilus.

Viola.

Jeg forstaaer Jer; det er godt betlet.

Narren.

Det er ingen stor Sag, troer jeg, at betle om en Betlerske: Cressida var en Betlerske. Min Froken er hjemme, Herre. Jeg vil betyde hende hvorfra I kommer — Hvem I er og hvad I vil, er uden for min Synsfærd; jeg kunde sagt Horizont, men Ordet er saa forbrugt.

(gaaer.)

Viola.

Den Karl er klog nok til at være Nar;
det ret at være, fordrer en Slags Klogskab.
Han kjende maa det Lune, som han driller,
samt agte paa Personers Stand og Tiden,
og ei, lig slet afrettet Kalk, slaae ned
i hver en Tjær, som for hans Die kommer; —
den Dvælske er svær, som Viismands Kunst.
For Narren er den Viis Daarskab Bytte;
men for den Viis selv til ingen Nytte.

Herr Tobias' Hikke og Herr Anders' Blegnæb
komme.

Herr Tobias.

Vær hilset, Herre.

Viola.

Ligemaade, Herre.

Herr Anders.

Dieu vous garde, Monsieur.

Viola.

Et vous aussi: Votre Serviteur.

Herr Anders.

Det haaber jeg J. er, ligesom jeg er Ederes.

Herr Tobias.

Vil J besøge Huset? Min Søsterdatter længe
 efter at J skulde gaae ind, dersom Ederes Forretninger
 ere med hende.

Viola.

Ja, jeg er destineret til Ederes Søsterdatter;
 det vil sige, hun er min Reises Bestemmelse.

Herr Tobias.

Smag Ederes Been, Herre; sæt dem i Bevægelse.

Viola.

Mine Been forstaae mig bedre, end jeg for-
 staaer hvad J mener med at bede mig smage dem.

Herr Tobias.

Jeg mener at J skal gaae ind, at J skal ind-
 træde.

Viola.

Jeg vil svare Eder med Gang og Indtrædelse;
 men man forekommer os.

Olivia og Marie komme.

Fortræffelige, usorligneligste Frøken; Gid Himlen
 lade nedregne Bellugt over Eder!

Herr Anders.

Den unge Herre er en sjelden Hofmand! —
 Nedregne Bellugt. — Godt!

Viola.

Min Forretning er stum, Frøken, uden for Ederes
 beredvillige og nedladende Øre.

Herr Anders.

Bellugt! beredvillig og nedladende, —
 jeg vil have dem alle tre i Beredskab.

Olivia.

Lad Havedøren lukkes og lad mig ene med ham.

(Herr Tobias, Herr Anders og Marie gaae.)

Giv mig Eders Haand, min Herre.

Viola.

Pligtskyldigt, samt min ringe Tjeneste.

Olivia.

Hvad er Jert Navn?

Viola.

Judtagende Brindsesje,

Cesario er Eders Tjeners Navn.

Olivia.

Min Tjener! — nei, Oprigtighed forsvandt
da Smigreri blev kaldet Høflighed.

J er jo Grev Orsines Tjener, Ungling.

Viola.

Han Eders er, og Eders Tjeners Tjener
her jo, min Frosen, ogsaa være Eders.

Olivia.

Jeg tænker ei paa ham; hans Tanker heller
maa være tomme, end med mig opfyldte.

Viola.

Da kom jeg for at bringe Eders Tanker
paa ham igjen.

Olivia.

Jeg beder Jer, forstaa mig.

Jeg bad Jer aldrig meer om ham at tale;
men hvis J vil en Andens Sag andrage,
da skal J see, jeg heller hører Eder
end Sphærenes Musik.

Viola.

O skonne Frosen —

Olivia.

Jeg beder, tillad — efter Tryllet
 I stifted her, jeg sendte Jer en Ring,
 og satte saa i misligt Lys mig selv
 samt mine Udsendte, og jeg frygter — Eder.
 Nu staaer jeg blottet for Jer haarde Dom
 ved at paanøde Eder det ved List,
 som ei var Eders. Hvad maa I vel tænke?
 Har ei I til min Ære skudt til Maals
 og hidset imod den de lede Tanker,
 som et tyrannisk Hjerte kan opfinde?
 For En der fatter hurtigen som I
 har jeg viist nok — et Flør og ingen Barm
 mit stakkels Hjerte skjuler — Tal dog, tal!

Viola.

Jeg ynker Jer.

Olivia.

Det er et Skridt til Elskov.

Viola.

Desværre nei! Hver Dags Erfaring lærer,
 at ofte man sin Tjende ynke kan.

Olivia.

Da troer jeg det er Tid igjen at smile.
 O Verden! altfor tidt er Lavhed stolt;
 men skal man være Klov, hvor meget bedre,
 at falde for en Love end for Ulven!

(Kloffen slaaer.)

Tidsspilde Kloffeslaget mig bebreider.
 Frygt, Ungling, ei; jeg vil ei have Dig.
 Og dog, naar Vid og Ungdom blive modne,
 da hester Eders Biv en vakker Mand.
 Gist gaaer Jer Vej, mod Vesten.

Viola.

Ja, ret Vester.
Held og Tilfredshed følge Ederes Raadel!
J siger Intet, Trefen, til min Herre?

Olivia.

Bliv! —

Jeg beder, sig mig, hvad Du tænker om mig?

Viola.

Nu, at J troer, J er ei hvad J er.

Olivia.

Hvis jeg det troer, jeg troer om Jer det samme.

Viola.

Da troer J ret, jeg er ei hvad jeg synes.

Olivia.

Gid kun Du var hvad jeg Dig vilde have!

Viola.

Hvis det var bedre end hvad nu jeg er,
jeg ønsker det; nu er jeg Ederes Nar.

Olivia (affides.)

Hvor yndefuld ham klæder denne Haan,
paa Læben malet staaer Foragt og Brede. —
— Ei Morderdaad forraader sig saa snar
som Elsker skjult, thi Elskers Nat er klar.
Cesario, ved Baarens Rosenpryd,
ved Pigens Vre og ved Tro og Dyd,
min Stoltthed viger, og — jeg elsker Dig;
thi Kjærlighed bag Bid ei skjuler sig.
Alt jeg tilstaaer min Følelse ei maa
Dig give Marsag til mig at forsmaae;
Du heller Marsag maa til Marsag binde:
at give, sødt; men bedre, Elsker finde.

Viola.

Bed Ustyld sværger jeg, ved Ungdoms fro,

jeg har eet Hjerte kun, een Barm, een Tro,
som ingen Qvindes vandt, og aldrig, nei,
en Qvinde sie skal. —

Olivia.

Undtagen jeg.

Biola.

Farvel, min Frøken! Aldrig meer Jert Dre
min Herres Suk igjennem mig skal høre.

Olivia.

Dog kom igjen; maastee Du kan bevæge
mit Hjerte, og Din Herres Bunde læge.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Herr Tobias Hikke, Herr Anders Blegnæb
og Fabian.

Herr Anders.

Nei, sandelig, jeg vil ikke blive et Dieblif længer.

Herr Tobias.

Dine Grunde, elskværdige Brunshoved; siig
Dine Grunde.

Fabian.

J maa endelig siige Eders Grunde, Herr Anders.

Herr Anders.

Vel da, jeg saae Eders Søsterdatter være ven-
skabeligere imod Grevens Tjener, end hun nogensinde
har været imod mig; det saae jeg i Haven.

Herr Tobias.

Saae hun ogsaa Dig, gamle Dreng? Siig mig det.

Herr Anders.

Saa tydelig som jeg nu seer Eder.

Fabian.

Det var et stort Beviis paa hendes Kjarlighed til Jer.

Herr Anders.

Guds Død! vil I gjøre et Ujel af mig?

Fabian.

Jeg vil lovligt bevise det og bekræfte det med Gud, baade for Rettens og Fornstens Domstol.

Herr Tobias.

Og der har været eedsvorne Mænd siden Noah var til Sees.

Fabian.

Hun var høflig imod det unge Menneske blot for at bringe Jer i Harnisk, for at vaagne Eders Mureldyrs-Tapperhed og for at gyde Ild i Eders Hjerte og Svovl i Eders Lever. Da skulde I have nærmet Eder og med en eller anden fortræffelig Spas, splinter sunklende ny fra Mynten, forbluffet Unglingen til Stumhed. Dette var ventet af Eder og dette skete ei; den dobbelte Forgyltning paa denne Leilighed lod I Tiden bortvaske, og nu er I seilet norden om Frosenens gode Dindomme, hvor I nu hænger ligesom en Gistap i en Hollænders Skjæg, indtil I kan gjere det godt isjen ved en prisværdig Streg, enten ved Tapperhed eller Politik.

Herr Anders.

Dersom det skal skee paa nogen af disse Maader, maa det være ved Tapperhed, thi jeg bader Politik. Jeg vilde ligesaa gjerne være Gjendøber som Politiker.

Herr Tobias.

Vel da; byg mig Din Lykke paa Tapperheds

Grundvold; jordre mig den Krabat ud og sæt med ham, og saar ham paa elleve Steder. Min Søsterdatter vil lægge Mærke dertil, og vær Du forvisset om, at der ingen Elskovs-Mægler i Verden er, som bedre kan anbefale Mand hos Kvinde, end Rygtet om Tapperhed.

Fabian.

Der er ingen anden Udvei, Herr Anders.

Herr Anders.

Vil En af Jer bringe ham min Udsfordring?

Herr Tobias.

Gaa! Skriv med en martialsk Haand; vær kort og dumdriftig; ligemeget om det er vittigt, naar det kun er fuldt af Opfindelse. Skos ham med al den Frihed som Pennen giver Dig; om Du dutter ham brav ofte er det ikke af Veien. Giv ham saa mange Røgne som Papirslagenet kan rumme, om Lagenet saa var stort nok til den engelske Krigerhæders brede Seng. Trist, Haand paa Bærket! Lad der være dyrtig Galde i Blækket, omendstjondt Du skriver med en Gaasestær. Nu, hurtig!

Herr Anders.

Hvor skal jeg finde Eder?

Herr Tobias.

Vi vil møde Dig ved Din cubiculo. Gaa!

(Herr Anders gaaer.)

Fabian.

Der har I ret en god Mandsling, Herr Tobias.

Herr Tobias.

Ja, jeg er ham saa god som et Par Tusind, eller saa omtrent.

Fabian.

Vi vil faae et herligt Brev fra ham; men I vil vel ikke afgive det?

Herr Tobias.

Da skulde I aldrig meer fortroe Eder til mig. Jeg vil end ydermere opmuntre det unge Menneske til at møde, men jeg troer ikke vi bringer dem sammen, om vi endog spænder Oxer for, thi dersom I aabner Herr Anders og I finder saa meget Blod i ham, at en Leppe kan blive vaad om Benene, vil jeg fortære hele Skelettet.

Fabian.

Og hans Modstanders Ansigt spaaer ikke megen Grusomhed.

(Marie kommer.)

Herr Tobias.

Seer, her kommer den yngste af ni Gjerdesmutter.

Marie.

Dersom I ønske Eders Lunger rystede, saa følg mig. Den Maleqvabbe Malvolio er bleven Hedning, en virkelig Renegat; thi ingen Christen, som troer at blive salig ved den sande Tro, kan lade sig indbilde saadanne Urimeligheder. Han er i gule Stromper.

Herr Tobias.

Og Hosebaandene krydsbundne?

Marie.

Ret affkyelig, som en Skolemester, der overhører Bornene i Kirken. Jeg har fulgt ham som hans Skygge; han adlyder ethvert Punkt i Brevet til det Yderste. Han lægger sit Hjæs i ligesaa mange Smile-Rynker, som der er Linier i det nye Kort med begge Indierne paa; I have aldrig seet Magen. Jeg kunde neppe dye mig for at kaste ham Noget i Ho-

vedet. Derksom min Frøken giver ham et Drefigen,
vil han smile og modtage det som en Gunstbeviiisning.

Herr Tobias.

Kom, viis os Bei; lad os hen hvor han er.

(De gaae.)

Tredie Scene.

En Gade.

Antonio og Sebastian.

Sebastian.

Det var min Billie ei Jer at besvære;
men da Jer Illmag voldes Eder Glæde
vil jeg ei skjænde meer.

Antonio.

Jeg længtes efter Eder; min Attraa,
saa skarp som hvæstet Staal, har mig ansporet,
ei min Lyst at see Jer (skjendt saa stor,
at den en længer Bei mig kunde draget)
men Frygt for Uheld paa Jer Reise her,
i dette ubekjendte Land, som ofte
mod venneløse Fremmede sig viser
raat og ugjæstfrit. Min Hengivenhed,
dog snarere min Angst, bevægede mig
at søge Jer.

Sebastian.

Min Ven Antonio,

jeg kan kun svare Eder med min Tak,
og Tak og atter Tak. Velvillighed
blier tidt betalt med sliq ugangbar Mynt,
men var min Erne mægtig som min Billie,
da fik I bedre Pen. Hvad gjer vi nu?
Besee vi denne Stads Mærkværdigheder?

Antonio.

J Morgen! Først J maa en Velig have.

Sebastian.

Jeg er ei træt, og der er langt til Aften.
Lad os kun først vort Die tilfredsstille
ved alle de berømte Mindesmærker,
som Byen eier.

Antonio.

J undskyldte mig:
jeg gaaer ei uden Fare gennem Gaderne.
Jeg i en Træfning mod Drjinos Sæmagt
udretted Noget, ja, forsand saa meget,
at greb man mig, jeg blev til Ansvar kaldt.

Sebastian.

Maaskee J slog en Mængde af hans Folk?

Antonio.

Min Skyld er ei af saadant blodigt Slags,
endskjondt Omstændighederne ved Striden
vel kunde givet Stof til blodig Daad.
Det kunde siden blevet gjenbetalt
hvad vi borttog. De Fleste af vor Stad
for Handlens Skyld det gjorde; jeg kun ei,
hvorfor man lod mig bøde dyrt, hvis jeg
blev greben.

Sebastian.

Gaa da ei saa offentlig.

Antonio.

Det er ei raadeligt. Her er min Pung.
J Elephanten, i den søndre Forstad,
er bedst at boe; vort Maaltid jeg bestiller,
mens J fordriver Tiden og Jer Kundskab
forøger ved at see den smukke Stad.
Der siden mødes vi.

Sebastian.

Hvortil den Pung?

Antonio.

Maaskee Jert Die Noget kan opdage,
som J faaer Lyst at kjøbe, og Jert Forraad
jeg troer ei strækker langt.

Sebastian.

Vel; jeg vil være

Jer Kasseimester, og forlade Eder
en Timestid.

Antonio.

J Elephanten —

Sebastian.

Vel!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Olivias Have.

Olivie og Marie.

Olivie.

Jeg har sendt Bud til ham. Sæt at han kommer,
hvordan modtage ham? hvad skænke ham?

Thi Ungdom kjøbes ofte for den tigges. —

Jeg taler altfor høit —

Hvor er Malvolio? Han er sat og høflig,
og for min Stemning passer han just nu.

Hvor er Malvolio?

Marie.

Strax han kommer, Frøken;
men snurreligt nok, han sikkert er besat.

Olivia.

Hvad feiler ham? Er han affindig?

Marie.

Nei;

han smiler kun tilfreds. Men Ederes Naade
maa have Nogen hos Jer naar han kommer,
thi vist nok er han ei ved sine Sandser.

Olivia.

Gaa, kald ham hid. — Sinanden ei vi svige,
hvis glad og sorgfuld Galtskab ere lige.

(Malvolio kommer.)

Hvad nu, Malvolio?

Malvolio.

Min skjønne Frøken! (leer phantastisk.)

Olivia.

Du smiler?

Jeg kaldte Dig i en alvorlig Hensigt.

Malvolio.

Alvorlig, Frøken? Jeg kunde vel være alvor-
lig: Disse frydsviis bundne Høsebaand standse Blo-
dets Omlob; men lige meget — naar det behager en
Gæste, er det for mig som der staaer i den sandfær-
dige Sonnet: Een tilpas, Alle tilpas.

Olivia.

Hvad feiler Dig, Menneske? Hverledes er det
med Dig?

Malvolio.

Jeg er ikke fort i Sindet, fordi jeg er guul paa
Benene; det kom ham tilhænde og Befalingerne skulle
blive adlydte. Jeg troer vi kjende den sæde latinske
Haand.

Olivia.

Vil Du ikke gaae til Sengs, Malvolio?

Malvolio.

Til Sengs? Jo, Elskeligste, og jeg vil komme til Dig.

Olivia.

Gud hjælpe Dig? Hvorfor smiler Du saaledes, og kysser Din Haand saa ofte?

Marie.

Er J ikke vel, Malvolio?

Malvolio.

Paa Eders Spørgsmaal: Jo! Natteergale svare Allier.

Marie.

Hvorfor viser J Eder med denne latterlige Ufor-
skammethed for Frøkenen?

Malvolio.

Lad Dig ikke skrække ved Høihed, —
Det var godt skrevet.

Olivia.

Hvad mener Du dermed, Malvolio?

Malvolio.

Nogle ere fødte i Høihed.

Olivia.

Hvad?

Malvolio.

Nogle erhverve Høihed. —

Olivia.

Hvad siger Du?

Malvolio.

Og Andre bliver den tildeel.

Olivia.

Himlen staae Dig bi!

Malvolio.

Mind Dig, hvo der roste, Dine gule
Strømper. —

Olivia.

Dine gule Strømper?

Malvolio.

Dg anbefalede Dig krydsvis bundne
Hosebaand; —

Olivia.

Krydsvis bundne Hosebaand?

Malvolio.

Kun Mod! Din Lykke er gjort naar
Du onsker det; —

Olivia.

Naar jeg onsker det.

Malvolio.

Hvis ikke, saa bliv ved at være en
Tjener.

Olivia.

Det er jo sand Hundedags-Galskab.

(En Betjent kommer.)

Betjenten.

Frøken, den unge Herre fra Greve Orsino er
her igjen; jeg kunde neppe bevæge ham til at følge
mig. Han venter Ederes Naades Befaling.

Olivia.

Jeg kommer strax. (Betjenten gaaer.) Gode
Marie, vær Omsorg for dette Menneske. Hvor er
min Fætter Tobias? Lad nogle af mine Folk have
særdeles Tilsyn med ham; jeg vilde ikke for min
halve Formue at nogen Ulykke skulde hænde ham.

(Olivia og Marie gaae.)

Malvolio (ene.)

Ho, ho! Kommer Du mig nu saa nær? Ingen ringere Mand end Herr Tobias til at see efter mig. Det stemmer paa en Prik med Brevet. Hun sender ham med Forsæt for at jeg kan vise mig studs imod ham, thi dertil ægger hun mig i sit Brev. Skift Din ydmyge Ham, siger hun; viis Trods mod en Slægtning og vær stolt mod Tjenestefolkene; lad Din Tunge afhandle Stats-sager og søg at blive original. — Dermed mener hun saa meget som: et alvorligt Ansigt, en adstadig Gang, en langsom Tunge, ligesom en fornem Herre, og saa videre. Jeg har fanget hende; men det er Gudernes Bærk, og Guderne gjøre mig taknemmelig! Og nu da hun gik bort: bær Din sorg for dette Menneske. Ikke Malvolio, heller ikke min Titel, blot Menneske. Ja, Alting stemmer saaledes at ikke et Gran af en Skrupel, ingen Skrupel af en Skrupel, ingen Hindring, ingen usandsynlig eller tvetydig Omstændighed — hvad kan man indvende? Intet kan komme imellem mig og mit Haabs iuldfomneste Opfyldelse. Vel, det er Gudernes og ikke mit Bærk, de være takkede!

(Marie kommer med Herr Tobias Hikke og Fabian.)

Herr Tobias.

Hvor er han i alle Helgenes Navn? Om alle Helvedes Dæmle bleve sammentrængte, og han var besat af en Legion af dem, vil jeg dog tale med ham.

Fabian.

Her er han, her er han. Hvorledes staaer det sig med Eder, Ven?

Malvolio.

Gaa Jer Vej, det tillades Eder! Lad mig nyde min Gensjornhed; gaa Jer Vej!

Marie.

Hør, hvor hurtigt den Dinde taler ud af ham. Sagde jeg det ikke nok? — Herr Tobias, min Frosken beder, I vil drage Omfjorg for ham.

Malvolio.

Ha, Ha, gjør hun det?

Herr Tobias.

Stille stille, vi maae fare i Mag med ham; lad mig om det. Hvorledes gaaer det, Malvolio? Hvorledes er det med Jer? Mod, Ven; byd Satan Trods. Betænk at han er Menneskeslægtenes Arvesjende.

Malvolio.

Veed I hvad I siger?

Marie.

Seer I hvor det gaaer ham til Hjertet naar I taler ilde om Satan? Himlen give at han ikke var forheret.

Fabian.

Bring hans Band til den flogte Kone.

Marie.

Det skal skee i Morgen tidlig, saa sandt jeg lever. Min Frosken vilde ikke miste ham for meer end jeg vil sige.

Malvolio.

Hvad nu, Gomfru?

Marie.

O Himmel!

Herr Tobias.

Jeg beder Dig, vær rolig! Det er ikke Maaden: seer I ikke det rører ham? Lad mig ene haandtere ham.

Fabian.

Intet hjælper uden Sagtmodighed; sagtnodig,

iagtmodig! Den Dinde er tredsig, og vil ikke behandles med Trods.

Herr Tobias.

Hvorledes gaaer det, min Struthane? Hverdan er det med Dig, Putte?

Malvolio.

Herre —

Herr Tobias.

Naa, kom nu, Tippe! Hvad, Ven, det kommer sig ei med Din Alvorlighed at spille Klink med Satan! Bort med ham til Galgen, den vederstyggelige Kulsvier.

Malvolio.

Gaa ham til at sige nogle Benner.

Herr Tobias.

Gaa ham til at bede.

Malvolio.

Benner, Her!

Marie.

Der seer I det; han vil ikke høre et fromt Ord.

Malvolio.

Gak til Galgen, Alle! I ere nogle eensoldige, dumme Tosser. Jeg er ikke af Jeres Stof; I skal snart høre fra mig.

(gaaer.)

Herr Tobias.

Er det muligt?

Fabian.

Derjom jeg saae det paa Skuepladsen, vilde jeg fordomme det som en usandsynlig Opdigtelse.

Herr Tobias.

Hans hele Hjerne er smittet af dette Indfald.

Marie.

Forsølg ham, at ikke Gudsaldet faaer Lust og
bortdunster.

Fabian.

Han bliver aldeles gal.

Marie.

Desto roligere bliver Huset.

Herr Tobias.

Kom, vi vil indespærre ham i et mørkt Værelse
og binde ham. Min Søsterdatter troer allerede at
han er fra Forstanden, derfor vil vi gaac saa vidt —
til Spas for os og Straf for ham — indtil vi selv
blive kjede af denne Tidsfordriv, og den nøder til
at have Medlidenhed med ham. Saa vil vi bringe
Gudsaldet for Retten og krone Dig, Marie, som be-
stalter Hjerne=Fordreier. Men see, see!

(Herr Anders Blegnæb kommer.)

Fabian.

Utter Stof til Fastelavnsloier.

Herr Anders.

Her er Ildfordringen, læs den; jeg vædder der
er Eddike og Peber i den.

Fabian.

Er den saa skarp?

Herr Anders.

Ja, det staaer jeg inde for; læs kun.

Herr Tobias.

Giv hid! (læser) Unge Menneske! Hvad
Du endogsaa er, saa er Du en jammerlig
Arabat.

Fabian.

Godt og tappert.

Herr Tobias.

Forundres ikke, eller lad Dit Sind undres over at jeg kalder Dig saaledes; thi jeg giver Dig ingen Grund derfor.

Fabian.

En god Anmærkning; den holder Jer fri for Rettens Kloer.

Herr Tobias.

Du kommer til Frøken Olivia, og hun er høflig imod Dig lige for mine Dine; men det er Løgn i Din Hals. Det er ikke derfor jeg fordrer Dig ud.

Fabian.

Meget kort, og overordentlig menings — løst.

Herr Tobias.

Jeg vil staae paa Luur efter Dig naar Du gaaer hjem, og dersom det falder i Dit Lod at dræbe mig —

Fabian.

Godt!

Herr Tobias.

Dræber Du mig som en Slynge og en Kjeltring.

Fabian.

J holder Jer stedse til Luwart af Loven; godt!

Herr Tobias.

Lev Du vel; Himlen forbarme sig over en af vore Sjæle! Kan være at det er min, som behøver det, men jeg har godt Haab, derfor tag Dig i Agt. Din Ven, eftersom Du behandler ham, og Din svorne Tjende
Anders Blegnæk.

Dersom dette Brev ikke ryster ham, saa bliver han aldrig rystet; jeg skal give ham det.

Marie.

J vil faae god Leilighed dertil. Han er i Samtale med min Frosen, og gaaer snart.

Herr Tobias.

Gaa, Herr Anders. Pas ham op ved Havehjørnet, og naar Du seer ham, træk fra Læderet, og idet Du trækker, band forfærdeligt; thi det hænder sig ofte at en skrækkelig Ged i en ret skrydende Brallhans-Tone bringer mere i Ry for Tapperhed end den allermødigste Daad. Nu afsted!

Herr Anders.

Rad mig om det, naar det kommer an paa Eder.

(gaaer.)

Herr Tobias.

Jeg vil dog ikke afgive Brevet. Alt domme efter det unge Menneskes Opførsel, synes han at være ret fornuftig og af god Opdragelse. Hans Sending imellem Greven og min Søsterdatter bekræfter det; derfor vil Brevet, som viser en saa tyk Uvidenhed, ikke ængste Unglingen: han vilde let see at det kom fra en Klostrian. Men jeg vil give ham Udfordringen mundtlig og udhæve Blegnæbs overordentlige Tapperhed, og bringe Herren — thi Ungdom er lettroende — en skrækkelig Mening om hans Klaseri, Færdighed og Mod. Det vil saaledes forfærde dem begge, at de, ligesom Basilisker, ville dræbe hinanden med Dinene.

(Olivia og Viola komme.)

Fabian.

Her kommer han med Jer Søsterdatter. Gjør Plads for dem til han tager Afsked, og saa efter ham.

Herr Tobias.

Jeg vil imidlertid betænke mig paa ret grænsel-
lige Udtryk til Udfordringen.

(Herr Tobias, Fabian og Marie gaae.)

Olivia.

Til et Steen-Hjerte har jeg sagt for meget,
og uforsigtig sat min Ære blot.
Her Noget er, som mig min Feil bebreider;
men den er saa almægtig og haarnakket,
at den hver Dadel trodser.

Viola.

Just som det er med Eders Lidenstabs,
saaledes gaaer det med min Herres Smerte.

Olivia.

Vær det Smykke fra mig: det mit Billed er.
Afslaa det ei! Dets Tunge kan ei plage;
og kom, jeg beder Eder, her i Morgen.
I Intet kan forlange, som jeg nægter,
naar kun ufrænket Ære kan det skænke.

Viola.

Kun dette: Eders Hjerte for min Herre.

Olivia.

Det stemmer ei med Æren Det at give,
som I alt har.

Viola.

Jeg vil fritage Eder.

Olivia.

Vel, kom igjen, mit Hjerte Intet rokker:
en Djævel i Din Skikkelse mig lokker.

(gaaer.)

(Herr Tobias og Fabian komme tilbage.)

Herr Tobias.

God Hilsen, Herre.

Viola.

Illegemaade.

Herr Tobias.

Hvad Forsvars-Baaben Du har, grib til dem. Af hvad Natur den Uret er, som Du har gjort ham, veed jeg ikke, men Din høit fornærmede Efterstræber, blødig som Jægeren, venter Dig udenfor Haven. Drag Dit Sværd og udrust Dig med Snildhed, thi Din Modstander er hurtig, behændig og morderisk.

Viola.

J tager fejl, Herre; jeg er vis paa at ingen Mand har nogen Strid med mig. Min Estertanke er fuldkommen reen og fri for Grindringen om at have forternet Nogen.

Herr Tobias.

J vil finde det anderledes, det forsikkrer jeg Eder om. Derfor, hvis J sætter den ringeste Priis paa Jert Liv, saa vær paa Jer Post, thi Eders Modstander har alt Det for sig, som Ungdom, Styrke, Færdighed og Forbittrelse tilsammen kan forskaffe.

Viola.

Jeg beder Jer, siig mig hvem han er?

Herr Tobias.

Han fik Ridderslaget med en usørgt Klinge ved en høitidelig Leilighed, og han er en sand Djævel i Trekamp. De Sjæle og Legemer han har bragt Skilsmisse imellem ere tre, og hans Brede er i dette Dieblis saa usorsonlig, at han ikke lader sig tilfredsstille uden Dødsstik og Begravelse. Død eller Liv er hans Valgsprog; mit eller Dit.

Viola.

Jeg vil gaae tilbage og bede Grofkenen om Led-sagelse: jeg er ingen Slagsbroder. Jeg har hørt

tale om denne Slags Mennesker, som med Overlæg søge Trætte med Andre for at prøve deres Mod; maaskee han er af den Art.

Herr Tobias.

Nei, Herre! Hans Forbittrelse har en meget væsentlig Fornærmelse til Grund; derfor fremad, og soi ham i hans Begjæring. Tilbage til Huset kommer I ikke, undtagen I vil afgjøre Det med mig, som I med ligesaa megen Sikkerhed kan bringe til Endelighed med ham; altsaa fremad, eller træk fra Væderet strax, thi slaaes maa I, det er afgjort, eller forsværge at bære slebet Staal ved Jer Side.

Viola.

Dette er ligesaa uhøfligt som selsomt. Jeg anraaber Eder, gjør mig den Tjeneste at skaffe mig Kundskab om hvormed jeg har fornærmet Ridderen; det er mulig skeet ved Uagtsomhed, aldeles ikke med Forsæt.

Herr Tobias.

Det vil jeg. Signor Fabian, bliv I hos denne Herre til jeg kommer tilbage.

(Herr Tobias gaaer.)

Viola.

Siig mig, min Herre, veed I Noget om denne Sag?

Fabian.

Jeg veed at Ridderen er dødelig opbraagt paa Eder, men Intet om Marsjagen dertil.

Viola.

Med Eders Tilladelse, hvad Slags Mand er han?

Fabian.

Hans Mødre lover Intet af det Overordentlige, hvorpaa han ved sin Tapperhed vil give Eder Prever.

Han er i Virkelighed den dygtigste, blodgjerrigste og ubehageligste Modstander, som J kunde have fundet i hele Illyrien. Vil J gaae ham imøde; jeg vil forlige Eder med ham, hvis jeg kan.

Viola.

Jeg vil være Eder høiligen forbunden derfor, thi jeg er en af dem som heller fægte med Bogen end med Sværdet: jeg bryder mig kun lidet om hvorledes man bedømmer mit Mod.

(De gaae.)

(Herr Tobias og Herr Anders komme.)

Herr Tobias.

Her engang, han er en levende Djævel; jeg har aldrig seet saadan en allerhelvedes Karl. Jeg havde et Forsøg med ham, men han angreb mig med saadan Hurtighed, at jeg mistede Klinge, Skede og Alt. Naar han falder ud i en Dvart, er det lige saa sikkert at han træffer Jer, som at Eders Fod hviler paa Jorden den træder paa. Man siger, at han har været Fægtemester hos Stortyrken.

Herr Anders.

Saa Pokker i Bøld! Jeg vil ikke slaes med ham.

Herr Tobias.

Men han vil ikke lade sig berolige; Fabian kan neppe holde ham.

Herr Anders.

Bitter Død! Havde jeg vidst at han var saa kjeft og saa stor en Fægtemester, skulde han have bleven jordenomt før end jeg havde udfordret ham. Der-
som J kan stille ham tilfreds, vil jeg give ham min
abildgraat Hest, Capilet.

Herr Tobias.

Jeg skal forsøge det; bliv nu der, og stil Jer an som om I var ret modig. (affides) Dette skal ende uden Blod, og jeg ride Din Hest ligesaa vel som Dig selv.

(Fabian og Viola komme.)

(affides til Fabian.) Jeg har hans Hest for at bilægge Trætten. Han troer at det unge Menneske er uovervindelig.

Fabian.

Og den Anden har samme Tro om Herr Anders; han zitterer og er bleg som en han havde en Bjørn i Hælene.

Herr Tobias (til Viola.)

Der er ingen Udvei; han vil slaaes med Eder, for ei at blive meensvoren. Det var rigtig nok bedre han betænkte sig, da han nu finder at Trætten ei er værd at tale om; — men træk, for at han ei skal bryde sin Eed: Han staaer inde for, at han ei vil tilføie Eder nogen Skade.

Viola (affides.)

Himlen beskytte mig! Jeg er nær ved at fortælle hvor langt jeg er fra at være en Mand.

Fabian.

Blig tilbage, dersom han bliver rasende.

Herr Tobias (til Herr Anders.)

Kom, Herr Anders, der er ingen Nedning. Cavalieren vil, for sin Vres Skyld, have en Gang med Jer. Han kan efter Duel-Lovene ikke undgaae det, men han har givet mig sit ridderlige Ord paa at han ikke vil saare Eder.

Herr Anders.

Gid han bare vil holde det! (trækker.)

Viola.

Vær forsikket paa, det er imod min Villie.
(trækker.)

(Antonio kommer.)

Antonio.

Med Sværdet bort! — Hvis denne unge Mand
jornærmet har, da svarer jeg derfor:
har I fortørnet ham, da jeg til Regnskab
udfordrer Jer? (trækker.)

Herr Tobias.

I, Herre, hvem er I?

Antonio.

En Mand, som vover meer for sine Venner,
end I har hørt ham prale af han vil.

Herr Tobias.

Her er Jer Mand, hvis I er syg for Slags-
maal. (trækker.)

(To Retsbetjente komme.)

Fabian.

Gode Herr Tobias, vær rolig; her komme Ret-
tens Tjenere.

Herr Tobias (til Antonio.)

I skal høre fra mig.

Viola (til Herr Anders.)

Stik Sværdet i Skeden, Herre, om I saa
synes.

Herr Anders.

Paa min Sjæl, det vil jeg; — (til Herr Tobias)
og jeg holder mit Løfte: den bærer godt og lystre
Tommen fortræffeligt.

Første Retsbetjent.

Der Manden er; gjør Eders Pligt.

Anden Retshetjent.

Antonio, i Grev Orsinos Navn
jeg fængsler Jer.

Antonio.

J tager fejl, min Herre.

Første Retshetjent.

Udeles ei; jeg kjender Jer sær vel,
endskjøndt J ingen Skipperhue bærer.
For ham kun bort; han veed jeg kjender ham.

Antonio.

Jeg maa adlyde. Dette flyder af
at søge Eder; men nu hjælper Intet.
Hvad gjer J nu? Nødvendighed mig tvinger
at bede om min Pung. Den Fængsling smærter
mig meer fordi jeg ei kan tjene Eder,
end for min egen Skyld. J staaer forstummet;
men fat kun Mod.

Anden Retshetjent.

Kom, nu vi maae afsted.

Antonio.

Jeg beder Jer, at J af Pengene
mig giver Nogle.

Viola.

Hvilke Penge, Herre?

For den Velvillighed J viste mig,
og ledet af det Uheld her J mødte,
jeg efter ringe Erne gjerne vil
Jer laane Noget — Noget har jeg ei —
jeg dele vil min Eiendom med Eder:
her er min halve Pung.

Antonio.

Vil J fornægte mig?

Behøves Vidnesbyrd for at fortælle

hvad jeg har viist Jer? Trist mig ei saa haardt,
at mig min Nød saa smaalig kunde gjøre
at foreholde Jer de Tjenester
jeg Eder har beviist.

Viola.

Jeg veed af ingen.

Jeg kjender ei Jer Stemme, ei Jert Ansigt.
Jeg hader Utafnemlighed end mere
end Løgn, Hoffærdighed og Drukkenskab,
ja meer end hver en Last, hvis stærke Gist
boer i vort svage Blod.

Antonio.

O Retsfærd's Himmel!

Anden Retsbetjent.

Kom, Herre, jeg maa bede Jer at gaac.

Antonio.

Her mig et Dieblif. Hiin Ungling der
jeg halv udrev af Dødens Svælg, og siden
med hellig Broder-Kjærlighed ham pleied.
Jeg næsten ham forgæded, da mig syntes
hans Ydre loved et høist sjældent Værd.

Første Retsbetjent.

Det os ei rager. Tiden gaaer, bort, bort!

Antonio.

O, denne Gud en vanskabt Afgud blev!
Sebastian, Du Dit ædle Blik vanærer. —
Kun Sindet lastes her, Naturen ei:
blot den er styg som vandrer Dødsfæls's Wei,
thi Dyd er skjøn, men Last i Skjønhed's Lijn
er lig et smukt betrukket, ledigt Skrin.

Første Retsbetjent.

Han bliver rasende; kom, bort med ham.

Sebastian.

Ja, for mig hvor I ville.

(Retsbetjentene gaae med Antonio.)

Viola.

Jeg tænker Grunden er til hans Ild,
at han formoder hvad jeg ei tør troe.

O Abnelse, o viis Dig uden Ewig:

Gid for min Broder man har taget mig!

Herr Tobias.

Kom hid, Ridder, kom hid, Fabian! Lader os
stikke Hovederne sammen og finde paa Raad.

Viola.

Sebastian har mig kaldte: — endnu lever
min Broder i mit Speil, men der kun svæver
hans Billed for mig naar mig selv jeg seer,
thi jeg hans Dragt, hans Mine og Maneer
har efterlignet. Hvis han er paa Jord,
da Kjærlighed i Storm og Bølge boer!

(gaaer.)

Herr Tobias.

Net en lumpen, æreløs Dreng, og feigere end
en Hare: Han viser sin Nedrighed tydeligt ved at for-
lade sin Ven i Nøden og fornægte ham, og hans
Feighed kan Fabian bevidne.

Fabian.

En Kujon, en ægte skinhellig Kujon! Feighed er
hans Troesbekjendelse.

Herr Anders.

Paa min Sjæl, jeg vil efter ham; jeg vil
prygge ham.

Herr Tobias.

Gjør det, smør ham dygtig ind; men drag ikke
Dit Sværd.

Herr Anders.
 Dersom jeg ikke gjør det —

(gaaer.)

Fabian.
 Kom, lad os see Udfaldet.

Herr Tobias.
 Jeg vædder hvad I vil, at der Intet skeer.
 (De gaae.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

En Gade udenfor Olivias Hus.

Sebastian og Narren.

Narren.

Vil I faae mig til at troe, at jeg ikke er
 sendt efter Jer?

Sebastian.

Gaa dog Din Vej, Du er en narrisk Gjek:
 gaa, lad os skilles ad.

Narren.

Vel sagt, paa min Tro! Nei, jeg kjender Jer
 ikke. Min Trofen har ikke sendt mig efter Jer, for
 at bede Jer komme og tale med hende, Ederes Navn
 er ikke Cesario og dette er ikke min Næse; Intet er
 som det er.

Sebastian.

Udfram Din Daarſkab paa et andet Sted ;
Du kjender mig ſlet ikke.

Narren.

Udframme min Daarſkab ! Han har hørt det
Ord af en eller anden ſtor Mand, og anvender det
nu til en Nar. Udframme min Daarſkab ! Jeg frygter
for at denne ſvære Krabat Verden bliver til en Narre-
rede. — Jeg beder Dig, lad Selſomheds=Sløret
falde og ſig mig hvad jeg ſkal udframme til min
Frøken. Skal jeg udframme at Du kommer ?

Sebastian.

Jeg beder Dig, Du Kobler, gaa Din Vej.
Der har Du Penge; bliver her Du længer,
da ſaaer Du ſlettere Betaling.

Narren.

Du har, ſaa ſandt ſom jeg er ærlig, en aaben
Haand. — Den viſe Mand, ſom giver Narren
Penge, kjøber ſig et godt Rygte, endog efter en Snees
Mars Forlob.

Herr Tobias, Herr Anders og Fabian komme.

Herr Anders.

Træffer jeg Jer endelig igjen ? Det er for Jer.
(ſlaaer Sebastian.)

Sebastian.

Det er for Dig, og det — og det — (prygler
Herr Anders.) Gre de galne tilhøbe ?

Herr Tobias.

Holdt, Herre, eller jeg kaſter Ederſ Sværd over
Tagryggen.

Narren.

Dette vil jeg ſtrax fortælle den naadige Frøken.

Jeg vil ikke være i nogen af Jeres Sted for to Skilling.
(gaaer.)

Herr Tobias.

Rolig, siger jeg; rolig. (holder Sebastian.)

Herr Anders.

Nei, slip ham; jeg skal blive færdig med ham paa en anden Maade. Jeg vil bringe en Klage for Brygleri ind imod ham, om der er Lov og Ret i Ulyrien. Jeg slog ham rigtignok først, men hvad gjer det til Sagen.

Sebastian.

Lad Din Haand løs.

Herr Tobias.

Jeg vil ikke lade den løs. Kom, min unge Krigshelt, stik Dit Sværd i Balgen. Du er mig en dygtig Karl; kom!

Sebastian.

Jeg vil mig frie fra Dig. — Hvad vil Du nu? Hvis Du tør friste mig, da drag Dit Sværd.

(trækker.)

Herr Tobias.

Ei, ei! Saa maa jeg udtappe et Par Unzer af Jert næsvisse Blod.

(trækker.)

(Olivia kommer.)

Olivia.

Tobias, ved Dit Liv, hold inde.

Herr Tobias.

Frohen.

Olivia.

Den Samme stedse! Jammerlige Uøling, for Drøner skiftet kun og mørke Huler, hvor Mildhed fremmed er. Fra mine Dine!

— Bliv ei forternet, min Cesarie. —
Du Tølper, gaa!

(Herr Tobias, Herr Anders og Fabian gaae.)

Jeg beder Dig, min Ven,
lad Bliisdom og ei Hidsigthed Dig lede
ved dette uretsfærdig grove Udsald
imod Din No. Følg med mig til mit Huus,
og hør hvormange frugtesløse Angreb
den Knægt opspundet har, saa Du til dette
kun smile her. Kom nu og følg med mig.
Medsiig mig ei! Men vee ham for hans Rænker:
ved Dig at skade, han mit Hjerte frænker.

Sebastian.

Hvad skal jeg troe? Hvad Lob har denne Strøm?
Er dette Vandid eller klot en Drøm?
Lad Phantasi og Sands paa Lethe svømme,
thi drømmer jeg, da lad mig stedse drømme!

Olivia.

Kom, kom med mig, og følg i Alt mit Raad.

Sebastian.

Det vil jeg, Troken.

Olivia.

Løstet werde Daad!

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Marie og Narren.

Marie.

Jeg beder Dig, tag denne Kappe og dette
Stjæg paa og saa ham til at troe, at Du er Pastor

Topas, Landsbypresten. Hurtig! Jeg kalder imidlertid
paa Herr Tobias. (gaaer.)

Marren.

Vel, jeg vil trække den paa, og jeg vil for-
stille mig i den: jeg vilde ønske at jeg var den
Første som har forstilt sig i en saadan Dragt. Jeg
er ikke høi nok til at passe for Embedet, heller ikke
mager nok til at blive antaget for en studeert Person;
men at blive kaldt en ærlig Mand og en god Huus-
holder flinger lige saa godt som en sædelig Mand
og en Lærd. Mine Medforbundne komme.

(Herr Tobias og Marie komme.)

Herr Tobias.

God Morgen, Herr Pastor.

Marren.

Bonos dies, Herr Tobias; thi ligesom den
gamle Eremit af Prag, som hverken kunde læse eller
skrive, meget sindrigt sagde til Kong Gorboducs Søster-
datter, at det som er, er: saaledes ogsaa jeg, da
jeg er Herr Pastor, er jeg Herr Pastor; thi hvad er
det andet end det, og er andet end er?

Herr Tobias.

Tal til ham, Herr Pastor.

Marren.

Er Ingen der? siger jeg. — Fred med dette
Fængsel!

Herr Tobias.

Den Krabat efterligner godt; — det er en
dygtig Krabat.

Malvolio (i et indre Værelse.)
Hvem kalder?

Marren.

Topas, Landsbypræsten, som kommer for at besøge Malvolio, den Besatte.

Malvolio.

Herr Topas, Herr Pastor Topas, gode Herr Pastor Topas, gaa til min Fæst —

Marren.

Herud, Du urene Hovmodss-Mand! hvorfor plaget Du denne Mand? Taler Du om intet Andet end Fæstener?

Herr Tobias.

Vel talt, Herr Pastor.

Malvolio.

Herr Topas, aldrig var nogen Mand saaledes forurettet. Gode Herr Pastor, tro ikke jeg er gal; de have indespærret mig her i et skrækkeligt Mørke.

Marren.

Hy, Du fule Satan! Jeg nævner Dig med de mildeste Udtryk, thi jeg er et af disse fromme Gemytter, som ere høflige selv imod Djævelen. Siger Du at den Aaning er mørk?

Malvolio.

Som Helvede, Herr Pastor.

Marren.

Hvorledes? Den har jo Bagluger, gjenneomsigtige som Vindueskodder, og de lyse Stene i Sydnorden straalet som Ibenholt; og dog klager Du over Termørkelse.

Malvolio.

Jeg er ikke gal, Herr Pastor. Jeg siger Jer at denne Aaning er mørk.

Marren.

Ussindige, Du feiler. Jeg siger Dig, der er

intet Mørke uden Uvidenhed, hvori Du er mere indhyllet end Ægypterne i deres Taage.

Malvolio.

Jeg siger, denne Baaning er saa mørk som Uvidenhed, om end Uvidenhed var ligesaa mørk som Helvede, og jeg siger at aldrig blev nogen Mand saa slet behandlet. Jeg er ikke mere gal end I er det; forsøg mig ved ordentlige Spørgsmaal.

Marren.

Hvad er Pythagoras's Lære angaaende vilde Fugle?

Malvolio.

At vor Bestemoders Sjæl gjerne kan boe i en Fugl.

Marren.

Hvad tænker Du om hans Lære?

Malvolio.

Jeg tænker ædelt om Sjælen, men billiger i ingen Maade hans Lære.

Marren.

Lev Du vel; forbliv i Dit Mørke! Hørend jeg tilstaaer Dig Forstand, maa Du blive af samme Mening som Pythagoras og frygte for at dræbe en Skov-Sneppe, for ikke at forjage Din Bestemoders Sjæl af dens Bolig. Lev Du vel!

Malvolio.

Herr Topas, Herr Topas —

Herr Tobias.

Min allersortræffeligste Topas!

Marren.

Sa, jeg spiller i alle Farver.

Marie.

Du kunde have spillet denne Rolle uden Skjæg og Kappe; han seer Dig ikke.

Herr Tobias.

Nu til ham med Din egen Stemme, og s'ig mig hvorledes Du finder ham; jeg vilde ønske vi havde Ende paa dette Narreri. Dersom vi paa en god Maade kunde slippe ham, saae jeg det gjerne, thi min Søsterdatter er saa opbragt paa mig, at jeg ikke med Sikkerhed tør forfølge denne Spas til det Nderste. Kom snart til mig paa mit Bærelse.

(Herr Tobias og Marie gaae.)

Narren (singer.)

Har Du Sorg, Du Gjes, saa slip'en,
Du har jo en Hjertensfjær —

Malvolio.

Nar! —

Narren (singer.)

Hun er arrig, gnadrig, vrippen —

Malvolio.

Nar! —

Narren (singer.)

Alf, hvorfor er hun saa sær? —

Malvolio.

Nar, siger jeg.

Narren (singer.)

Hun en Anden elsker —

Hvem kalder?

Malvolio.

Kjære Nar, dersom Du nogensinde vil gjøre Dig fortjent af mig, saa hjælp mig til et Lys, Pen, Blæk og Papir. Saa sandt som jeg er ærlig, vil jeg stedse være Dig taknemmelig derfor.

Narren.

Herr Malvolio!

Malvolio.

Ja, kjære Nar.

Narren.

Alf, Herre, hvorledes kom I fra Ederes fem Sandser?

Malvolio.

Aldrig er nogen Mand bleven saa slet behandlet; jeg har Brugen af mine Sandser, ligesaa godt som Du, Nar.

Narren.

Kun saa godt? Saa er I virkelig fra Forstanden, naar I ei har bedre Brug af Ederes Sandser end en Nar.

Malvolio.

De har her indespærret mig, holdt mig i Mørke, sendt Geistlige til mig, de Ætler, og gjort alt hvad der stod i deres Magt for at bringe mig til Alfsindighed.

Narren.

Betænk hvad I siger; den Geistlige er her — Malvolio, Malvolio, gid Himlen give Dig Din Forstand igjen! Forsøg paa at falde i Søvn, og hold op med den utidige Snak.

Malvolio.

Herr Pastor.

Narren.

For ingen Tale med ham, min gode Ven. — (lader som der blev hvistet til ham) Hvem? jeg Herre? Nei i Sandhed ikke. — Vor Herre være med Eder, Herr Pastor — Amen! — Det vil jeg, Herr Pastor; det vil jeg.

Malvolio.

Nar, Nar, siger jeg.

Narren.

Ik, Herre, vær rolig. — Hvad siger I? —

Man skjænder paa mig fordi jeg taler med Eder.

Malvolio.

Kjære Nar, skaf mig Lys og Papir; jeg siger Dig, jeg er ligesaa godt ved min Fem, som nogen Mand i Illhrien.

Narren.

Ja, gid det var saa vel!

Malvolio.

Paa mit Ord, det er jeg. Kjære Nar, Blæk, Papir og Lys; naar jeg har skrevet bringer Du det til min Frosken, og Din Brevdragerlen skal blive den største Du nogensinde har faaet.

Narren.

Jeg vil hjælpe Jer til det; men sige mig ser Alvor, er I virkelig gal eller lader I bare saaledes?

Malvolio.

Tro mig, jeg er ikke fra Forstanden, jeg siger Dig Sandhed.

Narren.

Nei jeg vil aldrig troe en Afstindig, forend jeg har seet hans Hjerne. Men jeg vil hente Lys, Papir og Blæk til Eder.

Malvolio.

Jeg vil i høieste Maade belønne Dig derfor; jeg beder Dig, gaa!

Narren (synger.)

Se, hvor jeg flyver —

Aldrig jeg lyver,

strax er jeg hos Jer, min Ven!
 Intet mig sinker,
 neppe J blinker,
 saa har J mig atter igjen.

Snart jeg opstøver
 hvad J behøver,
 bringer Jer Ven af en Gaas;
 Bladet forkrollet,
 Blækket lidt øllet,
 og til Belysning en Praas.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Olivia's Have.

Sebastian kommer.

Sebastian.

Det Lusten er — det er den klare Sol —
 jeg seer, jeg føler Ringen, som hun gav mig —
 Skjøndt Underværker mig omhyller, er det
 dog Banvid ei. Hvor er Antonio?
 J Elephanten er han ei at finde,
 dog var han der, og der jeg fik Bæstet
 at han mig søgte overalt i Byen:
 Nu var hans Raad for mig det rene Guld.
 Endskjøndt Fornuft min Følelse bestrider,
 at det en Irring er og Banvid ei,
 saa overgaaer dog denne Lykke=Vexlen
 i saadan Grad Exempel og Begreb,
 at nær jeg mistroer mine egne Dine
 og skjælder min Fornuft, som vil at jeg
 skal troe at enten jeg affindig er,
 hvad eller Frosenen; — men var det saa,

hun kunde ei regjere Gnuß og Folt,
ei give, ei modtage rigtigt Budskab
med saadan rolig, flog og stadig Udsærd,
hvormed jeg saae det skee. Dog sikkerlig,
her ligger Noget skjult — der kommer hun.

Olivia kommer med en Præst.

Olivia.

Tilgiv min Til! Hvis I mig mener vel,
da følg med mig og denne hellige Mand
ind i Kapellet hist, og der for ham,
ved Alteret til Sandhed viet ind,
høitidelig I Troskab mig tilsværge,
at mit med Tvivl omspændte, bange Hjerte
kan fange Ro. Han skal fortie det
indtil I selv vil bringe det for Døst,
og da vi vil, som det min Stand sig egner,
fundgjøre denne Pagt. Hvad siger I?

Sebastian.

Jeg følger ham og Eder glad og fro,
og sværger Eden, og den vorder tro.

Olivia.

Da led os Fader! Himlens Magter give
Held til vor Pagt, og lykkelig den blive!

F e m t e A k t.

Første Scene.

Gade ved Olivias Hus.

Marren og Fabian.

Fabian.

Derjom Du har mig kjær, da lad mig see hans Brev.

Marren.

Gode Herr Fabian, tilstaa mig en anden Begjæring.

Fabian.

Alting.

Marren.

Begjær ikke at see dette Brev.

Fabian.

Det er det samme som at give mig en Hund, og forlange min Hund til Gjengjæld.

(Hertugen, Viola og Folge komme.)

Hertugen.

Høre I til Frøken Olivias Hus, Venner?

Marren.

Ja Herre, vi ere Noget af hendes Skramleri.

Hertugen.

Jeg kjender Dig godt; hvorledes gaar det Dig, Arabat?

Marren.

Opriktigt talt, Herre: jo flere Kjender jo bedre, jo flere Venner jo værre.

Hertugen.

Det Modsatte: jo flere Venner jo bedre.

Narren.

Nei, Herre, jo værre.

Hertugen.

Hvorledes det?

Narren.

De rose mig, og gjøre mig til en Æsel; men mine Tjender sige mig lige ud at jeg er det. Saaledes vinder jeg i Selvfundskab ved mine Tjender, og bagtales af mine Venner. Fremdeles, naar Slutninger betragtes som Kys og fire Nægtelser udgjøre to Bekræftelser, siger jeg igjen: jo flere Tjender jo bedre.

Hertugen.

Fortræffeligt.

Narren.

J Sandhed, nei, Herre; om det endog behager Eder at være en af mine Venner.

Hertugen.

Du skal ikke have det værre derved; der har Du en Guldpenge.

Narren.

Dersom J ikke blev en Dobler derved, rustede jeg J vilde gjøre een til to.

Hertugen.

Du raader mig slet.

Narren.

Stik Naaden i Lommen for denne ene Gang, og lad Eders Kjød og Blod adlyde den.

Hertugen.

Jeg vil forsynde mig denne Gang og være en Dobler; der har Du nok en.

Narren.

Første, anden, tredje Gang, og saa Hammer-

slag. Det gamle Ordsprog siger: Alle gode Ting ere tre; man vælger bedst efter Trippeltakten og Kirkeklokken slaaer tre Kvarteer for Guldslag.

Hertugen.

Nei, Du narrer ikke flere Penge fra mig i det Kæst. Dersom Du vil lade Din Frøken vide at jeg er her for at tale med hende, og bringe hende tilbage med Dig, kunde Du maaskee atter vække min Gavnildhed.

Narren.

Syng Bisfelulle til den indtil jeg kommer tilbage igjen. Jeg gaar; men jeg vil ikke at I skal troe, at min Havelyst er Gjerrighed. Dog, som I siger, lad Eders Gavnildhed tage sig en Lur; jeg skal snart vække den igjen.

(Antonio og Retsbetjente komme.)

Viola.

Der kommer han, som har mig reddet, Herre.

Hertugen.

Det Ansigt jeg erindrer meget godt;
dog, da jeg saae det sidst, det smudsket var,
saa sort som en Vulkans, med Krigen's Sod.
Et udselt Fartoi førte han dengang
af ringeste Dybsgaaende og Værd;
med dette han saaledes færdedes
med den som dybest stak i al vor Glæde,
at selv Misundelsens og Tabet's Stemme
hans Lov forkundte lydt. — Hvad er nu hændet?

Første Retsbetjent.

Orsino, det er hiin Antonio,
som Phoenix tog, da den fra Candien kom,
og det er ham som entred Tigreren,
da Eders Fætter, Titus, misted Venet.

Paa Gaden, skamløs, stærk og nærsedjære,
vi greb ham i et Slagsmaal.

Viola.

Ædle Herre,
da hjalp han mig, da tog han mig i Forsvar;
men han til Slutning talte underlig,
jeg veed ei hvad det var, jeg troer i Banvid.

Hertugen.

Bekjendte Røver, Frække Saltvands-Tyr,
hvad daarligt Hovmod gav Dig dem i Bold,
som Du ved rædsom blodig Daad har gjort
til Fjender Dig?

Antonio.

Orsino, ædle Herre,
tillad mod disse Navne jeg mig værger:
Antonio var aldrig Tyr, ei Røver,
endstjøndt jeg tilstaaer -- og af gyldig Grund --
Orsinos Fjende. Hid en Trolddom drog mig.
Min Utafnemmelige ved Din Side,
som jeg udrev af Havets aabne Svælg,
han var et haablest Brag, et Dødens Ror.
Jeg gav ham Liv, jeg gav ham ydermere
min Kjærlighed, heel og usorbeholden;
jeg leved blot for ham, kun for hans Skyld
udsatte jeg mig selv for Skam og Fare
i denne fjendske Stad, og til hans Forsvar
jeg Sværdet drog, da han omringet blev.
Da jeg blev greben lærte jeg at kjende
hans lave Sind; han Faren deelte ei,
men brat fornægtede Bekjendtskab med mig,
som om et Dieblisk forvandlet var
til tyve Aar. Han nægted mig min Pung,
som mindre end en Time før jeg havde
ham overladt til eget Brug.

Viola.

Hvorledes?

Hertugen.

Naar ankom han til Staden her?

Antonio.

I dag;

og i de sidste trede Maaneder,
— foruden et Minuts Afbrudelse —
har vi tilfammen levet Dag og Nat.

(Olivia kommer med Følge.)

Hertugen.

Grevinden kommer — Himlen er paa Jorden. —
Men hvad Dig angaaer, Karl, Dit Ord er Banvid.
Tre Maaneder har denne Ungling tjent mig;
dog mere derom siden — før ham bort!

Olivia.

Hvad ønsker Fyrsten? Der er kun een Ting
hvori Olivia er ei følgagtig —
Cesario, I har ei holdt Jert Ord.

Viola.

Min Frosen?

Hertugen.

Undigste Olivia —.

Olivia.

Hvad svarer I, Cesario? — Min Fyrste —

Viola.

Min Herre tale vil, Pligt gjør mig taus.

Olivia.

Isald det er den gamle Tone, Brinds,
da klinger den saa ilde i mit Ore
som Dølen til Musik.

Hertugen.

Endnu saa grusom?

Olivia.

Nei, endnu saa bestandig, høie Tyrste.

Hertugen.

Ja, i Brangvillighed! Ublide Skjønne,
paa hvis jernkolde, uheldsvangre Alter
min Sjæl saa trofast Offer har udaandet,
som Trostak fostre kan! Hvad skal jeg gøre?

Olivia.

Hvad der behager — hvad der semmer Eder.

Hertugen.

Hvi skal jeg ei — tillod det kun mit Hjerte —
hiin Røver i Egypten lig, i Dødens Stund
min Elskerinde dræbe?*) Bild Skinsyge
til Storhed grændser stundom — o, men hør mig:

*) Sigter til et Sagn, der findes hos Heliodorus. Denne ægyptiske Røver var Thyamis, fød i Memphis, og Anfører for en Røverbande. Da Thyamises og Chariclea faldt i hans Hænder, blev Thyamis rasende forelsket i Chariclea og vilde have ægtet hende. En stærkere Røverhorde anfaldt ham kort efter, hvorved han kom i saadan Frygt for sin Elskede, at han indesluttede hende i en Hvalving tillige med sine Skatte. Det var den Tids Barbarers Maade, naar de mistvivlede om deres eget Liv, først at dræbe dem de havde kjærest, og som de ønskede til ledsagere i den anden Verden. Da Thyamis var rasende af Kjærlighed, Skinsyge og Forbittrelse, tæt indesluttet af sine Fiender, gif han ind i Hulen og kaldte høit i det ægyptiske Sprog. Han blev besvaret i Aabningen af en Grækerinde, som han greb i Haaret med den venstre Haand — i den Formodning at det var Chariclea — hvorpaa han drog sit Sværd og gjennemboiede hendes Bryll med den høire.

Theobald.

Da følesles min Troskab ei J agter,
 og da jeg temmelig det Bærktei kjender,
 som nægter mig min Plads i Eders Gunst,
 saa lev kun, marmorkolde grumme Qvinde!
 Men denne Eders Yndling, som J elsker,
 og som, ved Himlen, ogsaa er mig kjær,
 ham jeg udriver fra det stolte Die,
 hvori, til Trods for mig, han throner høit.
 Kom, Dreng! Min Sjæl til Udaad modnet er;
 jeg offerer Lammet i min Elskovs Due,
 til Trods for Karnehjertet i en Due.

(vil gaae.)

Viola.

Da jeg, bered, tilfreds, og villig fro,
 vil lide tusind Død for Eders Ro.

(vil følge.)

Olivia.

Hvorhen, Cesario? J mig det delger?

Viola.

Den som min Elskov vandt, kun den jeg følger:
 Ham som jeg elsker mere end mit Liv,
 meer end jeg nogentid skal elske Liv,
 og blier jeg falsk, da komme Qual og Qvide:
 Usandtru Kjærlighed bør Døden lide!

Olivia.

See mig! O, skrækkeligt! Jeg er bedragen!

Viola.

Hvo har bedraget, hvo har gjort Jer Ilret?

Olivia.

Har Du forglemmt Dig selv i saa kort Tid?
 Kald dog, kald Præsten hid.

(En Betjent gaaer.)

Hertugen (til Viola.)

Kom, følg med mig.

Olivia.

Hvorhen min Prinds? — Cesario, min Gemal —

Hertugen.

Gemal?

Olivia.

Ja, min Gemal. Kan han det nægte?

Hertugen.

Du hendes? Svar —

Viola.

Nei, ædle Prinds; ei jeg.

Olivia.

Ik vee mig! Er det usjel Trolddomsfrygt,
som gjør at Du Din Eiendom fornægt?
Frygt ei, Cesario! Grib rask Din Lykke;
vær hvad Du veed Du er, og da er Du
saa stor, som det Du frygter.

(Præsten kommer.)

Vær velkommen!

Jeg ved Dit hellige Embed Dig besværges
her at opdage (skjøndt vi nylig agted
at skjule det en Stund) hvad der er skeet
imellem denne Ungling. hist og mig.

Præsten.

En evig Elskovs og Forenings Pagt,
som ved et fælleds Haandslag knyttet blev,
ved Læbens varme Tryk til Læbe styrket,
ved Ringe=Berlen fæstligen bekræftet.
Paa Embeds Begne, ved mit Vidnesbyrd,
er denne Pagt høitidelig beseglet,
og fra det skete, jeg mod Graven har
kun vandret tvende Timer efter Uthret.

Hertugen.

O, falske Hykler, hvad vil Du vel blive
naar Tiden graanet har Din hvide Hud?
Vil ei Dit Hyklari saa yppigt vore,
at selv Din egen List Din Grav Dig graver?
Tag hende, lev og gaa, men ad en Vej,
at Du og jeg i Fremtid mødes ei!

Viola.

Jeg sværger, høie Tyrste —

Olivia.

Ingen Gød!

Vil mindre Frygt og mere Sanddrubed.

(Herr Anders Blegnæb kommer med Hovedet saaret.)

Herr Anders.

For Guds Skyld en Læge; send hurtig en til
Herr Tobias.

Olivia.

Hvad er hændet?

Herr Anders.

Han har slaaet mig et Hul i Hovedet og han
har givet Herr Tobias en blodig Tinding. Skaf dog
Hjælp! Jeg vilde give halvtredshindstyre Ducater til,
at jeg var hjemme.

Olivia.

Hvem har gjort dette, Herr Anders?

Herr Anders.

Grevens Cavalier, en vis Cesario. Vi holdt
ham for en Gufon; men han er Djævelen selv.

Hertugen.

Min Cavalier Cesario?

Herr Anders.

Bitter Død, der er han! I slog Hovedet i stykker

paa mig for ingen Ting, og det som jeg gjorde blev jeg forført til af Herr Tobias.

Viola.

Hvad vil I mig? Jeg ei fornærmed Eder.
I Sværdet drog imod mig uden Grund;
jeg gav Jer gode Ord og saared ei.

Herr Anders.

Derksom en blodig Tinding er et Saar, har I
saaret mig. Jeg troer ikke I regner en blodig Tinding
for Noget.

(Herr Tobias, bestjænkter, kommer, ledet af Narren.)

Der kommer Herr Tobias haltende; nu skal I
høre mere. Derksom han ikke havde været drukken,
vilde han have kildret Jer anderledes.

Hertugen.

Hvorledes er det med Eder?

Herr Tobias.

Det er Et og Et. Han har saaret mig, og
der er det Altsammen — Dumrian, har Du seet
Dick Feltstjær, Dumrian?

Narren.

Han er drukken, Herr Tobias. Hans Dielaage
vare alt i Daling Klokken otte i Morges.

Herr Tobias.

Saa er han en Slynge. Næst efter en lang-
som Mennet hader jeg Intet som en drukken Slynge.

Olivia.

For ham bort; hvem har saaledes redet dem til?

Herr Anders.

Jeg vil hjælpe Jer, Herr Tobias. Vi vil lade
os forbinde paa ccugang.

Herr Tobias.

Vil I hjælpe? — En Kjel, en Kjeltring, en elegant Slynge?

Olivia.

Hjælp ham til Sengs; lad ham forbunden blive.

(Marren, Herr Tobias og Herr Anders gaar.)

(Sebastian kommer.)

Sebastian (til Olivia.)

Jeg saared Ederes Fætter; det mig smelter,
men havde det min egen Broder været,
da var det samme skeet for mig at værge.

J kaster synderlige Blik paa mig,
hvorfra jeg seer at I fortørnet er.

Tilgiv mig, Elskeligste, for de Løfter
vi nyligen tilsvoret har hinanden.

Hertugen.

En Stemme, Blik og Dragt, dog to Personer:
et Skøggespil, som er og er dog ikke.

Sebastian.

Antonio, o min Antonio!

Hvor har den Tid mig naget, siden I
blev borte fra mig?

Antonio.

I Sebastian?

Sebastian.

Og kan Du derom tvivle, min Antonio?

Antonio.

Har I en Deling gjort af Eder selv?

To halve Og ei meer hinanden ligne
end disse To. Hvem er Sebastian?

Olivia.

O, underfuldt!

Sebastian.

Staaer jeg ei ogsaa der?

Jeg havde aldrig Broder, og ei heller
har jeg den Egenskab at være her
og overalt. Vel havde jeg en Søster,
men hende har de blinde Belger slugt.

(til Viola.)

For Himlens Skyld, sig mig, er vi beslægtet?
Hvad Landsmand? hvilket Navn? af hvilket Æt?

Viola.

Fra Messalin; Sebastian var min Fader,
og en Sebastian ogsaa var min Broder;
som saadan gif han i sin vaade Grav.
Hvis Nander mandlig Form kan sig paatage,
saa kommer Du for nu at ængste os.

Sebastian.

En Nand jeg er, i Sandhed; men som saadan
er jeg dog klædt i jordisk Kjød og Blod,
som jeg fra Moders Skjød har med mig taget.
Var Du en Kvinde, lod jeg paa Din Kind
en Taare falde, og udraabte høit:
Vær mig velkommen, drufnede Viola!

Viola.

Min Fader havde paa sin Lind et Mærke.

Sebastian.

Saa havde min.

Viola.

Dg døde just den Dag,
da netop tretten Aar Viola talte.

Sebastian.

O, den Grindring lever i min Sjæl.

Sin dødelige Bane endte han
den Dag min Søster fyldte tretten Aar.

Viola.

Hvis Intet mangler i vor fælleds Lykke
undtagen min ei qvindelige Dragt,
da favn mig ei, for hver Omstændighed,
ved Tid og Sted og Alt samstemme kan,
at jeg Viola er. Det at bekræfte
jeg bringer Eder til en Skibscaptain
i Byen her: han har min Pige dragt.
Jeg reddet blev kun ved hans milde Hjælp;
derefter jeg den ædle Greve tjente,
og siden har min Skjæbne svævet stedse
imellem denne Dame og min Fyrste.

Sebastian (til Olivia.)

Feiltagelsen har denne Grund, min Frosken;
men huld Naturen Eders Dnske fejler:
J vilde med en Mø formæle Eder,
og er deri, ved Himlen, ei bedragen,
thi Jer Gemal er skyldfri som en Jomfru.

Hertugen.

Bliv ei forfærdet; ædel er hans Stamme. —
Hvis, Alt er Sandhed, har jeg ogsaa Deel
i dette meget lykkelige Skibbrud.

(til Viola.)

Du har mig sagt vel tusind Gange, Ungling,
at Du saa høit som mig ei elsked Qvinde.

Viola.

Hvad jeg har sagt, jeg atter vil besværges,
og hver en Ged saa tro i Hjertet holde
som Firmamentets Hvælving bærer Lysset,
der skiller Dag fra Nat.

Hertugen.

Giv mig Din Haand,
og lad mig see Dig i Din Qvindedragt.

Viola.

Skibsføreren, som bragte mig iland,
har mine Klæder; men han er i Fængsel
paa Verdring af en vis Malvolio,
som er i Tjeneste hos Frokenen.

Olivia.

Han skal løslades. — Kald Malvolio hid,
og dog, af vee, jeg nu erindrer mig,
der siges at den Stakkel er affindig.

(Marren kommer med et Brev.)

En høist besynderlig Bidsfarelse
har ham udjaget ganske af mit Minde: —
Hver gaar det ham?

Marren.

I Sandhed, naadige Froken, han holder Beelzebub
jaa godt fra Livet, som man kan forlange af en
Mand i hans Omstændigheder. Han har skrevet et
Brev til Eder: Jeg skulde have bragt det imorges,
men da en gal Mand's Brev ikke er noget Evange-
lium, er det vel ikke synderlig magtpaaliggende naar
det bliver leveret.

Olivia.

Bryd det og læs det.

Marren.

Bliv nu ret opfyaget naar Marren skal foredrage
Galmands Snak — „Bed Himlen, Frue —“

Olivia.

Hvad nu? er Du affindig?

Marren.

Nei Frue, jeg læser kun Afstandighed. Derjom
Ederes Naade vil at jeg skal læse som det sig bør,
maa I lade min Stemme have friere Løb.

Olivia.

Vel, læs med sund Forstand.

Marren.

Det gjør jeg, Madonna, men at læse med hans
sunde Forstand, er at læse saaledes; derfor, min Prind-
sesse, vær opmærksom.

Olivia (til Fabian.)

Læs.

Fabian (læser.)

„Ved Himlen, Frue, I gjør mig Uret,
og Verden skal vide det. Omendkjøndt I
har indespærret mig i Mørkhed og givet
Ederes fordrufne Fætter Opsigt over mig,
har jeg dog Brugen af mine Sandser lige-
saa godt som Ederes Naade. Jeg har Ederes
eget Brev, der forledede mig til at paatage
den Rolle jeg spillede; ved dette tvivler jeg
ikke paa at jeg jo kan retfærdiggjøre mig
og beskæmme Eder. Tænk om mig som I
vil. Jeg tilsidesætter lidt Erbødigheden
for at tale om den Uret mig er skeet.

Ederes vanvittig behandlede
Malvolie.”

Olivia.

Har han skrevet dette?

Marren.

Ja, Frøken.

Hertugen.

Det smager ikke meget af Banvid.

Olivia.

Sæt ham i Frihed, Fabian; bring ham hid.

(Fabian gaaer.)

Min Tyrste, dersom det behager Eder
at tage mig som Søster, ei som Viv,
skal samme Dag tofoldigt Forbund frone
her i mit Hus, hvor jeg besørger Fæsten.

Hertugen.

Tert Tilbud, Frøken, gjerne jeg modtager.

(til Viola.)

Ei meer Din Herre. For Din Tjeneste,
saa meget mod Dit Kjens Blyfsdighed,
og under det hvortil Du blev opdragen,
samt da Du Herre kaldte mig saa længe,
er her min Haand: — Fra nu af skal Du være
Din Herres Herskerinde.

Olivia.

Mig en Søster.

(Fabian kommer med Malvolio.)

Hertugen.

Er dette den Forrykte?

Olivia.

Ja, min Brinds.

Malvolio, hvorledes gaaer det Eder?

Malvolio.

Min Frøken, I har mig behandlet ilde,
ja meget ilde.

Olivia.

Har jeg? Nei Malvolio.

Malvolio.

Det har I, Frøken. Læs nu dette Brev;
I ei betrægte Eders egne Udtryk.

Siig: Segl og Haand og Stiil ei Eders er.
 Det kan J ei; nu vel, tilstaa mig da
 og siig, om det med Eders Ore stemmer?
 Hvi gav J mig saa klare Gunstbeviser?
 Hvi bad J mig at komme smilende
 med krydsviis Høsebaand om gule Strømper,
 og være studs mod Eders egen Fætter
 og imod Husets Folk. Og da jeg handled
 i ydmygt Haab, alt efter Eders Bink,
 hvorfor har J da taalt at jeg blev fængslet
 i Mørkheds Braa, og af en Præst besøgt,
 og gjort mig til den største Nar og Gjek,
 til Spil for Biddets Piil? Siig mig hvorfor?

Olivia.

Alf, det er ei min Skrift, Malvolio,
 endskjendt jeg tilstaaer at det ligner meget;
 men det er sikkerlig Maries Haand,
 og nu jeg mindes mig at det var hende,
 som først mig sagde at Du var assindig,
 da Du kom smilende og i et Optog,
 som Dig i Brevet foreskrevet var.
 Slaat Dig tiltaals nu: Du fixeret er,
 men naar Du kjender først de Skyldige,
 da skal Du være Klager selv og Dommer
 i egen Sag.

Fabian.

Min Frosken, tillad mig:

Da ingen Trætte eller Strid i Fremtid
 besmitte Glandsen af det nylig Skete,
 som jeg beundrer høit. I dette Haab
 jeg tilstaaer, at Tobias og jeg selv
 har mod Malvolio stilt denne Snare,
 for det uslebne, trodsig=stolte Bæsen
 han stedse har mod os. Marie skrev,

tilskyndet stærkt af Herr Tobias, Brevet.
 Han derfor har til Gjengjæld ægtet hende.
 Hvorledes vi det drev med munter Gjekken
 end meer til Latter end til Hevn opfordrer,
 naar hver Fornærmelse blier billig veiet,
 som har paa begge Sider fundet Sted.

Olivia.

Alf, stakkels Skjelm, hvor har de narret Dig!

Narren.

Ja, Mogle fødes i Høihed, Mogle er=
 hverve Høihed og Andre bliver den til=
 deelt. Jeg var med i Forspillet, Herre, en vis
 Pastor Topas; men det kommer ud paa Et. Ved
 Himlen, Nar, jeg er ikke affindig — Men
 erindrer J? Min Frøken, hvor kan J lee af
 en saadan elendig Slyngel; naar J ikke
 smiler, har han strax en Knevl i Munden.
 Og saaledes bringer Tidens Høfkehjul Gjengjældelsen
 med sig.

Malvolio.

Jeg hævnes vil paa Eders hele Klynge.

(Gaaer.)

Olivia.

Han er, i Sandhed, skræffelig mishandlet.

Hertugen.

Gaa efter ham og bring ham til Forsoning.
 Han har om Skibscaptainen Intet sagt os;
 naar det er fundbart, skal en festlig Bagt
 høitideligen for den gyldne Fremtid
 forene os. Smidlertid, min Søster,
 vi vil ei skilles ad. — Cesario, kom! —
 Saa maa Du kaldes end mens Du er Mand;

med anden Dragt Du andet Navn skal vinde:
Orsinos Bir, hans Hjertes Herskerinde.

(De gaae.)

Marren (synger.)

Dengang jeg endnu var en ganske lille Pøg,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
en Marrestreg aldrig saa nøie man tog,
for det regner hver eneste Dag.

Men da først forbi var min Ungdoms Huus,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
for Skjelme og Tyve hver lufte sit Huus,
for det regner hver eneste Dag.

Og af, da jeg fik mig en Hustru fat,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
til Snak og til Brøl blev den hele Klat,
for det regner hver eneste Dag.

Og da jeg endelig kom til en Seng,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
var Drankerens Hjerne saa svimmel og tom,
for det regner hver eneste Dag.

I Verden maa man mellem Hundene tude,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
men det er det Samme, nu Stykket er ude,
for det regner hver eneste Dag.

Dm

Hellig-Tre-Kongers-Aften.

with a - 91 D - pill

Malone antager dette Stykke at være skrevet i 1614, men Steevens anfører en ikke synderlig tilfredstillende Marsag for at det blev forfattet i 1607. Han antager fremdeles at den alvorligere Deel af Stykket er grundet paa en gammel Oversættelse af den syvende Historie i den fjerde Deel af Belleforest's *Histoires tragiques*. Samuel Johnson omtaler det saaledes:

„Dette Stykke er i den alvorligere Deel ziirligt og utvungent, og i nogle af de muntre Scener overordentlig lufesfuldt. Bleguæb er malet med megen Giendommelighed, men da hans Charakter er medfødt Genfældighed, egner den sig ikke til at være en Gjenstand for Satiren. Malvolios Monolog er sand comisk: han bliver til Latter ene ved sin Stoltthed. Olivias Ægteskab og den følgende Forvirring, omendstjendt vel nok opfundet for at more paa Skuepladsen, mangler Sandsynlighed, og feiler i at give den Bære, som man fordrer af et Drama, da det ikke fremstiller noget sandfærdigt Billede af Livet.“

A. W. Schlegels Dom lyder som følger:

Hellig = Tre = Konger = Alten eller Hvad I ville forener en sinderig sammenspunden og vel vedligeholdt Intrigue med en Rigdom af comiske Charakterer og Situationer, og med en ætherisk Poesies Trylle-Karver. I sine Lystspil behandler Shakspeare Kjærligheden næsten mere som en Gjenstand for Indbildningskraften end for Hjertet; men her erindrer han os i Særdeleshed om, at i hans Sprog betyder

Ordet fancy baade Phantasi og Kjærlighed. Den af Musik berusede Hertugs Kjærlighed til Olivia er ikke alene en Phantasi, men en Indbildning. Viola synes i Begyndelsen vilkaarlig at forelske sig i Hertugen, hvem hun tjener som Page, omendskjondt hun siden berorer Følelsens fineste Streng. Den stolte Olivia bliver bestukket af Hertugens frygtsonne og indsmigrende Sendebud, i hvem hun ikke ahner en forklædt Medbeilerinde, og tager tilsidst, ved nok en Forverling, Broderen for Søsteren. Disse jeg vil kalde dem ideale Daarskaber tjene som Sidespylke til de pure Narrestreger, foranledigede af Stykkets latterlige Personers Budseerligheder, ligeledes under Paaskud af Kjærlighed: en tøset Landjunker's taabelige Frieri til Olivia, den pedantiske Hushovmester Malvolios Indbildning, at hans Herskab hemmelig er forelsket i ham, der bringer det saavidt, at han bliver indespærret som Forrykt og tiltalt af Narren i en Geistligs Dragt. Disse Scener ere ligesaa fine og betydningsfulde, som lune fulde og indrettede til at lee af. Dersom dette virkelig er Shakespeares sidste Stykke, som nogle paastaae, saa har han til det sidste nydt en lige Ungdom i Nauden, og taget sit Genies hele Fylde med sig i Graven."

W. Hazlitt udtrykker sig saaledes:

"Dette Stykke er med Rette betragtet som en af Shakespeares meest underholdende Comedier. Det er fuldt af mild Skjæmt. Det er maaskee for godhjertet for en Comedie. Det har liden Satire og ingen Bitterhed. Det bringer os til at lee over Menneskehedens Daarskaber, uden at foragte dem, og endnu mindre at have nogen ond Villie imod dem. Shakespeares comiske Genie ligner Bien snarere i dens Kraft til at suge Honning af Ufrud, end i dens Braad. Han giver den lune fuldeste Overdrivelse af

sine Charakterers herskende Daarligheder, men saaledes at de selv, istedetfor at blive fortørnede derover, snarere forene sig med ham i at more; han opfinder snarere Leilighed for dem til at vise sig i det heldigste Lys, end han gjør dem foragtelige ved vrang Opfatning igjennem Andres Bid og Ondskab.

Der er et vis Standpunkt i Livet, paa hvilket Folk blive opmærksomme paa deres egne Besynderligheder og Urimeligheder. De stræbe at skjule hvad de vare, og gjøre Fordringer paa det de ikke ere. Dette giver Anledning til en tilsvarende Stil i Comedien, hvis Gjenstand er at opdage Egennytten i dens Skjul og at gaac til Feltis mod denne utidige Forsængelighed, ved at lægge saa stærkt Gistertryk som muligt paa Modsatningen imellem den virkelige og paatagne Charakter, og ved at nægte dem, som ville føre os bag Lyset, med Hensyn til hvad de virkelig ere, selv de Fortjenester de have. Dette er Biddets og Satirens kunstige Livs Comedie, saaledes som vi see det hos Congreve, Wycherley og Vanbrugh, &c. Paa dette Livets Standpunkt følger et andet, paa hvilket denne anmassende Affectation er forjaget ved større Verdens-Kundskab, og som, ved ligegyldig at behandle Materialerne til den comiske Charakter, saavel den naturlige som kunstige, efterlader os ingen Comedie uden den — sentimentale. Saaledes ere vore nuværende Comedier. Der er en Periode i Sædernes Fremfærd, ældre end begge disse, i hvilken Individernes Svagheder og Daarskaber ere af Naturens Plantning, og ikke Vært af Kunst eller Studium; i hvilken de derfor ikke agte synderlig paa dem selv, eller bryde dem om hvø der lægger Mærke til dem, naar de blot kunne sætte deres Spas igjennem, og, da der intet Forsøg gjøres paa at synes anderledes end man er, finde Tilskuerne snarere Glæde i at lempe sig efter de

Personer de lee ad, end gjøre dem Sorg ved at sætte sig ud over deres Urimeligheder. Dette kan kaldes Naturens Comedie, og er den vi i Almindelighed finde hos Shakspeare. Hvad enten denne Analyse er rigtig eller ei, er Aanden i hans Comedier tydeligen forskjellig fra de tilførn nævnte Forfattere. Shakspeare's ere i det Væsentlige lig Cervantes's, og meget ofte lig Moliere's, skjøndt denne var mere systematisk i sine Uderligheder end Shakspeare. Shakspeare's Comedie er pastoral og poetisk. Daarskab har hjemme i Jordbunden og fremspirer med lykkelig, medfødt, utæmmet Uppighed. Urimelighed har al mulig Opmuntring og Monsens har Plads at trives. Intet er beskaaret ved Ligegyldighedens eller Strenghedens ubehøvlede Jis-Haand. Digteren løber surr for en Spas og gjør et Ordspil til en Afgud. Hans Die-med er at tvinge det Morsomme ud af de simpleste og meest raue Gjenstande. Det Behag han finder i et Ordspil eller i en lav Character's plumpe Lune formindsker ikke den Fryd, med hvilken han beskriver den meest luttrede Kjærlighed. Marrens forcerede Skjemt fordærver ikke det Blide i Violas Character. Det samme Huus er stort nok for Malvolio, Grevinden, Marie, Herr Tobias og Herr Blegnæb. Intet kan for Exempel sættes paa et lavere Trin, med Hensyn til Forstand og Aands-gaver, end denne sidste Character, og dog, hvorledes blive hans Svagheder pleiede af Herr Tobias, naar han nærer Anders's Selvroes over hans Dandsen og Fægten. Hvad kan være bedre end Herr Tobias's ubesvarlige Svar til Malvolio. „Troer Du, fordi Du er dydig, skal der hverken være Rage eller stærkt Ol til?“ Med et Ord, enhver Ting er givet den bedste Bending. Der er en bestandig Infusion af det Romantiske og Enthusiastiske, i Forhold som Characterene ere naturlige og oprigtige; hverimod i

den kunstigere Stiils Comedie enhver Ting viger for Vatterligheden og Rigegyldigheden, hvorved der Intet bliver tilbage uden Affectation paa den ene og Bantro paa den anden Side. Hvormeget vi end ynde Shakspeare's Comedier, kunne vi dog ikke være enige med Doctor Johnson, at de ere bedre end hans Tragedier; vi lide dem ikke engang halv saa godt. Dersom hans Tilbøielighed til Comedien stundom forleder ham til at spøge med det Alvorlige i Tragedien, ere de poetiske og lidenskabelige Steder de bedste i hans Skuespil. Den store og hemmelige Nude i Hvad I ville, er Violas Charakter. Hvormeget vi end holde af Mundfange, Tærter og Vin, er der dog Noget vi lide bedre. Vi ere Venner af Herr Tobias og Beundrere af Herr Anders; vi forstaae Marren og vi lide Marie og hendes Skjelnstykker; vi føle en vis Agtelse for Malvolio og sympathisere med hans Alvor, hans Smil, hans frydsbundne Høsebaand, hans gule Stremper, og hans Fængsel oven i Kjøbet. Men der er Noget som opvækker i os en stærkere Følelse end alt Dette — det er Violas Kjerlighed's Bekjendelse; fra „Et Intet Herre“ s. 49 til „deg veed jeg ei.“

Shakspeare kunde alene beskrive Virkningen af sin egen Poesi:

„Den til mit Dre kom lig Søndevinden,
 „der aander paa et Bed af Martsviol
 „og Dusten taer og giver.

Hvad vi saameget beundre her er ikke Billedet af Daalmod paa et Monument, men Linierne før og efter det:

„Vig Ekke de gjensvare fra det Sted,
 „hvor Elskov throner.

Hvor længe er det siden vi først lærte at fremtjige dem, og endnu — endnu vibrere de i Hjertet, lig Lyden som den forbigående Vind uddrager af de zittrende Strengene paa en Harpe, efterladt paa en øde Strandbred.

Vi have allerede sagt endeel om Shakspeare's Sange. En af de skønneste er i dette Stykke, med en af hans Ægne Fortaler til den.

Hvo vil efter dette sige at Shakspeare's Genie passede ene for Comedien? og — efter at have læst andre Dele af dette Stykke og i Særdeleshed Havesenen, hvor Malvolio finder Brevet, hvo vil da antage at han var mindre i Comedien end i Sorgespiilet?

Brevet, og hans Betragtninger over det, ere lige gode. Dersom Malvolios Behandling siden efter er lidt haard, nyder han dog sin poetiske Ret ved den Ilro, som pincer Olivia, paa Grund af hendes feilsulde Hengivenhed for Cesario, ligesom hendes Ufølsomhed ved Hestigheden af Hertugens Lidenskab forsones ved Opdagelsen af Violas skjulte Kjærlighed for ham.

M a c b e t h.

Tragedie i fem Acter.

Efter Shakspeare og Schiller
bearbejdet til Opførelse paa den danske Skueplads

ved

P. Forfom.

Personerne.

Duncan, Konge af Skotland.

Malcolm } hans Sønner.
Donalbain }

Macbeth } hans Hærførere.
Banquo }

Macduff } Skotske Adels herrer.
Rosse }
Angus }

Lenox }

Fleance, Banquos Søn.

Siward, Hærfører for de Engelske.

Ung Siward, hans Søn.

Seyton, Macbeths Tjener.

En Læge.

En Borgvægter.

En Olding.

To Mordere.

Lady Macbeth.

Hendes Kammerfrue.

Tre Trolldhere.

Adels herrer. Krigsmænd.

Banquos Gjenfærd og andre Synner.

Macbeth.

Første Akt.

Første Scene.

Torden og Lyn. — Theatret forestiller en vild Hede. Tre
Trolldhere træde ind.

S a n g.

Første Her.

Gaa, hvad skal os atter sanke?
Regnsky, Torden, Lynild blanke?

Anden Her.

Samles efter Sværdstormens-Stunden,
efter Kampen tabt og vunden!

Tredie Her.

Det er, førend Dag er runden!

Første Her.

Hvor er Stevnet?

Anden Her.

Lyng og Krat!

Tredie Her.

Der Macbeth vi møde brat.

Alle Tre.

Mørkt for Hæl, lyst for vor Taa:
Ingen see hvorhen vi gaac! —

(De forsvinde under Torden og Lyn.)

Anden Scene.

Kong Duncan træder ind med Malcolm, Donalbain, Lenox og Følge. En saaret Riddersmand, ledet af to Krigere, møder dem.

Kongen.

Hvo er hiin blodige Krieger? — Han seer ud til
at kunne melde os det sidste Nytt
om Cawdors Opstand.

Malcolm.

Det er denne Høvding,
der som en god, mandhastig Krieger sægted
og frelste mig. Hil Dig, Du tappre Ven!
Beret Din Konge, hvordan Slaget stod
da Du forlodst det.

Ridderen.

Trivlsomt stod, det, ligt
to matte Svømmere, som sammen flynge
og qvæle Kunsten. — Macdonwall, den Blodhund,
ret værd Oprører-Mærk,
drog mod Dig, understøttet af de Kerner
og Gallowglæsser fra vort Vestlands Der.
Fortuna smilte til hiin Riddings Tog;
dog Alt maa rige, thi den djærve Macbeth
Fortuna trodser.
Med sit høitsvungne Staal, der rygede
af blodig Daad, som Tapperhedens Yndling
han hug sig Bei, indtil han mødte Trællen,

hvem flux han flevet ned til Skuldrene,
og fæsted saa hans Hoved paa vor Skandse.

Kongen.

O, tappre Frænde, gjæve Riddersmand!

Ridderen.

Som fra den Kant hvor Solens Glands frembryder
udfarer Himmelstorm og vrede Tord'ner,
saa rinder Mistrøst af hiin Kilde, som
os loved Trost. Mærk, Skotlands Konning, mærk:
Ei før tog Kerner-Hæren Fod i Haand,
før Norges Konge, påsende sin Fordeel,
med blanke Vaaben og med friske Kelt
gjør atter Angreb.

Kongen.

Skrækkede ei dette
Macbeth og Banquo, vore Hovedsmand?

Ridderen.

Jo vist,
som Spurven skrækker Dn, og Haren Love.
Forsand jeg siger Jer, de lignede
Kartover, ladede med trefold Ladning. —
Om de i blodige Bunder agtede
at bade sig, hvad beller vilde de
opreise end et Golgatha paa Jorden,
det veed jeg ei.
Men jeg er mat; om Hjælp min Bunde raaber.

Kongen.

Din Tale og Din Bunde staae Dig berlig:
af begge strømmer Vre. — Væær! Skaf Væær! —

(Ridderen gaaer: Noget følge ham.)

Tredie Scene.

De Forrige. Kongen. Rosse og Lenox træde ind.
Hvo kommer der?

Malcolm.

Den ædle Than af Rosse.

Lenox.

See, hvilket Hastværk stirrer af hans Dine!

Rosse.

Gud signe Kongen!

Kongen.

Hvorfra kommer Du,
min ædle Than?

Rosse.

Fra Fife, o store Konge,
hvor Norges Bannere bespotted Himlen
og visted Kulde ned paa vore Folk.
Nordmanden selv, med skrækkelige Skarer,
og hjulpen af den utroe Oprørsmand,
af Camdor, fanged an en rædsom Kamp,
til hiin Bellonas Brudgom, svøbt i Styrke,
flux lagde Tomme paa hans vilde Land --
fort, Seiren tilfaldt os.

Kongen.

O, store Lykke!

Rosse.

Saa at

nu Sveno, Norges Konge, kræver Fred.
Men ei engang vi vilde ham forunde
at han begraver sine faldne Mænd,
før paa St. Colmes D han har erlagt
ti tusend Daler til vort fælleds Brug.

Kongen.

Ei meer hiin Than af Cawdor swige skal
vort Hjertes Tillid: gaa, forkynd ham Død,
hils Macbeth med den Høihed, hiin forbød!

Rosse.

Jeg gaaer.

Kongen.

Hvad hiin har tabt, den ædle Macbeth faaer.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

(En Hede.)

Torden. De tre Trolde her komme ind.

(En Tromme eller Krigsmusik høres.)

S a n g.

Tredie Her.

Hør det trommer;

Macbeth kommer! —

Alle Tre (De slutte en Kreds.)

Gramme Søstre, Haand i Haand,

Snarbud over Hav og Land,

vende sig i Kreds omkring.

Tre Gange jeg; tre Gange I;

og tre Gange tre gjør Tallet Ni. —

— Holdt! — Trylleværket er trukket op!

Femte Scene.

De Forrige. Macbeth og Banque træde ind.

Macbeth.

Saa færr og dog saa hæslig Dag tillige
har jeg i mine Dage ei oplevet.

Banquo.

Hvor langt har vi til Fjeres? —

— Ha, hvo er disse?
i Dragt, i Blik saa vilde, rædelige?
De ligne ei vor Jords Beboere,
og ere dog derpaa. Siig, har I Liv?
Siig, kan en Dødelig raadsperge Eder?
I synes at forstaae mig, da I lægge
de magre Fingre paa de gustne Læber. —

Macbeth.

Tal, hvis I kunne det: Hvo ere I?

Første Her.

Hil Dig, Macbeth! Hil Dig, Du Than af Glamis!

Anden Her.

Hil Dig, Macbeth! Hil Dig, Du Than af Cawdor!

Tredie Her.

Hil Dig, Macbeth! Du som skal vorde Konge!

Banquo (til Macbeth.)

Hvi studser I? Hvi synes I at frygte
saa fævre Ord? — I Sandheds Navn, er I
et Syn, hvad eller er I virkelig
hvad I udvortes vise? I forkynde
min ædle Broder Gunst, som nys ham tilfaldt,
og høie Forudsagn om Herlighed
og Haab om Kongemagt —
til mig I tale ei. Hvis I kan see
i Tidens Sæd og sige hvilket Frøkor
vil vore, eller hvilket vil det ei,
saa tal til mig, som hverken tigger om,
ei heller frygter Eders Gunst og Had.

Første Her.

Hil Dig!

Anden Her.

Hil Dig!

Tredie Her.

Hil Dig!

Første Her.

Mindre end Macbeth, dog større!

Anden Her.

Ei saa lykkelig, dog meget lykkeligere!

Tredie Her.

Du Konger avle skalst, skjøndt selv ei vorde Konge! —
— Nu hil Eder, Macbeth og Banquo!

Første Her.

Banquo og Macbeth, hil Eder!

Macbeth.

Tøv, dunkle Talerster, og siig mig meer!
Ved Sinels, ved min Faders Død for nylig
veed jeg mig Than af Glamis, —
men hvordan Than af Cawdor? — Thanen lever,
en vældig Herster, og — at vorde Konge
er udenfor Troværdighedens Grændser,
da Duncan lever end med tvende Sønner.

Siger:

Hvo gav Jer denne undersfulde Kundskab?
Hvi standse I paa denne sorte Hede
vor Gang med sliig prophetisk Hilsen? — Taler,
jeg fordrer det. (Trolldherene forsvinde.)

Banquo.

Landjorden Bobler har,
saavel som Vandet: disse er af dem. —
Hvorhen forsvunde de?

Macbeth.

I Lusten. Det
som syntes legemligt bertsjmeltede

som Mandepust i Vinden. — Ha! jeg ønsked,
de havde tovet. — —
De sagde, Eders Børn skal vorde Konger. —

Banquo.

J Konge vorde skal.

Macbeth.

Desuden Than
af Cawdor: var det ikke saa det lod?

Banquo.

Just saa, bogstaveligt. — Hvo kommer der?

Sjette Scene.

De Forrige. Rossie og Lenor træde ind.

Rossie.

Macbeth, Din Konge har med Guld modtaget
Beretning om Dit Held, hiint Boveværk
Du nys har udvist i Dprorer-Slaget.
Han overskuer Resten af hiin Dag
og seer Dig stout blandt Norges stoute Skarer.
Saa tykt som Hagl kom Bud paa Bud og frembar
Din Priis for Kongerigets store Forsvar,
og udgjød den for ham.

Lenor.

Vi sendes hid
at bringe Dig vor Konges Tak, at kalde
Dig for hans Ansigt; ei betale Dig. —

Rossie.

Og som et Forbud paa en større Ære
bød han mig Than af Cawdor Dig at kalde.
Til denne Høihed hil Dig, ædle Than,
thi den er Din.

Banquo (affides.)
 Kan-Djævlén tale Sandhed? —

Macheth.
 End lever Cawdors Than: hvi klæde J mig
 i horget Dragt?

Lenor.
 Han som var Than end lever; —
 men svarlig Dødsdom hviler paa hans Liv.
 Jeg siger Eder, Høiforræderi,
 bekjendt og klart beviist, har fældet ham.

Macheth.
 Glamis og Than af Cawdor; — — men det Sterste
 staaer end tilbage. —

(til Rosse og Lenor.)

Tak for Eders Unag! —

(til Banquo.)

Seer Eders Haab ei Eders Born som Konger,
 da hine, som mig Cawdors Høihed gav,
 ei Ringere dem loved? —

Banquo.

Glaa ei Lid
 til Sligt, at Kronen Jer tilsidst ei frister. —
 Vidunderligt, høist selsomt er det mig.
 Tidt, før til vor Fordærv os at besnære,
 fortælle Merkets Sendinge os Sandhed;
 de ved uskyldige Smaating vinde os,
 før os i det som vigtigt er at skuffe
 og før at lokke os til Helved=lldaad. — —

(Til Lenor og Rosse.)

Hvor stedes Kongen?

Lenor.
 Underveis herhid.

Banquo (taler affides med dem.)

Macbeth (for sig selv.)

To Dele af Draklet alt er opsholdt:
et heldigt Forspil for det tredie Optog
af Konge=Indhold. — Tak, I ædle Herrer! —
— Min overjordiske Forkyndelse
kan ikke være ond, ei god — Hvis ond,
hvi gav den mig da vel et Pant paa Held,
da den begynder med en Sandhed? Jeg
er Camdors Thian — Hvis god, hvorfor mon jeg
da bugner under en Indskydelse,
hvis Rædselsbilled reiser alt mit Haar
og gjør, at Hjertet banker mod mit Bryst
imod Naturens Orden? Sande Rædsler
har mindre Skrækkeligt end nogen indbildt.
Min Tanke, skjøndt dens Mord er nu kun Drøm,
mit hele Væsen ryster saa, at det
forgaaer i Ahnelse, og Intet er,
undtagen det som ikke er.

Banquo.

See, hvor han staaer fordybet.

Macbeth (som før.)

Ha! vil Skjæbnen,
jeg Konge worde skal, kan Skjæbnen frone
mig uden min Hjælp.

Banquo.

See, hans nye Høihed,
lig nye Klæder, passe først til Formen
ved Banens Hjælp.

Macbeth (som før.)

Lad hænde hvad vil hænde —
selv haardest Dag ved Tid og Stund faaer Ende.

Banquo.

Ædle Macbeth, vi vente Eders Binf.

Macbeth.

Tilgiv mig: min forstyrrede Hjerne grubled
paa længst forglemte Ting. — Ædle Herrer,
al Eders Møie for mig staaer optegnet
her i mit Bryst. — Nu lader os til Kongen!

(til Banquo.)

Tænk paa hvad skeet er, og naar Tid forundes
og vi imens har overveiet det,
da lad os aabne Hjertet for hinanden.

Banquo.

Med Glæde.

Macbeth.

Det er nok for dennesinde. —

Nu, Venner, følger mig!

(de gaae.)

Syvende Scene.

En kongelig Sal.

Kongen træder ind med Malcolm, Donalbain,
Lenox og Folge.

Kongen.

Er Cawdor rettet? ere mine Sendinge
tilbage komne?

Malcolm.

Ei endnu, min Konge,
de komne er; men jeg har talt med En,
som saae ham døe og som berettede,
at aabenhjertig han sin Brøde tilstød,
bad Eders Høihed om Tilgivelse

og viste Anger — Intet i hans Liv
stod ham saa vel som hans Farvel til Livet.

Kongen.

Ingen Kunst os lærer
at see Gemyttets Bygning paa et Ansigt —
Han var en Ridder, paa hvis Tro jeg byggede
med ubegrændset Lid.

Ottende Scene.

De Forrige. Macbeth, Banquo, Kossse
og Lenox træde ind.

Kongen (til Macbeth.)

O, ædle Frænder,
just nu min Utafnemmeligheds-Synd
laa tungt paa mig. —
Gid Din Fortjeneste var ringere,
thi saa stod Tak og Løn vel i min Magt.
See! al Din Løn i saa Ord nu maa lyde:
„Dit Krav er Meer, end Alt hvad jeg kan
sige!“

Macbeth.

Den Tjeneste og Trostak jeg er pligtig,
er selv sin Løn. — Vor Konges Sag det er
at tage mod vor Pligt; vor Pligt er bundet
til Eders Rige, Throne, Born og Huus:
vi gjør kun hvad vi bør ved Alt at gjøre,
som Eders Kjærlighed og Ære byder.

Kongen.

Bær mig velkommen hid — Jeg har begyndt
at plante Dig, og vil arbejde paa
at bringe Dig i Flor. — Min ædle Banque,
ei mindre skyldes Dig; al Verden vide

Du har ei mindre gjort. — Kom i min Favn
og lad mig trykke Dig op til mit Hjerte!

Banquo.

Og groer jeg der, skal Hosten være Eders!

Kongen.

Min overvættes Fryd, lig Himlens Sol
bag Regnsky, sig i Glædens Graad maa skjule. —
Børn, Frænder, Thæner,
vid at vor Throne vi bortskjænke ville
til Malcolm, vores førstefødte Son:
fra nu af Prinds af Cumberland han hedde!
Slig Hæder ham alene skal beklæde;
dog Adelsstegn som Stjerner skulle skinne
paa alle Værdige.

(til Macbeth.)

Og nu til Juvvernes,
og gjør os Jer fremdeles der forbunden —
thi jeg vil sige Jer et Ord: vi tænke
at være der i Alsten Eders Gæst!

Macbeth.

Saa jeg, som Eders Forbud, selv vil glæde
min Hustru ved at melde Eders Komme.
Jeg bøier mig til Afsked.

Kongen (omfavner ham.)

Edle Gawdor!

(Kongen med Folge gaaer.)

Macbeth (alene.)

Ha, Prinds af Cumberland! — Et Trin det er
fra hvilket jeg maa falde ned, hvis ei
jeg springer over det. Stjerner, flyer:
min dybe, sorte Ultraa Lyset flyer. —

Ei Diet Haanden see! dog lad det skee
 hvad Diet, naar det skeer, er ræd at see.

(gaaer.)

Tiende Scene.

Forgaard ved Macbeths Borg. Lady Macbeth
 læser et Brev.

Lady Macbeth.

„De mødte mig paa Seirens Dag, og jeg har
 „seet af den opfyldte Spaadom, at De besidde meer
 „end Dødeliges Kundskab. — Da jeg brændte af Alt=
 „traa efter at spørge dem videre, forvandlede de sig til
 „Lust, hvori de forsvandt. — Mens jeg stod hen=
 „sjunken i Uudren derover, kom Sendinge fra Kongen,
 „der alle hilsende mig som Thau af Gawdor; just med
 „dette Navn hilsende Troldsofstrene mig, og henvisste
 „mig til Tidens Fylde med de Ord: „Hil Dig,
 „som skal worde Konge!“ — Dette har jeg an=
 „seet godt at melde Dig, Du min dyrebare Deel=
 „tagerinde i min Høihed, paa det at Du ei maatte
 „miste Din Andeel af Glæden, formedelsst Uvidenhed
 „om den Høihed, som Dig er lovet. Læg dette paa
 „Hjerte, og nu Farvel!“ — —

Glamis Du est og Gawdor; og skal worde
 hvad lovet er! — Dog Dit Gemst jeg frygter: —
 Det er for fuldt af Mildheds Melk, til her
 at gaae en Gjenvei op til Wrens Tinde.

Du vil nok være stor; for Herskesyge
 Du est ei fri, men fri dog for den Dndskab,
 som den ledsage maa. Hvad Du vil høiligt,
 det vil Du helligt; vil ei spille falskt,
 dog nok med Uret vinde. — Store Glamis,

Du Kronen onsker Dig, som Dig tilraaber:
 „Det maa Du gjøre, hvis Du vil mig naae!“ —
 — — Der er en Daad, Du mere frygter for
 at gjøre, end Du onsker den ugjort.
 Skynd, skynd Dig hid. til mig,
 at jeg min Aand kan gyde i Dit Bryst,
 at jeg kan skræmme med min Tunges Djervhed
 Alt hvad Dig holder fra den gyldne Krone,
 hvormed det synes Skjæbnen, i Forening
 med overjordisk Kraft, har smykket Dig!

Tiende Scene.

Lady Macbeth. Borgvægteren.

Lady Macbeth.

Hvad bringer I?

Borgvægteren.

Vor Konge kommer her
 i Aften.

Lady Macbeth.

Kæser Du, som siger saa?

Er ei Din Herre hos ham? Var det saa,
 han vilde meldt det, saa at Alt stod rede.

Borgvægteren.

Forlad mig, Ederes Høihed, det er Sandhed.
 Vor Thau er underveis, han sendte forud
 en af hans Mænd, som aandeløs og hæs
 knap havde Kræfter til sit Bud at rogte.

Lady Macbeth.

Lei Budet vel; han bringer vigtigt Nyt!

(Borgvægteren gaaer.)

Hæs er Natravnene, som forkynder Duncans
 fordærvelige Gang til mine Mure. — —

Kom, kom nu, Mander, I som drage op
Mordtanke! — Kom, affører mig mit Kjen,
fyld mig mit Bryst med Galde nu for Mælk,
I Snigmords Tjenesvende! Hverjombhelst
i Eders Væseners Ulynlighed .

I vogte paa Naturens Banart, kommer! .
Kom, sorte Nat, isør dig tykkest Damp
af Helved, at min hvassse Dolk ei seer
det Saar den gjøre skal, og at ei Himlen
seer ud af Mørkets Tæppe for at raabe
Holdt! Holdt!

Ellevte Scene.

Macbeth (træder ind.)

Ha, store Glamis, høie Cawdor,
og allerstørst dog ved det sidste: „Hil Dig!“
Dit Brev har henrykt mig i lysest Fremtid;
i dette Nu jeg skuer Fremtids Solglands.

Macbeth.

Min elskte Hustru! — Kongen kommer hid
i Aften. —

Lady Macbeth.

— Og naar drager han hersra? —

Macbeth.

I Morgen — tænker han. —

Lady Macbeth.

D aldrig, aldrig

skal Sol sliig Morgen see! —

Dit Ansigt, Macbeth, er en Bog, hvori
kan læses frygtelige Ting. — Vil Du
bedrage Tiden, saa see ud som Tiden;
viis Gæstevenskab da med Dic, Tunge,

see ud, som et uskyldigt Blomster, — men
 vær Slangen under det! — — For ham som
 kommer
 der sørges skal. — Og I — ja, I betroer
 i mine Hænder dette Midnats-Storværk,
 som hrer vor Nat og Dag, der forestaer,
 forjætter Enemagt og Kongekaar.

Macbeth.

— Om Eligt — om dette — meer paa Tid og
 Sted.

Lady Macbeth.

See freidig ud, slaa blot ei Diet ned:
 hvo Mafyn skifter, rober han er ræd!
 For Resten sørger jeg. —

(De gaae ud. Der høres Musik.)

Tolste Scene.

Kongen træder ind, fulgt af Malcolm, Donal-
 bain, Banquo, Lenox, Macduff, Ross
 og Angus. De lyses med Fakler.

Kongen.

Hvor yndigt ligger denne Ridderborg!
 Den milde Lust saa sødt indsmigrer sig
 i vore stille Sandser.

Banquo.

Sommergæsten,

Tempelbeboeren, den lille Svale
 beviser ved sin Kjærlighed til Stedet,
 at Himlens Aande duster Elskov her.
 Paa hver Ildbygning, Frijs, Due, Hjørne
 har denne Fugl opredt sin Hængeseng
 og yngelrige Bugge. — Der hvor den

mæst boer og bygger har jeg mærket Lusten
er reen og herlig.

Trettende Scene.

De Forrige. Lady Macbeth.

Kongen.

Ha, min ærede Værtinde!
Den Kjærlighed, som følger os, er stundom
os en Besvær; dog bør vi takke for den,
da Kjærlighed paabyrder den. — Forstaaer I,
nå maa I takke os for al den Møie,
vor Ankomst her vil forårsage Eder.

Lady Macbeth.

Min høie Konge, al vor Tjeneste,
om trefold, ja om tifold den blev ydet,
for ringe var dog til at kappes med
den svære Bægt af Ære, Eders Høihered
vort Huus benaader med.

Kongen.

— Siig, hvor er Cawdor?

Vi fulgte ham paa Stand og meente fast,
vi skulde komme her som Forbud fra ham.
Men han — han rider skrappt — derhos hans Elskov,
hed som hans Spore, hjalp ham hjem for os.
I Aften, færeste Værtinde, er
vi Eders Gæst.

Lady Macbeth.

O, hulde Herre Konge,
I er kun her i Eders eget Rige,
og hvad vi give Eders var og er.

Kongen.

Kom, giv mig Haand og før mig til min Vært!

Vi hellig elste ham og vil fortsætte
i Raade mod ham. Skjønne Frue, kom!

(Han følger hende ind, de Andre gaae efter. Taffel-
musik høres og Tjenere gaae over Theatrets Baggrund
med Fade o. s. v. Efter et temmeligt Ophold træder
Macbeth ind.)

Fjortende Scene.

Macbeth

(alene; grublende og i mørke Tanker.)

Var det afgjort naar det er gjort, da var
det bedst det gjordes strax! —

Hvis dette Snigmord blev for Følger frit,
hvis Held mig blev hans Fald og med et Stik
det Hele var fuldkrægt, — og endte her, —
her, her paa' dette Rev og Skjær af Tid —
da sprang vi over det hiinsides Liv.

Men for sliig Daad er Straffen stedse her:

Vi undervise kun den blodige Tanke,
dog, naar den først har udlært, vender den
til Hjemmet, for Opfinderen at martre —
den upartiske Retsfærd holder til

vor egen Mund den Giftskaal, vi iskjænke. —

Her dobbelt tryk han være bør: — Først er jeg
hans Frænde og hans Undersaat, som begge
bør være stærk mod denne Daad; desuden
er jeg hans Vært, som skulde lukke Døren
imod hans Morder, selv ei føre Dolken. —

Uendelees brugte Duncan Kongevælden
saa fadermildt, sad paa sin høie Post
saa ubesmittet, at hans Dyder ville
som Engle med Basunrøst tale mod
den Helvedsbrand, der Mordstaal mod ham løfter,
og Medynk, som et noget, nysødt Barn

paa Stormens Vinger, eller Cherubim,
 paa Himlens usete Gængere,
 vil blæse denne Udaad i hvert Die
 og drufne Vinden i en Strøm af Taarer. —

Femtende Scene.

Lady Macbeth (træder ind.)

Macbeth.

Hvad nu? — Hvad bringer I? —

Lady Macbeth.

Han snart har affpiist. —

— Siig, hvi forlod I Salen?

Macbeth.

Har han spurgt om mig?

Lady Macbeth.

Beed I det ikke?

Macbeth (efter et Ophold.)

Vi gaae ei videre i denne Sag.

Nys har han hædret mig, og jeg har tilkjøbt
 mig gyldne Meninger hos alle Folk:

I Nyhedsglandsen nu de bæres bør,
 ei fastes bort saa snart.

Lady Macbeth.

Hvordan, hvad nu?

Var Haabet drukkent da, som gjorde Dig
 saa kjæk i Forstningen? Har det udsevet,
 og vaagner nu og stirrer sygt og angstblegt
 paa hvad saa djærvt det vilde? Vel! fra nu af
 jeg om Din Elskov dommer som Dit Mod. —
 Est Du da bange for at være den
 i Daad og Mod Du est i Altraa? Turde
 Du hige op imod den gyldne Krone,
 og krybe feig og ussel for Dig selv?

„Jeg vilde gjerne naae det; men. jeg tør ei.“
— Forsagte! —

Macbeth.

Ti! Jeg beder Dig, hold inde!
Jeg tør Alt hvad der sømmer sig en Mand,
hvo meer tør, er ei Mand.

Lady Macbeth.

Var det et Dyr da,
som fik Jer til at røbe dette Anslag
for mig? — Den Gang J turde tænke det,
da var J Mand, da soied Tid og Sted
os ei, men J — J vilde skabe begge.
Begge har skabt sig, mens J blev til Intet. —
Hør, jeg har givet Bryst, jeg suldt vel veed
hvor omt man elsker Glutten, som os dier —
dog, mens han smilte op i mine Dine,
jeg vilde ud af hans tandløse Mund
Brystvorten rive og hans Hjerne knuse,
hvis saa jeg havde svoret, som J svor
paa dette.

Macbeth.

Hvis det slog os feil?

Lady Macbeth.

— Slaae feil?

Macbeth.

Dg fører os det blodige Mord til Maalet?
Staaer Cumberland da ei imellem mig
og Skotlands Throne? Lever Donalbain ei?
For Duncans Brindsjer, ikke for os selv
arbeide vi, saafremt vi dræbe Kongen.

Lady Macbeth.

Jeg kjender disse Thaner: deres Stolthed
ei underkaster sig en skjæglos Ungling.

En Borgerkrig opbluſer, — da fremſtaaer Du,
ſom tappreſt og ſom Kongens næſte Frænde,
for Dine Myndlinge der' Ret at hævde.
I deres Navn Du grunder Thronen da,
og ſtaaer den faſt, hvo mon Dig da nedſtyrter?
La og fordyb Dig ei i fjerne Tider,
grib dette Dieblif: kun det er Dit!

Macbeth.

Hvis det ſlog feil! —

Lady Macbeth.

Sagen „ſlaae feil?“ Kun Med
og ſikker Haand — ſaa ſlaaer det aldrig feil.
Naar Kongen ſover, hvortil Dagens Reife
ham ſnart indbyder, ſkal jeg overvælde
hans tvende Kammerſvende ſaa med Moſt
og Druefaſt, at deres Hjernes Bogter,
Hukommelſen, i Damp og Dunſt ſkal opgaae.
Naar nu, i dorſk, i dyrifk Søvn begravne,
de drukne begge ligge ſom i Døden,
hvad kan da I og jeg ei foretage
med Ham, den Ubevogtede? Hvad kan vi
ei gjøre ved de dorſke Kammerſvende,
ſom ene Skylden for vort Mord ſkal bære?

Macbeth.

Ha, fød mig ingen Døttre! Sønner kun
bør under ſligt et ſtaalfæſt Hjerte ligge. —
Naar vi med Blod beſtænke hine Tvende,
ſom ſove i hans Kammer, naar vi bruge
juſt deres Dolke, maa man da ei troe,
de have gjort det? —

Lady Macbeth.

Hvo tør Mudet troe,
naar blot vi ved hans Død ei ſpare Sorg
og Jammerſrig?

Macbeth.

Vel da, vel an! fast min Beslutning staaer,
 hver Scene sig til denne Udaad spænder — —
 Kom, og med fagrest Maske skuf vor Tid:
 falsk Mafyn skjule falske Hjertes Id!

(De gaae.)

A n d e n A k t.

Første Scene.

En stor Sal i Macbeths Borg. Nat.

Banquo træder ind med Fleance og en Svend,
 som bærer en Fakkell for ham.

Banquo.

Hvor langt paa Natten er det?

Fleance.

Maanen er nede; jeg har ei hørt Klokken.

Banquo.

Maanen gaaer ned ved Tolvstet.

Fleance.

Ja, jeg troer det;

det er langt over Midnat.

Banquo.

Tag mit Sværd! —

I Himlen sparer man nu og; see, hver
 dens Lys er slukt. — See her; tag ogsaa dette! —
 En sær Dødstungthed ligger blysvær paa mig;

— dog sove vil jeg ei. — — Allnaadige Magter,
 dæmp i mig de ugudelige Tanker,
 Naturen giver Udgang, mens vi hvile. —
 — Giv mig mit Sværd! — Hvem der?

Anden Scene.

Macbeth træder ind. En Tjener lyser ham med
 en Fakkel.

Macbeth.

En Ven!

Banquo.

Hvad, Herre,
 I vaager end? Længst Kongen er i Seng.
 Hans Fryd har været overvættets stor
 og Jert Hums-Sinde har han rigt begavet.
 See, her med denne Diamant og Navnet:
 „Den fagreste Værtinde blandt de Fagre“
 han hilser Eders Frue: — Selv han ligger
 i sødest Drom begravet.

Macbeth.

Ei beredte

paa Kongens Ankomst var vi: saa vor Willie
 blev af vor Evne Træl.

Banquo.

Ei, Alt var herligt! —

Jeg drømte om Troldsestrene i Nat —
 Jer har de dog viist nogen Sanddrubed.

Macbeth.

Jeg tænker ei paa dem; — dog — naar vi finde
 en tjenlig Stund, vil jeg med et Par Ord
 berøre denne Sag, hvis godt Jer tykkes.

Banquo.

Alt efter Eders Leilighed.

Macbeth.

Hvis J

samtykker i mit Værk naar Tiden kommer,
skal J faae Ære for det.

Banquo.

Hvis jeg ingen Ære taber
idet jeg søger at forege den,
hvis jeg bevare kan mit Hjerte reent,
min Trostak mod min Konge ubestaaet, —
raadspørg mig da kun.

Macbeth.

Midlertid god Nat!

Banquo.

Tak, ædle Herre; det er og mit Ønske.

(Banquo og Fleance gaae.)

Macbeth (til Tjeneren.)

Gaa, bed Din Frue, naar min Drik er færdig,
saa ringer hun — og Du — pak Dig i Seng kun! —

(Tjeneren gaaer.)

Tredie Scene.

Macbeth alene.

Macbeth.

— Er det en Dolk jeg seer for mig? — Dens Greb
er vendt imod min Haand: — Kom, lad mig gribe
Dig! —

— Jeg fik Dig ei; — dog seer jeg Dig endnu! —
Ha, Rædselssyn! est Du ei mærkelig
for Haanden som for Diet? Est Du blot
en Dolk i Tanken? blot et lustigt Blandværk,

som udgaaer fra min ildbespændte Hjerne?

— Jeg seer Dig end saa sand og saa naturlig,
Du peger festlig ad den Bei jeg vandrer,
og slikt et Bærktøi skulde jeg just bruge. —

— Mit Syn er Nar for mine andre Sandser,
eller meer værdt end alle de tilhøbe! — — —

— — — Jeg seer dig end — og paa Dit Blad er
Blodstænk!

— De vare der ei nys. — — Ha, det er Jutet! —

Det er min blodbestænkte Tanke kun,
som saa af Hjernen træder frem for Diet. —

— — — Al Naturen nu
seer ud som død paa Klodens ene Halvdeel,
og onde Drømme drive Gøglespil
med Sønnen bag det tause Forhæng. —

— Nu —

forretter Trolddom sine Dffringer
til blegen Hecate; — det gustne Mord,
som nu varskues af dets Skildvagt, Ulven,
hvis Hyl dets Klokke er, nu sniger sig
lig Midnatsspegelsæt tykt, taust og sagte
til Misdaad hen. — —

— O her, grundfaste Jord, ei mine Fodtrin
hverken de gaae, at selv ei Dine Stene
skal skrige i Dit Skjød og mig forstyrre
Dødsstilheden, som passer til min Jdræt! —

— —. Vel, Haand paa Værk! — Han lever, mens
jeg truer:

Drd skal ei slukke ud mit Forsæts Luer. —

(En Klokke ringer.)

Jeg gaaer, — og det er gjort. — Hør Klokkens Bud!
Du, Konge hør den ei! — Riggklokken ringer,
som Dig til Himmel eller Helved bringer!

(gaaer.)

Fjerde Scene.

Lady Macbeth. Strax derpaa Macbeth.

Lady Macbeth.

Hvad der gav hine Ruus, det gav mig Mod,
hvad dem udslukte, gav mig Ild. —

Hør! — Hys! —

— Det Uglen var, som skreg; — Ligvarfleren —

— — den siger nu et skrækkeligt: God Nat! —

— Han er isærd dermed — Døren er aaben,

de drufne Kammerstjende svigte Post;

de snorke; jeg har blandet dem en Drif,

jaa Døden trætte skal med Livet om dem.

Macbeth (raaber indenfor.)

Hvem er der — hvad? — Ha! —

Lady Macbeth.

O vee! — Jeg frygter, de er vaagnede

før det er skeet. — Forsøget vil os styrte,

ei Gjerningen. — Hys! — Dolkene jeg lagde

paa rede Haand: de kan ei gaae ham glip. —

Jeg havde gjort det selv, hvis ei han havde lignet

min Fader som han sov. — Ha! — min Gemal!

(Macbeth kommer tilbage, bleg som et Lig.)

Macbeth.

Nu er det gjort. — Hørte Du ingen Larm?

Lady Macbeth.

Jeg hørte Uglen skreg, og Hunden tuded. —

Talte I ei?

Macbeth.

Naar?

Lady Macbeth.

Nu.

Macbeth.

Da jeg kom ned?

Lady Macbeth.

Ja.

Macbeth.

Tys! —

Hvem er i næste Kammer?

Lady Macbeth.

Donalbain.

Macbeth (stirrer paa sine Hænder.)

Det er et Sørgesyn!

Lady Macbeth.

Taabe, et Sørgesyn Du kalder dette?

Macbeth.

En af dem lo i Sovne — En skreg: Mord!
Da vaagned de. Jeg stod og horte paa dem;
jaa læste de en Bøn og lagde sig
til Ro.

Lady Macbeth.

Der ere To, som sove sammen.

Macbeth.

„Gud, vær os naadig!“ raabte En; og „Amen“
den Anden sagde, som de havde seet mig
med disse Bøddelhænder, lurende
paa deres Angest. Jeg var ei istand til
at faae et Amen frem, den Gang de sagde:
„Gud vær os naadig!“

Lady Macbeth.

Gruble ei paa dette!

Macbeth.

Men hvorfor kunde jeg ei sige Amen?
Jeg trængte meest til Naade, og dog dede
hiint Amen paa min Tunge.

Lady Macbeth.

Slig en Gjerning
maa ikke sees i sligt et Lys, thi saa
gjør den os rasende.

Macbeth.

Mig tyktes høre
en Røst, som raabte: „Sover ikke meer,
thi Macbeth myrder Sovn, den fromme Sovn;
Sovn, som paa Sorgens slidte Kjortel
bøder,
hver Dags Livs Fødsel, Vad for vaandsuldt
Slid,
Balsom for saarede Gemytter, anden
Opdækning paa Naturens store Taffel
og bedste Ret i Livets Gjæstebud!”

Lady Macbeth.

Hvad vil I sige? —

Macbeth.

Det blev ved at raabe —
til hele Huset: „Sover ikke meer!
Glamis har myrdet Sovn, derfor skal
Gawdor
ei sove meer — Macbeth skal meer ei sove!”

Lady Macbeth.

Og hvo, hvo raabte saa? — Min vakkre Helt,
lidt Vand Blodvidnet af Din Haand bortvasker.
— Men hvorfor tog Du Dolkene herud med?
Hist inde skal de ligge. Bær dem did;
bestænk med Blod de dørste Kammerjvende!

Macbeth.

Nei, jeg gaaer ei did:

jeg ræddes blot ved Tanken om min Gjerning. —

Jeg gaaer ei did! — Der Du? — Velan, se jeg
det! —

Lady Macbeth.

Kleinmodige, saa fly mig Dolkene!
Den Sovende og Døde ere jo
kun's Billeder, kun Barndoms-Diet frygter
en malet Djævel. — — Bløder han endnu,
bestænker jeg med Blod hans Evendes Ansigt;
— saa er det deres Bærf!

(Lady Macbeth gaar ind. Der bankes fra den modsatte Side.)

Macbeth.

Hvorfra hiin Banken?

Hvor er det sat med mig, naar mindste Lyd
forsærder mig? — — Er disse Hænder mine?
Ha! —

De rive mine Dine ud! Kan alle
Havgudens Bænde vadske dette Blod
af denne Haand? — Nei, for kan denne Blodhaand
blodfarve Bændene, ja purpurfarve
det sølvblaae Hav! —

(Lady Macbeth kommer tilbage.)

Lady Macbeth.

Saa! — nu staaer denne Sag paa hines Regning. —
— Triff op! — (der bankes.)

Der haanres stærkt paa sendre Porten;
kom til vort Kammer.

En Smule Vand for denne Daad os renser,
dermed er Alt forbi! — — Kom, I har glemt
alt Eders Mod paa Eders Nattevandring!

(der bankes atter.)

Det banker atter! — Kom, tag Natkjortlen paa —
lad Ingen see os vaagne og paasærde. —
Kom, staa ei der, usel, fortabt i Tanke!

Macbeth.

Jeg mindes skal min Gjerning! — Kunde jeg

blot Mindet, Tanken om mig selv forjage!
(der bankes stærkere.)

Væk Kongen med Dit Slag! — D kunde Du,
jeg Kronen gav derfor!

Lady Macbeth (trækker ham med.)
Kom, Svage! Kom! —
(De gaae.)

Femte Scene.

En Borgvægter med et Knippe Nøgler. Derefter
Macduff, Lenox, Ross og Macbeth.

Borgvægteren (kommer syngende.)
Den mørke Nat forsvunden er,
Skylærken slaaer i Morgenskjær,
snart Solen høit oprinder
hist over Fjeldetinder:
Den straalet fra det hvalte Blaa
paa Kongeborg, paa Tigger-Braa,
og hvad laa skjult i Mørkets Gjem,
det klart for Dag den bringer frem!

(Der bankes stærkere.)

Ja, ja! giv Tid derude, hvem I er saa:
Borgvægteren sin Morgensang maa synge!
En god Dag maa begynde med Guds Priis
og mere vigtig Dont end Bøn ei gives.

(Synger atter.)

Priis være Dig, o Herre, bragt,
som holdt i Nattens Tde Vagt
med Dine Engleskarer
mod Rod, mod Gld og Farer!
Af mangt et Die er vel luft,
som saae i Aftes Lyset slukt,

thi fryd Dig, Du hvis Dine maae
see op end i Guds Himle blaae!

(Han lukker op. Macduff, Lenox og Rossse træde ind;
han mumler idet han aabner Porten.)

Nu, det er sandt, knap kunde Portneren
i Helved have mere travlt end jeg.

Rosse.

Nu, det er sandt, Du har et Orgelværk
i Bryst, hvormed Du kunde orgle op
det hele Skotland.

Borgvægteren.

Ja, det kan jeg og:
J seer i mig den Svend, som hele Natten
alt Skotland vogtet har?

Rosse.

Ei, aldrig muligt!

Borgvægteren.

Saa siig mig nu engang, siig, vaager ikke
en Konges Die for hans Folk? Nu troer jeg
at Kongen vel end ei er rigtig livlig,
men guider sig vel lidt i Dinene
saa efter Gaarsdags-Sviren. — Siig mig nu,
er det ei Borgens Vægter, som bevogtede
i Nat vor Konge? Og saaledes er jeg
den Mand, som vaaget har for hele Skotland.

Rosse.

Ja, Du har Ret.

Macduff.

En Konges Livvagt er
hans kongelige Mildhed og hans Naade.
Ei Huset skjærmer ham: han skjærmer Huset,
thi Himmelsfarer vaage hvor han sover.

Macduff.

Er ei Din Herre oppe?

Borgvægteren.

Der han kommer.

Lenor.

God Morgen, ædle Than!

Macbeth.

God Morgen Alle!

Macduff.

Er Kongen ei opstaaet?

Macbeth.

Ei endnu.

Macduff.

Han bod mig vække sig betids: For sildigt
jeg nær var kommen.

Macbeth.

Jeg til ham Jer bringer.

Macduff.

Jeg veed det er en Uimag, som Jer glæder,
men Uimag er det dog. —

Macbeth.

Den Uimag, som os glæder, selv sig lenner —
der Døren er. —

Macduff.

Jeg vil da kalde paa ham,
som han besøel. (Macduff gaaer.)

Lenor.

Veed J, om Kongen drager
herfra i Dag?

Macbeth.

Ja — saa har han bestemt,

Lenox.

Det var en vild Nat! Hvor vi laac, nedblæste
Skorstenene, og Jamren, siger man,
blev hørt i Luften, underlige Dødshyl
og Spaadom i forfærdelige Toner
om grumt Oprør, svare Omvæltninger,
nys ruged' ud for denne Smertens Tid.
Den skumle Fugl skreg den udslagne Nat,
ja, Mogle sige Jorden led af Feber
og rystede.

Macbeth.

Det var en stormfuld Nat!

Lenox.

Min unge
Hukommelse ei finder Mage til den.

Macduff (kommer tilbage.)

O Rædsel! Rædsel! Rædsel! — Tunge, Hjerte
ei fatter eller nævner Dig!

Macbeth og Lenox.

Hvad er der?

Macduff.

Fordærvelsen har nu gjort Mesterstykke!
Ugudeligste, Snigmord har opbrækket
Dit Tempel, Herrens Salvede, og stjælet
Livet af Bygningen.

Macbeth.

Hvorledes? Livet?

Lenox.

Ha! Mener I hans Majestæt?

Macduff.

Gaaer i
hans Kammer ind, og vorder der til Steen

ved dette Rædselsſyn! — Byd mig ei tale;
seer ſelv, og taler ſaa! — Vaagn op, vaagn op!

(Macbeth og Lenor gaae.)

Ring med Stormfloffen: — Mord! Forræderi!
Banquo og Donalbain! Malcolm, vaagn op!
Ufryſt duunbløde Sevn, hiint Dødens Billed,
og ſeer paa Døden ſelv! — Ha, Malcolm! Banquo!
ſtaaer, ſom af Grave op og gaaer ſom Gjensfærd,
ſer ſlig Forfærdelſe end at ſorhoie!

(Stormfloffen ringer.)

Lady Macbeth (træder ind.)

Hvad er paa Færde?
og hvi fremſtævner ſlig en Rædsels-Trompet
al Borgens Sovende? — Tal! Tal!

Macduff.

O Frue,

hvad jeg kan tale, mægter J ei høre;
Beretningen herom til Qvinde=Dre
var dræbende paa Stand. —

Banquo træder ind.

O Banquo, Banquo,

vor Herre Kongen myrdet er!

Lady Macbeth.

Alf, vee mig!

Hvad, i vor Borg?

Banquo.

For grusomt, hvor det var end!

Ben, elſkte Macduff! O, modſiig Dig ſelv!

O ſiig, det er ei ſaa!

Macbeth og Lenor komme tilbage.

Macbeth.

Var jeg blot død

en Time før sligt skete, o da havde
 jeg levet i en salig Tid! — Fra nu af
 al Alvor svundet er af Jordelivet,
 Alt er blet Tant: Berøm og Naade døde.
 Udtappet er nu Livets Bøn; kun Barmen
 har denne Hvælving end at brønte af.

Malcolm og Donalbain træde ind.

Donalbain.

Er her Ulykke skeet?

Macbeth.

Ja vel; men ei endnu I kjende den.
 Den Klare, Kilde, Bældet selv, hvorfra
 Dit Blod udsprang, er standset.

Macduff.

Bid, at myrdet

Jer kongelige Fader er.

Malcolm.

Af hvem?

Lenox.

Hans Kammervende, synes det, har gjort det:
 Blodstempleet stod paa Næsen og paa Hænder,
 og Dolkene, dem nasvidskede
 vi sandt paa deres Hovedgjerde kasted'.
 Bildt stirred de, vildt talte de, ei kunde
 en Dodelig betroe sit Liv til dem.

Macbeth.

O, nu mig angret dog mit Raseri,
 hvori jeg dræbte dem.

Macduff.

Hvi dræbte I dem?

Macbeth.

Hvo er da viis, forfærdet, rolig, harmtændt
 i samme Stund? Mit stærke Venstabs Hast

løb fra Fornuftens Nølen. — Her laa Duncan,
 hans Sølvherud med gyldent Blod bebræmmet,
 hans dybe Bunder tyktes mig en Brestche,
 gjort i Naturen selv til Indgang for
 Fordærv og Ddelæggelse; der laae
 Snigmorderne i deres Haandværks Farve,
 med Dolke, blodige fast op til Grebet —
 Hvo tvang sig her, som havde blot et Hjerte
 at elske med, og i hiint Hjerte Mod til
 at vise det?

Lady Macbeth.

Ha! — Hjælp mig bort herfra! —

Macduff.

Giv Algt paa Fruen!

Malcolm.

Hvorfor tie vi,

hvem Sagen rører allerførst og nærmest?

Donalbain.

Hvad skal vel tales her, hvor vores Skjæbne,
 skjult i et Borehul, kan styrte frem
 og gribe os? — Lad os afsted herfra,
 end er vor Graad ei brygget.

Malcolm.

Ei vor Smerte

sat ret i Gang.

Banquo.

Giv Algt, giv Algt paa Fruen!

(Lady Macbeth ledes ud.)

Dg naar vor nøgne Svaghed vi har skjult,
 da knap den vises tør, saa lad os mødes
 og granske dybere, for at faae Lys
 i denne Blodsag. Frygt og Tvivl os ryste.
 Jeg stander i Guds store Haand, og derfra

jeg strider mod hver mulmindhyllt Tid af
Gorræder=Ondskab.

Macbeth.
Saa gjør jeg.

Alle.

Saa *Alle.*

Macbeth.
Vel, lad os fatte Mandsmød flux paa ny
og samles saa i Hallen.

Alle.

Som I vil!

(*Alle gaae, undtagen Malcolm og Donalbain.*)

Malcolm.

Hvad vil I? Lad os ei samfærdes med dem.
At vise ufølt Sorg, det er en Pligt
den falske Mand let gjør — Jeg gaaer til England.

Donalbain.

Til Irland jeg, og vor adskilte Skjæbne
skal værges os des sikkrere. Hvorhen
vi stedes, Dolke er i hver Mand's Smil:
jo nærmere i Slægt og Blodsforvandtskab,
jo nærmere til Bloddaad!

Malcolm.

Morderpilen,

— som er skudt ud, har end ei ramt og sikkrøst
for os det er at vige ud af Sigtet,
og ingen Skrupler gjøre vi os over
vi bort os liste uden festlig Afsked.

Vid, for det Tyveri der Naade vel mon findes,
som selv sig stjæler der, hvor Naade ei kan vindes!

(*De gaae.*)

Sjette Scene.

(Udenfor Steven.)

Rosse og en gammel Mand træde ind.

Oldingen.

De syvti Aar jeg husker grant tilbage.
I den Tids Omfang har jeg vel oplevet
selsomme Ting og skræffelige Timer;
men Alt mod denne vilde Nat er Smaating.

Rosse.

O, gode Fader, seer Du, Himlene
oprøres over Menneskenes Færd
og true deres blodige Skueplads. —
Dag er det efter Klokken, og dog quæler
sort Nat end Skyens Lampe. Hersker Natten
med Overmagt, hvad heller bliver Dagen,
at Mulin tilslører Jorden, medens Lyset,
det altoplivende, den skulde kysse?

Oldingen.

Det unaturligt er, fast som den Daad.
der nys er øvet. — Sidste Tirsdag blev
en Falk paa Gjeldets stolte Top angreben
og dræbt af Nattens lumske Ugle.

Rosse.

Og Duncans Heste (selsomt, men dog vist!)
de skjonne, raske Dyr blev ellevilde,
brød Staldene, slog bag ud, stridende
imod al Rydighed, som om de vilde
bekrige Mennesket.

Oldingen.

De aad hinanden,

saa siges der.

Rosse.

De gjorde saa, til Rædsel
for disse mine Dine, som det saae. —
Her nærmer sig den brave Macduff.

(Macduff træder ind.)

Hvordan
er Verdens Løb vel nu?

Macduff.

Seer I det ei?

Rosse.

— Veed man, hvo øved hiin uhyre Bloddaad?

Macduff.

De To, som Macbeth dræbte.

Rosse.

Alf, hvad kunde
til sligt vel ægge dem?

Macduff.

De vare kjøbte. —

Malcolm og Donalbain, de tvende Prindsen,
har listet dem paa Flugt. Det lægger paa dem
Mistanken for hiint Mord.

Rosse.

Steds mod Naturen! —

Ha, ødsle Herskesyge, Du opsluger
Dit eget Livsforraad! — Saa synes det
at Herredømmet vil tilfalde Macbeth?

Macduff.

Han er alt udnævnt og er reist til Seene,
for der at frones.

Rosse.

Hvor er Duncans Liig?

Macduff.

Til Colme-Kill bragt, hiint hellige Dplagshuus
for hans Forsædres kongelige Stov.

Rosse.

Siig, drager I til Seone?

Macduff.

Jeg gaaer til Fife.

Rosse.

Vel, jeg gaaer hist.

Macduff.

Og gid I færdes vel, hvor end I gaaer.
Farvel — Gud være med Jer, gamle Fader!

Oldingen.

Guds Engel følge Jer, og hver som vender
Dndt om til Gødt, og Benner gjør af Fjender!
(De gaae.)

C r e d i e A k t.

Første Scene.

Et Bærelse hos Macbeth.

Banquo alene.

Banquo.

Du har nu Alt, er Cawdor, Glamis, Kenge,
Alt hvad Troldsføstrene forjettede Dig,
og jeg befrygter, at Du vandt det Alt

ved skjændigt Spil. — Dog blev der ogsaa sagt,
 det skulde ei forblive i Din Æt,
 men at jeg skulde vorde Rod og Fader
 til mange Konger. — Kan de tale Sandhed,
 (og deres Ord jo Macbeth alt har frenet)
 kan de, hvis Spaadom grant paa ham er opfyldt,
 jo ogsaa være mig Drakelstemmer
 og høre høit mit Haab. — Men tyø, ei meer!

Musik. Macbeth træder ind som Konge. Lady Mac-
 beth som Dronning. Lenox, Ross, Adels herrer,
 Fruer og Følge.

Macbeth.

Her staaer vor første Gæst.

Lady Macbeth.

Var han forglemmt,
 blev der en Tomhed i vor store Fæst,
 og Alt var da kun halvt.

Macbeth.

I Åften holde vi et Høitids-Gilde;
 der ønske vi at see Jer som vor Gæst.

Banquo.

Byd, ædle Herre, thi til Jer min Pligt
 med uopløselige Baand er knyttet.

Macbeth.

I rider ud i Eftermiddag?

Banquo.

Ja.

Macbeth.

Vi skulde ellers i vort Raad i Dag
 spurgt Ederø Wiisdom, der har allenstund
 med Kraft og Held os raadet: — men vi har jo
 en Dag i Morgen. — Agter I Jer langt bort?

Banquo.

Saa langt, at Tiden vil gaae med fra nu
til Aftensgildet; gaaer min Hest ei rap,
saa maa jeg laane af den mørke Nat
en Time eller to.

Macbeth.

Glem ikke Gildet.

Banquo.

Nei, det har ingen Nød.

Macbeth.

Vi høre nu,

at vore blodige Frænder færdes vidt
i England og i Irland; at de nægte
baardnakket deres fule Fadermord;
med jelsomt Digt de fylde Folkets Dre. —
dog derom meer i Morgen, da, som dette,
saa anden Statens Tarv vor Samling fræver. —
Til Hest! — Guds Fred til I med Drælden kommer!
Gaaer Fleance ei med?

Banquo.

Se, Herre, men det er den høie Tid.

Macbeth.

Nu, raak Ridt ønskes Jer og ingen Snublen,
og hermed Eders Ganger anbefalet!

Farvel! —

(Banquo gaaer.)

Lad hver nu bruge Tiden som ham lyster
til Klokken syv. — Jer Laget end at frydre,
vil vi til Nadvertimen være ene;
til den Tid Gud besalet!

(Lady Macbeth og de Dyrige gaae.)

Her et Ord!

Nu, vente disse Folk paa vor Befaling?

En af Følget.

De staae ved Borgens Port, min ædle Herre!

Macheth.

Saa før dem ind. — (Budet gaaer.)

Alt være hvad jeg er,
er Intet, naar jeg ei med Tryghed er det. —
Vor Frygt for Banquo er rodsæstet dybt,
og i hans kongeværdige Natur
er noget Herskende, som frygtes maa.
Han vover Alt, og med hiint Heltemod
gaaer Wiisdom Haand i Haand og leder Kræften,
saa at med Sikkerhed den handler. — Ham,
ham ene frygter jeg, og under ham
min Aand sig føler kuet, som der siges
Antonii i Oldtid var hos Cæsar.
Han revsed Søstrene, da først de mig
tillagde Kongenavn, og bød til sig
dem tale. — Da prophetisk ham de hilste
som Fader til en Linie af Konger,
mig de paasatte en ufrugtbar Krone
og gav et viscent Scepter i min Haand,
for deraf ved en Fremmeds Arm at vristes,
da ingen Søn skal følge mig. — Hvis saa,
har jeg for Banquos Alt min Aand besudlet,
med Nag og Qual min Sjælefred forjaget,
og blot for dem; — min evige Juvel
til Menneskenes Erkesjende givet,
for dem at krone. — Krone Banquos Afkom!
For det skal skee, kom Skæbne, træd i Sranken,
og æst mig ud paa Liv og Død! — Hvo er der?
(Den Bortsendte af Følget kommer tilbage med to Mordere.)
Gaa udenfor, og tøv der til vi falde.

(Budet gaaer.)

Siig, var det ei igaar jeg talte med Jer?

Første Morder.

Det var saa, Ederes Høihed!

Macheth.

Nu, velan da,

har J min Tale overveiet? Vid,
ham var det, som i forrig Tid Jer knuged
i Støvet ned: jeg blev uskyldig mistænkt.
Det jeg forklared Jer, da sidst vi taltes ved;
beviste klart, hvordan man nu Jer lokked,
nu standsed Jer; hvad Værktøi man benytted,
hvo der haandtered det, og hver Ting ellers,
som for en Halvdeel blot af Sjæl og Hjerne
forkynde maatte: „Dette gjorde Banquo!“

Første Morder.

Det sagde J os.

Macheth.

Ja, jeg sagde det;

og jeg gif videre til Hovedæmnet
for dette Møde nu. — Er Ederes Taalmod
saa overherskende i Jer Natur
at slikt J døie? Er J da Heldorer,
som bede kan for ham og for hans Æt,
hvis Haand har svart nedbøiet Jer til Graven,
og Tiggerstav raft Jer og Jeres Afkom?

Første Morder.

Vi ere Mennesker.

Macheth.

O ja! J Kladen

der gaae J med blandt Mennesker: som Hunde
Mynde og Pudel, Taxhund, Stover, Køter,
alle med Hundenaavnet de betitles; —
men den reentskrevne Liste skjelner mellem
den raske og den dørne. og den snilde,

Gaard= og Jagthunden — hver — ifølge Ernen
 Naturen mildt den har begavet med,
 hvorved den særligen udmærker sig
 blandt hele Tallet paa den store Liste. —
 Saa er det og med Mennesker. — Nu, hvis
 I har en Plads i Menneskeregistret,
 og ei af nederst Rang, da siger det,
 og jeg vil Eders Bryst betroet et Hverv,
 som, vel udført, udrydder Eders Fjende
 og lænker Jer til vores Gunst og Naade.
 Vort Helbred sygner hen i hiin Mands Liv —
 det vilde styrkes ved hans Død.

Anden Morder.

Min Konge,
 jeg er en Mand, hvem Verdens Stød og Slag
 har saa forbittret, at det ei mig rager
 hvad end jeg gjør, naar det kun trodser Verden.

Første Morder.

Og jeg saa træt af Banheld, saa seigpinet
 af Skæbnen, at mit Liv paa Spil jeg sætter
 for det at bedre, eller qvit det vorde.

Macbeth.

I begge veed, Banquo var Eders Fjende.

Anden Morder.

Jo, Eders Naade!

Macbeth.

Han er ogsaa min,
 og det saa blodigt, at hver Stund han lever
 er mig et Stik i Hjertet. — Skjøndt jeg kunde
 med aaben Magt ham fra mit Blik bortseie
 og med mit Herskerbud forsvare det,
 saa tør jeg ei for nogle fælleds Venner,
 dem jeg ei miste vil; — jeg maa begræde

hans Fald, hvem selv jeg slog, og derfor er det
jeg beiler her til Eders Hjælp, og skjuler
paa flere store Grunde hele Sagen
for Folkets Dine.

Anden Morder.

Vi skal røgte Alt
hvad os befales.

Første Morder.

Ja, om Liv og Blod. —

Macbeth.

Godt — Eders Aand igjennemskinner Eder. —

Jeg strax anviser Eder hver sin Post:

Vogt den, pas Tid, pas selve Diebliffet,

thi det maa skee i Alsten og et Strække

fra Borgen, saa Mistanke mig ei naaer;

og, at ei Lapperi og halvgjort Arbeid

det Hele vorder, saa lad Sonnen Gleance,

som rider med ham, ride med til Helved!

Den Sidstes Hedensart er mig fast vigtig

som Faderens; thi lad dem dele Skjæbne

i hiin den sorte Time. — Gaaer nu bort,

jeg kommer strax. Beslut!

Morderne.

Det er besluttet.

Macbeth.

Jeg kalder Jer paa Stand; tov udenfor!

(De gaae.)

Det er afgjort! —

Ja, Banquo, hvis Din Aand til Himlen finder,

da maa det skee, for denne Nat forsvinder.

(gaaer.)

Anden Scene.

Lady Macbeth træder ind med en Tjener.

Lady Macbeth.
Er Banquo reist herfra?

Tjeneren.
Ja, ædle Frue,
men kommer hjem i Aften.

Lady Macbeth.
Siig til Kongen,
jeg ønsked et Par Ord at tale med ham.

Tjeneren.
Ja, Eders Naade!

(gaaer.)

(Macbeth træder ind.)

Lady Macbeth.
Hvorledes, min Gemal, hvi er I ene
med usle Drømmebilleder til Selskab?
med Tanker, der i Sandhed burde døet
med dem de tænke paa? Hvad ei kan ændres,
ei angres skal, og Gjerning gjort er gjort.

Macbeth.
Staalormen er ei dræbt; kims hugget over.
Den løber atter saamen, vorder heel,
og atter zitter da vort Had afmægtigt
for Braadden. — Før dog splintre Jordens Bygning,
før sukke Verdenen, end vi vil spise
i Frygt vort Maaltid, eller paa vort Leie
af den forfærdelige Drøm hjemføges,
som natlig ryster os. — Før være hos
den Døde, hvem vi for vor Plads at naae
har sendt til Fred, end ligge saadan strakt
paa Sjælens Pinebænk i evig Dødsangst. —

— — Duncan er i sin Grav. Han sover sødt,
ham Livets Feberanfald meer ei ryste: —
Forræderi har gjort ham hvad det mægted.
Ei Staal, Gift, Rænker, fremmed Vold ham krummer
et Haar meer.

Lady Macbeth.

Rolig, fat Jer, min Gemal!
Glat Pandens Rynker, og vær vennescæl
mod vore Aftengjæster.

Macbeth.

Det jeg skal,
og beder Jer at være ligesaa.
For Alting maa Du ei forglemme Banquo,
men ham udmærke Du med Blik og Ord:
Usikre end, vi maae vor Værdighed
i disse Smiger-Strømme tvætte, maae
vort Afsyn gjøre til vort Hjertes Maske,
og skjule hvad vi er.

Lady Macbeth.

Lad det nu fare!

Macbeth.

O, fyldt med Skorpioner er min Sjæl! —
Du veed, at Banquo lever, samt hans Fleance.

Lady Macbeth.

Gav da Naturen dem et Fæstebrev
paa Evighed?

Macbeth.

Ja, det trøster mig, min Elskte,
de er ei skudfrie; vær Du derfor fro.
Grisk Mod! for Flagermusen fuldendt har
sin Natteflugt, Skarnbasjen, født i Møg,
paa sorten Hecates Opfordring med

sin dørste Summen ringet Natten ind,
skal skee en rædsom Daad.

Lady Macbeth.

Hvad skal da skee?

— Macbeth.

Vær uden Skyld i Planen, Dyrbare,
til Daaden Du bifalder. — Mulin, Nat, kom!
bind sorten Sler for Dagens milde Dø,
og med Din blodige, usynlige Haand
udslet og sønderriv hiint store Skyldbrev,
som bleg mig holder. — Lyset viger, Kragen
sin Binge hæver hen med skumle Skov:
Nu slumre Dagens lyse Væbner ind
og Nattens sorte Mander gaar paa Rov. —
Du undres ved mit Ord, men hold Dig stille:
Ding, slet begyndt, ved Dindt Kraft vinde ville,
Da følg mig nu! —

(De gaar.)

Tredie Scene.

Skovegn. Macbeths Borg i Baggrunden.

De Mordere træde ind.

Første Morder.

I Vesten glimte Striker end af Dag,
forsinket Rejsende nu sporer Hesten
for at naae Herberg, og nu nærmer sig
den Mand, vi lure paa.

Anden Morder.

Dys, Hestetrav —

Banquo (udenfor.)

Giv os en Taffel hid!

Første Morder.

Der er han! Resten
af Gæsterne, som ventedes, er alt
i Borgen nu.

Anden Morder.

Haus-Heste gaae en Dime.

Første Morder.

Ja, fast en Tjerdingmål; men han, som Alle,
her stiger gjerne af og gaaer til Slettet.

Anden Morder.

En Fakkell nærmer sig.

Første Morder.

Ha, det er han!

Anden Morder.

Vær rede!

Banquo.

Der vil falde Regn i Nat.

Første Morder.

Had falde!

(De angribe Banquo.)

Banquo.

O Forræderi! — Fly, Fleance!

Fly, fly, min Son, og hæv mig! — Middinger!

(Han døer. Første Morder river Fakkelen fra Tjeneren
og træder den ud paa Jorden. Fleance og
Tjeneren flygte.)

Anden Morder.

Hvo slukte Fakkelen?

Første Morder.

Var det ei rigtigt?

Anden Morder.

Her ligger kun den Gne: Sonnen flygtet. —

Første Morder.

Saa er det jo kun halvgjort Arbeid.

Anden Morder.

Kom!

Vi fæste Liget hist i Klostet, derpaa
Bested vi bringe om hvad er bestilt.

(De slæbe Liget ud og gaae.)

Fjerde Scene.

Pragtsal i Borgen. Opdækket Taffel.

Macbeth træder ind med Lady Macbeth, Ross-
se, Lenox, Adels herrer og Følge.

Macbeth.

J kjende hver sin Rang. Sid ned; og først
og sidst til hver et hjerteligt Velkommen!

Herrerne.

Vi takke Alle Ederes Majestæt!

Macbeth.

Vi selv vil blande os i Laget med
og spille ydmyg Bert. Bertinden sidder
paa Gæstpladsen, men naar Tiden kommer,
da vil hun byde Eder Velkomst-Skaalen.

Lady Macbeth.

Byd den for mig til alle vore Venner:
Mit Hjerte siger, Alle er velkomne.

(Første Morder lader sig see i Døren.)

Macbeth.

See, Du beleires af Taksigelser. —
Nu Bordet er besat; jeg sidde vil
i Midten. Muntre nu; en Skaal skal strax
gaae Tafflet rundt. — Dit Ansigt er jo blodigt!

Morderen.

Saa er det Banquos.

Macbeth.

Heller paa Dit Ansigt
end i hans Hjerte. — Er J færdig med ham?

Morderen.

Ja, Herre, jeg har gjort ham fix og færdig.

Macbeth.

Du est en herlig Svend. — Dog, brav var han,
som sørged ligerviis for Fleance; — var det Dig,
saa est Du Mestermorder.

Morderen.

Herre Konge,

Fleance undveg.

Macbeth.

Ja, saa har jeg atter Kolden. —
Jeg havde ellers været sund og stærk,
grundfast som Marmorstøtten, livlig, fri
som Foraars-Luftningen; men nu jeg er
bespændt, beflemt, til Tvivl og Angest lænket. —
— Dog Banquo har J vis? —

Morderen.

Ja, ædle Herre,
han sover i en Støtloft. En Snees Bunder
har han i Hovedet, hver flækkelig.

Macbeth.

Tak! — —

Der ligger da den vorne Slange. — Drmen
som flygted vil i Tiden rugge Gift ud,
skjondt nu den ei har Tænder. — Gaa — i Morgen
vi tales ved.

(Morderen gaar.)

Lady Macbeth.

Min kongelige Herre,
paa Munterhed J sparer. — Spildt er Gildet,
hvor Velkomstbægre ei gaaer flinkt omkring.
Man hjemme mæt sig spise kan, men Høitid
maa frydre Gilde, eller det bliver smagløst.

Macbeth.

Ha, Du har Ret, søde Paaminderinde.
Nu, dygtig Madlyst, god Fordøielse,
og Sundhed efter begge følge da!

Lenox.

Vil Eders Høihed ikke tage Plads?

(Banquos Gjenfærd stiger op af Jorden, og sætter sig
paa Macbeths Plads.)

Macbeth.

Her sad nu Rigets Hædersmænd tilsammen,
hvis ei den vakre Banquo borte var.
Dog meer for Glemsomhed jeg ham anklager,
end ynker ham for mulig tilstødt Hindring.

Rosse.

Hans Udebliven viser første Gang
han er ei Mand af Ord. — Behager J
at hædre os med Eders høie Selskab?

Macbeth.

Bordet er fuldt besat.

Lenox.

Her Plads staaer ledig.

Macbeth.

Hvor?

Lenox.

Her! — Hvad ryster saadan Eders Høihed?

Macbeth.

— Hvo af Jer har mig-dette gjort?

Alle.

Hvad, Herre?

Macbeth.

Du kan ei sige, at jeg gjorde det.

— Ryst ikke dine blodige Lokker mod mig! —

Rosse.

Staaer op, I Herrer, Kongen er ei vel.

Lady Macbeth.

Sid, gode Venner, sligt ham jævnlige hænder,
og det fra Ungdom af. Jeg beder, sæt Jer!

Sligt Ansald varer kun' et Dieblif;

flur er han rask. — Ngt ei for noie paa ham;
det støder ham, og Dudet let foreges. —

Spiis; bryd jer ei om ham. — Er I en Mand?

Macbeth.

Ja, og en kjæk Mand, der tør see paa hiint,
som selve Satan blegned ved.

Lady Macbeth.

Ha, Gladder!

Det er et Billed blot af Eders Frygt —

den Lustdolk, som I snakked om, der førte

til Kongen Jer. O disse Angstens Krumspring

og Jagter kunde klæde saare vel

ved Vinter-Arnen i en Qvindes Mund

som Eventyr fra Oldemoder arvet!

Skam Jer! — Hvi gjer I slige Ansigter? —

Hvi? Alt til Alt, I seer blot paa en Stol.

Macbeth.

Hør, see da did; see! — Nu hvad siger I? —

(til Gjenfærdet.)

Hvad gaaer det mig an? — Siden Du kan nikke,

saa tal og! — Derjom Grav og Beenhuus

igjen os sender dem, som vi begravde,
skal Glentemaver være vores Grav.

Lady Macbeth.

Hvad, rover Daarskab Dig Din hele Manddom?

Macbeth.

Saa sandt jeg staaer her, saae jeg ham.

Lady Macbeth.

O, skam Jer!

Macbeth.

Blod er udøst for nu, i gamle Tider,
for Love rensede den stille Stat; —
ja, siden og er øvet mangt et Mord
for græsseligt for Dret. Der var Tider,
da, naar Ens Hjerne knustes, døde man —
dermed var det forbi;
men nu opstige de igjen af Graven,
med Snese Illivssaar paa Hovedskallen
og støder os fra vore Stole; det er
meer selsomt fast, end Mordet.

Lady Macbeth.

Edle Herre,

de brave. Gæster savne Jer.

Macbeth.

Ah, undskyld! — —

Bryd Jer om mig slet intet, vakkre Venner; —
jeg har en selsom Sygdom — det er Intet
for dem, som kjende mig. Nu da, velan:
En Skaal for Alles Venskab, Alles Sundhed!
Saa vil jeg sidde. — Giv mig Vin; — skjenk fuldt op!
Paa hele Lagets Fryd jeg Bægret tommer,
som ogsaa paa vor elskelige Banquos,
hvem nødigt her vi savne. Gid han var her!
Nu, paa Velgaacende for ham, for Alle!

Herrerne.

Vi underdanigst Kongens Skaal besvare.

(Gjensærdet er under denne Replik atter steget op.)

Macheth

(saaer Die paa det: farer heftig op.)

Bort fra mit Syn; — lad Jorden skjule Dig!
— Dit Blod er koldt; marvlose Dine Been;
Dit Die brustent, blindt og uden Sands,
hvormed Du stirrer paa mig.

Lady Macheth.

Edle Herrer,

anseer det som en Hverdags-Ting; saa er det.
Blot Skade, at det Festens Fryd forspilder.

Macheth.

Hvad Mennesket tør vove, tør jeg med. —
Kom frem i Skikkelse som vildest Bjørn
og Tiger, som Rhinoceros bepandsret,
vælg blot hver anden Skikkelse, og aldrig
skal mine faste Nerver ryste. — Eller
lev op igjen, æst mig paa Sværd i Drønen:
hvis skjælvende jeg vægrer mig, da fald mig
en Drindefarl. — Bort, græsselige Skygge, —
Luftbilled, bort! —

(Gjensærdet forsvinder.)

Ja, nu da Du forsvinder,
nu er jeg Mand igjen. — Nei, mine Venner,
bliv siddende!

Lady Macheth.

Bed Eders fære Ansted
har I forstyrret hele Gildets Glæde.

Macheth.

Kan slige Ting da være til og gaae
forbi os som den lette Sommerfy,

den vi ei agte paa? Du gjør mig fremmed
 fast for mit eget Jeg, idet jeg troer,
 at Du kan skue slige Rædselsstyner
 og holde Roserne paa Dine Kinder,
 mens mine farves muurhvide af Angst.

Rosse.

Hvad Styner, ædle Herre?

Lady Macbeth.

Tal ei til ham;

han bliver flettere og flettere,
 Spørgsmaal opirre ham. — God Nat tilfammen!
 Bryd Jer om Ordnen ei, hvori I bortgaae;
 gaaer bort med Et.

Lenox.

Vi ønske da god Nat,
 og bedre Sundhed til hans Majestæt!

Lady Macbeth.

Bort huldeste Godnat Jer alle ønskes.

(Herrerne og Følget gaae. — Lady Macbeth følger dem ud.)

Macbeth (alene.)

Det kræver Blod! — Blod kræver Blod; saa siges. —
 Stene har rørt sig jo og Træer talt;
 Spaamænd, som det Forborgne kjende, har
 ved Krager, Alliker bragt lønligst Morddaad
 for Dagen. — Hvad Tid er det nu paa Natten?

Lady Macbeth

(er imidlertid kommen tilbage.)

Paa Tiden, Morgenens med Natten strider.

Macbeth.

Du siger, Macduff afflaaer at indfinde
 sig paa vort Kongebud?

Lady Macbeth.

Har han det saaet? —

Macbeth.

Jeg har lidt Nys derom; — men jeg vil atter
 ham sende Bud. Der er ei En iblandt dem,
 hvis Huus jeg søger jo en Speider i. —
 I Morgen — og saa aarle som jeg kan,
 opsoger jeg Troldsofterne; de skulde
 mig sige meer, thi nu jeg vide maa
 det Værste, selv paa allerværste Viis —
 for at naae Maal, hver Drivesjer jeg spænder.
 Jeg vandret har saa vidt i Blod, at skulde
 jeg længer vade ei, var om at vende
 fast saa betænkeligt som vade over.
 — Mit Hoved ruger paa selsomme Ting,
 som fordre kraeftfuld Arm og som maae vende
 til Daad, for de i Død opløse sig.

Lady Macbeth.

Du mangler Sovn, alt Livets Kryderi.

Macbeth.

Ja kom, vi sove vil. — Jeg veed, min Feil
 er Drengefrygt; jeg mangler Dvelse.
 I flige Sager er vi Born endnu. —
 (De gaae.)

Femte Scene.

Natten Plads.

Rosse og Lenox komme fra den modsatte Side.

Rosse.

Hvad jeg har sagt, har blot ledt Jer paa Sper;
 slut selv nu videre. Jeg siger blot,
 at Tingene see selsomt ud. — Macbeth
 begræd den hulde Duncan — ja, naturligt:
 han var jo død! Den brave, helde Banque

gif ude lidt vel sildigt: ham kan I,
 saafremt Ier lyster, sige Fleance har dræbt,
 thi Fleance er flygtet. — Man bør aldrig gaae
 for sildig ud om Aftnen. — Hvo indseer ei,
 hvor græsseligt af Donalbain og Malcolm
 det var at myrde deres hulde Fader?
 Hå, Helved=lldaad! — Hvor den smerted Macbeth!
 Han sonderrev jo flux i hellig Nafsen
 de to Misgjerningsmænd, som vare Slaver
 af Sovn og Drif; var det ei ædelt gjort,
 ja dertil viseligt? thi oprørt havde
 det hver Mand, naar han horte dem benægte.
 Som sagt, han har gjort Alting viist og godt, —
 og fik hans Fingre sat i Duncans Sonner,
 det Gud forbyde, vilde han dem lære,
 saavel som Fleance, hvad Fadermord betyder.
 — Men tys, — for nogle djerpe Ord, som og
 for ei han mødte ved Tyrannens Gilde,
 er Macduff i Unaade, hører jeg.
 Ved I ei, hvor han færdes?

Lenox.

Duncans Son

Malcolm, hvem grumt Tyrannen har forholdt
 sin Arveret, er nu ved Englands Hof,
 og der modtaget af den fromme Edward
 saa naaderigt, at Lyffens Dndskab Intet
 ham rover af en Konges Glæde. — Did Macduff
 nu drager med, for at anraabe om
 den hellige Konges Hjælp, at han os sender
 den bolde Siward, ved hvis Heltebistand
 og Herrens Hjælp vi atter kunne nyde
 Mad paa vor Duff og Sovn-i vore Senge;
 fra Morderdolke vore Gilder frie,
 som Mænd af Væge være Thronens Værn
 og naae paa ærlig Bei til Hædersposter

og Alt; hvad nu vi savne. — Rygtet herom
har saadan harmtændt Kongen, at han rustet
til Drøeg sig.

Rosse.

Har han sendt Macduff Hærbud?

Lenor.

Ja, og et plat ud: „Nei, jeg møder ei!“
var alt det Svar Gesandten fik, hvorpaa
han vendte vred sin Ryg og mumled, som
han vilde sige: „I den Stund skal angre,
I gav mig dette Svar.“

Rosse.

Og det tør lære
ham klog Forsigtighed, og sig at holde
saa fjernt i Afstand som ham Blisdom byder.
Til Englands Hof en venlig Engel svære
og bringe Forbud for hans Grinde,
at snart Lyksalighed tilbagevender
til dette Land, som under Bødlen bløder.

- Lenor.

Hvor gaaer I hen?

Rosse.

Jeg gaaer til Dife at troste
hans Liv og — hvis jeg kan — beskjærme hende. —
Farvel!

(De gaae.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

En mørk Hule. I Midten en kogende Kjedel paa Ilden. Torden og Lyn. De tre Hære træde ind, eller ere inde, og reise sig ved Tordenslaget.

Tredie Hær.

Op til Arbeid, Timer slaaer!

Første Hær.

Saa i Ring om Kjedlen gaaer!

(De dandse omkring Hærekjedlen.)

Tudse, Du som Dag og Nat
dybt i Grus og Mulde sad,
mættet blot ved Gift at sue,
smag Du først vor Trolldoms=Que!

Alle Tre.

Glid og Moie hver fordoble!
Ilden sprage, Kjedlen boble!

Første Hær.

Tungebaand af Mosesnog
først i Kjedlen bras og kog;
Staalorm=Vraad og Hugorm=Tand
med i Tryllefarret bland;
Ugleblod deri maa gydes,
saa en Helvedret kan sydes!

Alle Tre.

Glid og Moie hver fordoble!
Flammen sprage, Kjedlen boble!

Første Hær.

Uretand og Drageskjæl,

Hæve=Mumie, Haisif=Swælg,
 Tyde=Mod, i Midnatsstund
 revet op af giftig Bund;
 dertil Gode=Lever bland,
 Gede=Galde, Dvift af Gran,
 ved formørket Maane plukket;
 Finger af et spædt Barn hugget —
 Barn, det Moderhaand har dræbt
 og i mudret Groft henslæbt;
 Tyrke=Næse, Neger=Mund
 gjøre Sodden stærk og sund;
 Tiger=Kallun fœi dertil:
 færdigt Alt da stande vil.

Alle Tre.

Glid og Mœie hver fordoble!
 Glammen sprage, Kjædlen doble!

Første Hæx.

Kjæl den med en Nyfødts Blod,
 saa dens Kraft er stærk og god!

Alle Tre

(med stærkt besværgende Stemmer.)

Blaae Blander og hvide,
 røde Blander og graae:
 blander, blander, blander,
 alt som I blande maac! —

(Dværsgagtige Blander lade sig see, som røre i Kjædlen.)

Anden Hæx.

Jeg føler paa mig selv, at noget Dndt
 sig nærmer: — Laas, spring op, hvo end der banker!

Anden Scene.

Der bankes; Hulens Port springer op. Macbeth træder ind. De tre Hære, og siden efter adskillige Syner.

Macbeth.

Hvad nu, I tause, sorte Midnatstrolche?
Hvad gjør I der?

Alle Tre.

En Daad foruden Navn.

Macbeth.

Ved Eders dunkle Kunst besværges jeg Jer,
svar mig, hvordan I end til Kundskab komme —
om end I løse Stormene og lade
dem stride imod Kirkerne, om Havet
i Brede sluger op al Jordens Skibsfart,
om Kornet nedslaaes, Skove blæse om,
om Borge styrte ned paa deres Herrer,
om Slot og Pyramide boier Tinde
ned til sin Grundvold — ja om Himlen brast:
svar mig paa hvad jeg spørger Eder om.

Første Hær.

Saa tal!

Anden Hær.

Udsprog os!

Tredie Hær.

Vi vil svare Dig.

Første Hær.

Sig, hører Du det helst af vores Mund,
eller af vore Mestres?

Macbeth.

Kald dem, at jeg kan see dem.

Alle Tre.

Hav eller Hvi, vort Bud adlyder;
stiig op, og rogt hvad Pligten byder!

(Det tordner; et bevæbnet Hoved hæver sig op bag ved
Kjedelen.)

Macbeth.

Ha, siig mig, ubekjendte Magt —

Første Her.

Han veed Alt hvad i Dig boer.
Ti, og mærk vel paa hans Ord! —

Synet.

Macbeth! Macbeth! Macbeth! Vogt Dig for Macduff,
og for hiin Than af Tise! — Nok! — Lad mig fare! —
(synker ned.)

Macbeth.

Hvo end Du est, hav Tak for Din Advarsel;
min Frygt du viser rette Vej. — Dog, hør —

Første Her.

Han lystrer intet Bud. — Her er en Muden,
meer mægtig end den Første.

(Torden. Et blodigt Barn stiger op.)

Barnet.

Macbeth! Macbeth! Macbeth!

Macbeth.

Skald jeg havde
tre Drer, sylde Du dem.

Barnet.

Blodterstig vær, og djærv og beld,
foragt og trods hver Magt og Vold,
thi Ingen født af Kvinde kan
faae Navn af Macbeths Banemand.

(synker ned.)

Macbeth.

Saa leve Macduff! Hvi skal jeg Dig frygte?
Dog Sikkerhed jeg dobbelt sikker gjør,
og tager Pant af Skjæbnen. Du skal doe,
at jeg kan sige blegen Frygt: den lyver,
og sove trygt i Tordenen.

(Torden. Et kronet Barn stiger op med en Green i
Haanden.)

Hvo er det,
som, lig en Spire af en Kongestamme,
opstaaer og bærer om sin Barne-Jøse
den gyldne Cirkel, Herskerdiademet?

Alle Tre.

Hør hans Ord, men selv vær taus!

Det kronede Barn.

Som Løven stolt Du aldrig grue,
hvo end mon opstaae, jukse, true,
hvad end imod Dig sammenspindes,
thi aldrig Macbeth overvindes,
før Birnam's Skov som Vandring'smand
gaaer op til Borgen Dunſinan.

(synker ned.)

Macbeth.

Dg det er aldrig. Hvo kan presse Skoven
som Krigertrop, befale Træet løøne
jordbundne Rod? Ha, herlige Drakler!

Godt! — Oprør, reis Dit frække Hoved ei
før Birnam's Skov imod mig reiser sig!

Min Macbeth, hoit ophøiet skal Du leve
Dit Maal af Tid, og først erlægge Livet
ved Dødelighed's vanlige Termin. —

Dog slaaer mit Hjerte end og brænder efter
at vide een Ting. Siig mig, hvis Jer Kunst

jaa meget sige kan, skal Banquos Vægt
i dette Rige nogensinde herske?

Alle Tre.

Seg ei at forske eller vide meer.

Macbeth.

Jeg Vished have vil. - Afslaaer mig Evar,
og evigen forbandede J være!

Jeg Vished vil. --

(Kjedelen synker i Jorden.)

Hvi synker denne Kjedel?

Hvad Strom af Toner flyder til mit Dre?

(Musik af Dreer høres.)

Første Her.

Kom frem!

Anden Her.

Kom frem!

Tredie Her.

Kom frem!

Alle Tre.

Kom frem, med Hjerteangst ham slaaer!
Som Skygger kom, som Skygger gaaer!

(Dtte Konger sees, een efter anden; de svæve høitideligt
langsomt forbi Macbeth. Banquo er den sidste, og har
et Speil i Haanden.)

Macbeth.

(Alt som hvert af Synerne gaaer forbi ham.)

Du ligner mig for meget Banquos Mand:
vig bort! —

Din Krone brænder mine Dienstene. — —

Du Næste med Guldkrone ligner hiin —

den Tredie Dig: — Affkyelige Trolde,

hvi vise J mig Sigt? — Der er en Fjerde!

Ha, bliv til Steen mit Die! — Hvad? skal Vinien

sig strække ud til Dommens Torden brager?
 No' een — den Syvende — Jeg vil ei see Fleer —
 — Dog see, den Ottende hist med et Speil,
 som mange Fleer mig viser: Nogle af dem
 bær Spiir tredobbelt, og Nigæble dobbelt. —
 Forsærdelige Syn! — Ja, det er sandt,
 det seer jeg, thi den blodige Banquo griner
 sælt ad mig; peger paa dem som paa Sine. —
 — Siig — siig — o siig mig, er det saa? —

Første Hex.

Vi siige Dig, at saa det er.

Men hvi staaer Macbeth modløs her?

Kom, lad os muntre lidt hans Sands
 og vise ham en Hexedands.

(Bild Musik. De give hinanden Haand og gaae i Ring.)

Alle Tre.

Gramme Søstre, Haand i Haand,

Snarbud over Hav og Land,

vender Jer i Ring omkring!

Tre Gange jeg; tre Gange I;

og tre Gange Tre gjør Tallet Ni.

(Det tordner; Scenen mørknes; de forsvinde.)

Macbeth.

Hvor er de? — Borte? — Ewig staae forbandet

den sorte Time i Kalenderen! — —

Kom ind, I som derude staae.

Tredie Scene.

Macbeth. Lenox.

Lenox.

Min Konge. —

Macbeth.

Saae I Troldsostrene?

Lenox.

Nei, ædle Herre.

Macbeth.

Køer de ei Jer forbi?

Lenox.

J Sandhed, nei. —

Macbeth.

Best iwangre Lusten, som de ride paa;
fordømt til Helved være hver, som troer dem! —
— Jeg horte Hestetrav — hvo drog forbi?

Lenox.

Det var To, Tre, som meldte Jer, at Macduff
til England flygtet er.

Macbeth.

Til England?

Lenox.

Ja.

Macbeth.

Ja, Tid, Du griber i mit Rædsels-Anslag.
Det flygtige Forsæt indhentes aldrig,
naar Daad ei følger det. Fra denne Stund
mit Hjertes Førstesødte være skal
den Førstesødte af min Haand. — Og nu
Daad Tanke krone skal: som tænkt saa gjort!
Jeg overrasker Macduffs Borg; bestormer
saa Tise; til Sværdets Dd jeg offre vil
hans Liv, hans Børn, den hele Banhelds-Slægt. —
Nu bort med daarlig Pralen; Gjerningen
fuldbringes skal, for min Beslutning kjølues.
— Men ingen Mandeslyner meer, — nei aldrig! —
— Hvor staae de andre Herrer? — For mig til dem. —

(de gaae.)

Fjerde Scene.

(En Skov.)

Malcolm og Macduff.

Malcolm.

O, lad os søge hen til øde Skjgger
og græde ud vor Sorg.

Macduff.

Nei, lad os heller
fast holde Sværdet og som brave Mænd
tilkjæmpe os fraranet Arvelod. —
Hver Morgen hører man nye Enfers Hylen
og nye Faderløses Skrig; ny Jammer
flaaer Himmelhvælvingen saa den gjenlyder,
som om den deelte Skotlands Qual og gav sig
i samme Baandelyd.

Malcolm.

Alt hvad jeg troer
vil jeg begræde, troe Alt hvad jeg veed,
og hvad jeg kan jeg ændre vil, saasnart
mig Tiden rækker Haand som gunstig Ven.
Det vel tør være saa som I har sagt —
Hiin Blodhund — han hvis blotte Navn mon saare
vor Tunge, ansaae vi for ærlig Mand;
I elsked ham; end har han ikke ramt Jer;
ung er jeg, men I kunde dog ved mig
Jer vinde Gunst hos ham, thi det er Visdom
at offere svagt og fromt, uskyldigt Lam,
for at forsoner en forternet Gude.

Macduff.

Fjortæder er ei jeg.

Malcolm.

Men Macbeth er det.

Et Herskernik fra Thronen kan forrykke
 selv ædlest Natur. — Dog, tilgiv mig,
 jeg troer om Dig, Du bliver hvad Du er.
 End straale Engle, skjøndt meest straalende
 af Engle faldt. Skjøndt alle andre Ting
 det Godes Maske borges, dog det Gode
 sit eiendommelige Blik beholder.

Macduff.

Jeg har tabt alt mit Haab.

Malcolm.

Maaskee just der,
 hvor jeg fandt mine Tvivl. — Hvordan? Saa flux
 forlod I Biv og Barn, de stærke Baand,
 de dyrebare Skatte uden Afsked? —
 Hør, min Forsigtighed skal Jer ei krænke,
 men mig blot sikke. — Hvad endog jeg troer,
 I muligt er og blier en Wrens Mand!

Macduff.

Saa blod, ja blod, mit stakkels Fædreland!
 Læg tryk Din Grundsteen, svare Tyranni,
 thi Retsfærd tør ei røkke Dig! — Naas, voldgjæst,
 Dit Herskerdømme er jo svoren Guldskab! —
 Gud være med Dig, Prinds; jeg vilde ei
 slikt Afskum være, Du anseer mig for,
 for alt det Land Tyrannens Klo omgriber,
 selv ei for rigen Øst.

Malcolm.

Fortornes ei;

jeg taler ikke saa af Mistro til Jer,
 men Fædrelandet synker under Aaget,
 det græder, bløder — hver Dag slaaer nye Bunder. —
 Vel troer jeg, Hænder vilde hæve sig
 til Forsvar for min Ret, — det ædle England

har alt tilbuddt mig flere Tusinde: —

Dog sæt jeg nedtraadte Tyrannens Hoved
og har det paa mit Sværd — o, da mit Skotland
vil lide grueligere end før,
naar Macbeths Efterfølger griber Spiret.

Macduff.

Hvo blev da det?

Malcolm.

Det blev mig selv jeg mener;
mig, som er sligt et Dplagssted for Laster,
at om man aabned det, hiin sorte Macbeth
var reen og hvid som Snee, og denne Blodhund,
i Landets Dine sammenligt med mig,
et Læn!

Macduff.

Ei alle Legionerne
i det forfærdelige Helved eier
en mere topmaalt Djævel end hiin Macbeth.

Malcolm.

Jeg tilstaaer det, han er blodtørstig, gjerrig,
vellystig, rænkesuld, bedragerisk,
end, hidsig, stinkende af hver en Last,
som nærmest kan — dog min Bøllhystighed
ei Maal og Grændse kjender: Eders Koner
og Døttre, Medre, Moer ei slukke kunde
min Bryndes Jld; min vilde Uttraa sprang
djærvt over alle den modsatte Skranke —
min Villie blev min Lov. — Nei heller Macbeth
til Hersker, end en saadan Mand som jeg.

Macduff.

En grændseles Uttraa er i Naturen
vel et Slags Tyranni, og har for aarle
gjort Throner ledige og styrtet Konger;

dog lad det ei Jer skrække fra at fordre
hvad Eders er. — — Blot lad ei Verden skue,
ja knap Din Borg Din Skøbelighed kjende.

Malcolm.

Derhos blandt dette Myr af Laster groer
slig graadig Gjerrighed, at var jeg Konge,
jeg Adel rydded ud for Land at vinde.
Hiins Guld, hiins Edelsteen jeg tørsted efter,
og alt som meer jeg fik, min Guldthirst voksed,
drev mig til Strid med alle Redelige,
for deres Huns og Land mig at tilvende.

Macduff.

Den Attraa er meer lav og dyb, den skyder
en mere giftig Rod end Velskys-Blomsten,
som blegner snart. Det Sværd var Gjerrighed,
som vore dræbte Konger slog, — dog frygt ei:
Skotland har Slukkekilder for Din Guldthirst;
Skotland vil døie dette Alt, naar det
ved anden ædel Egenskab opveies. —

Malcolm.

Dem har jeg ei: de kongelige Dyder
som Retfærd, Sandhed, Maadelighed, Fasthed,
Goddædighed, Taalmodighed, Mod, Fromhed —
dem kjender jeg ei til; men derimod
jeg fuldt op har af alle andre Laster,
dem paa forskjellig Viis jeg øver — ja,
stod det til mig, jeg heldte Enighedens
den søde Mælk i Helveds Luer ned,
oprørte Almeensfreden og forjog
for evigt al Samdrægtighed af Jorden.

Macduff.

O Skotland, Skotland!

Malcolm.

Siig, tør slig en Mand
vel herske? Tal! Jeg er hvad jeg har sagt Dig.

Macduff.

Han herske? Aldrig! Nei, han bør ei leve! —
O mit ulykkelige Fædreland,
nedkuet af et blodigt Roverscepter,
naar skal Du gjensce sagre Dage, Du
hvis Thrones ægte Arving selv affiger
sin Dom og sin Forbandelse, og selv
sin høie Stammes Herlighed bespotter.
Din Fader var en Helgen iblandt Konger,
den Dronning, som Dig bar, langt østere
paa Kne i Bøn og Andagt end paa Thronen.
— Farvel! — De Laster, Du Dig selv tillægger,
har landlyst mig fra Skotland. — O, mit Bryst,
her sluttes da Dit sidste Glimt af Haab!

Malcolm.

Macduff, Din ædle Hestighed, hiint Barn
af Sanddrubed, har her nu af min Sjæl
mørk Mistro slettet ud, og gjenforsonet
min Tanke med Dit Edelmød og Ære.
Hiin Djævel Macbeth tidt har søgt at vinde
mig ad slig Krogvei, og beskeden Wiisdom
bevarer mig fra overilet Lettro:
men vidne Gud imellem Dig og mig,
fra nu af giver jeg mig Dig i Haand.
Jeg her min Selvbagvadskelse gjenkalder
og høit erklærer, at hver Last og Brøde
jeg mig tillagde er mit Væsen fremmed.
For Qvinder som for Edsbrud er jeg fri,
jeg nænner knap at nyde hvad var mit,
jeg aldrig sveg mit Ord, og Livet er
mig ikke dyrebare end Sandhed —

min første Løgn var denne paa mig selv.
 Hvad jeg i Sandhed er, see det er Dit
 og Fædrelandets: kyder over det.
 End før Din Hidkomst drog den gamle Siward
 i Spidsen for ti tusind tappre Mand,
 velrustede, til Skotland — der vi samles,
 og Held og Seier vil følge Retsfærd's Sag. —
 Men hvi saa taus?

Macduff.
 Saa frydelige Ting
 og saa ufrydelige paa een Gang
 er ei let at forene.

Malcolm.
 Vel, vi derom
 skal siden tale. — Men hvo kommer der?

Femte Scene.

De Forrige. Rosse.

Macduff.
 En Landsmand; grant jeg ei gjenkjender ham.

Malcolm.
 Velkommen hid, velkommen, vakkre Frænde!

Macduff.
 Du kjender jeg ham. — Gode Gud, bortfjern
 hver Ting, som gjør os fremmed mod hinanden!

Rosse.

Amen!

Macduff.
 Staaer Skotland end, hvor ser det
 sted?

Rosse.

Alf, arme Fædreland! Det gyser ved

at-see sig selv. Det kan ei
 vor Moder kaldes, men vor Grav, hvor Intet,
 undtagen den som Intet veed, sees smile;
 hvor Sorg og Suk og Skrig, som Himlen spalted,
 opløstes, men ei ændses; Hjertesorg
 er Modesvaghed. Ringes med Liigkloffen,
 da spørges knap, for hvem? og Braves Liv
 deer, førend Blomsten deer i deres Huer:
 de doe — alt før de strante.

Macduff.

O, Beretning

jaa sand, som knusende!

Malcolm.

Hvorledes lyde

de yngste Klager da?

Rosse.

Hver, som fortæller
 nyss slagne Times Rædsel, lees ud,
 thi hvert Minut udruger nye Rædsler.

Macduff.

Hvorlunde lider vel min Liv?

Rosse.

Jo, godt.

Macduff.

Og alle mine Røllinger?

Rosse.

Jo, godt.

Macduff.

Tyrannen har da altsaa ei gjort Indbrud
 paa deres Fredessted?

Rosse.

Nei; sidst jeg saae dem,
 da var de just i Fred.

Macduff.

Vær ei saa farrig
paa Eders Ord. Tal!-sig, hvor gaaer det dem?

Rosse.

Da jeg drog hid at bringe Tidender,
hvormed jeg snart bekyrdet var, løb Rygtet,
at mange brave Folk ndryddedes;
hvad jeg saa meget mere fæstet Tro til,
som jeg Tyrannens Hær saae sværme ud. —
Nu er det Nodens Tid! — O, Eders Blik
i Skotland vilde skabe Krigere,
saae Tvinder selv til Kamp, blot for at ende
hiin Nød og Jammer.

Malcolm.

Lad det troste dem,
vi drage did. England har ædelt laant os
den djerre Siward og ti tusind Mand —
Siward, den ædleste som ældste Helt,
hvem Christenheden eier.

Rosse.

Give Gud,
sligt Trostens Bud med Trost jeg kunde lenne;
men jeg har Ord, som kun kan hyles ud
i ødest Ord, hvor Dre ei dem hører.

Macduff.

Hvad angaae de? Den store, fælleds Sag,
hvad eller træffe de blot enkelt Hjerte?

Rosse.

O, hvert et ædelt Hjerte træffe de,
endstjendt det Hele rammer Dig alene.

Macduff.

Angaaer det mig, da hold det ei tilbage,
men lad mig saae det strax: —

Rosse.

Foragt og had fra nu af ei min Tunge,
som i Dit Dre aande maa en Lyd
— den skrækkeligste muligt det har hørt.

Macduff.

Ha! — ja, det ahner mig —!

Rosse.

Din Borg er stormet,
og Viv og Børn forfærdeligen myrded';
fortælle Maaden, var paa deres Liig
blot at nedlægge Dit.

Malcolm.

Barmhjertige Fader! —
— Hvad? Nei, tryk Hatten ei saa dybt i Diet;
giv Sorgen Ord! Den stumme Smerte røber
et Hjerte sorgbespændt, som briste vil.

Macduff.

— Og mine Børn med —?

Rosse.

Børn, Viv, Hunsfolk, Alt
hvad kunde findes!

Macduff.

Ha! — Og jeg var fjern —
og maatte være det. — Min Viv med dræbt?

Rosse.

Det sagde jeg Jer.

Malcolm.

Tag mod Trost og Haab.
Vi af vor Blodhævn lave Lægemidler
for dette dødelige Saar han slog os.

Macduff.

— — Han har ei Børn! — De vakre Smaa! —
Alt, Alle!

J sagde Alle? — — Selveddrage! Alle!!
 De smukke Røllinger, den hulde Moder —
 Alt — Alt opslugt med Et i Dragesvælget!

Malcolm.

Vær det som Mand.

Macduff.

Det vil jeg; men jeg maa
 som Mand og Menneske først føle det.
 Kan jeg vel glemme, Bæfener var til,
 de dyrebareste for mig paa Jorden? —
 Saae, Himmel, Du vel ogsaa ned derpaa,
 og holdt ei Skjold for dem? — Syndfulde Macduff,
 for Dig de Alle faldt, for Dig, Ufæle!
 for Din Brøst, ei for egen, bøded de: — — —
 Nu — elste Sjæle, hviler sødt i Himlen! —

Malcolm.

Det være Hvæssesteen for Ederes Sværd;
 vend Sorg til Harm, kjøl Hjertet ei, opslam det!

Macduff.

O Gud, jeg kunde græde som en Kvinde
 med Nie, og høit prale dog med Tunge. —
 Men, Alretfærdige hist oppe, afgjør
 Du Sagen flur! O Bryn mod Bryn mig stil
 imod hiin Skotlands svorne Erkedjævel,
 sæt ham og mig blot inden Sværde-Ræk
 og slipper han — ja — saa tilgiv Du ham! —

Malcolm.

Den Tales Melodi er mandelig;
 kom nu til Kongen. Vores Magt staaer rede —
 vi byde blot Farvel. Macbeth er moden;
 det Træ kan rystes. Frugt og Træ skal falde,
 thi, seer jeg ret, er kastet fra det Heie
 en Dyr, som ved Roden ligger rede.

Dg nu afsted, til Kamp, til Seiersslag —
 kun lang er Nat, som aldrig meer seer Dag.
 (De gaae.)

Femte Akt.

Første Scene.

Et Bærelse. Det er Nat.

En Læge, Kammerfruen, strax derpaa Lady
 Macbeth.

Lægen.

Jeg har nu vaaget tvende Natter med Jer,
 men finder Eders Udsagn ei stadfæstet.
 Naar var det sidste Gang hun gik i Sovne?

Kammerfruen.

Fra den Tid Kongen drog i Marken, har jeg
 seet hende-tidt staae op af Sengen, kaste
 Mattjolen paa, oplukke lønligt Gjemme,
 Papir fremtage, skrive paa det, lægge
 det sammen, læse og forsegle det,
 og derpaa atter gaae til Sengs; dog var hun
 den hele Tid igjennem dybt i Sovne.

Lægen.

En svar Forstyrrelse udi Naturen,
 i eet og samme Dieblig at nyde
 den milde Sovn og Baagnes Tid udføre. —
 Men naar hun gik i denne døsiges Sindskamp,

og syssled saa med Et og saa med Andet,
 har J da ei hørt hende sige Noget?

Kammerfruen.

Jo, men jeg siger hende det ei efter.

- Lægen.

Mig kan J sige det, og det er Pligt.

Kammerfruen.

Nei aldrig. Hverken Eder eller Nogen,
 thi jeg har ingen Bidner at fremsføre.

(Lady Macbeth kommer ind med et Lys.)

Seer J, der kommer hun just som hun pleier.
 Saa sandt jeg lever, hun er i dyb Søvn.
 Giv Ngt paa hende; trin kunns nærmere.

Lægen.

Hvorledes kom hun vel til dette Lys?

Kammerfruen.

Det stod ved hendes Seng. Der brænder Lys
 hver Nat hos hende; det har hun paalagt os.

Lægen.

Seer J, at hendes Dine aabne staae?

Kammerfruen.

O ja, men deres Syn og Sands er lukket.

Lægen.

Hvad er det nu hun foretager sig?
 See, see hvordan hun guider sine Hænder.

Kammerfruen.

Det gjør hun tidt; det lader som hun toer dem.
 Saa har jeg seet, at hun er bleven ved
 i halve Timer.

Lady Macbeth.

Her er end en Plet.

Lægen.

Giv Agt, hun taler. Jeg vil tegne op
hvert Ord, for min Hukommelse at fikkre.

Lady Macbeth.

Bort, Du fordømte Plet! Bort, siger jeg. —

(I en lyttende Stilling.)

— Een — to — Ha, nu ved dette Klokkerlet
det gøres maa! — Hu, Helvede er bældmørkt. —
Th, min Gemal, — I Kriger er og ræd? —
Hvad tør vi frygte ved at Nogen veed det?
Siig, hvo kan kalde vores Magt til Regnskab? —
— — Hm, hm! hvem skulde troet den gamle Mand
vel havde havt saa meget Blod i sig? —

Lægen.

Ha, hører I?

Lady Macbeth.

Siin Thau af Tise, han havde
en Hustru — hvor er hun nu henne? — Ha,
vil disse Hænder da ei blive rene? —
— Tys, tys, ei mere derom, min Gemal.
Li, til I gaaer her og fordærver Alting
med Eders Feberængstelser.

Lægen.

O Himmel, —

I har vidst mere end I skulde vide.

Kammerfruen.

Hun har sagt mere end hun skulde sige,
det veed jeg: — Hvad hun veed, veed vel kun Gud.

Lady Macbeth.

Her lugter altid — altid end af Blod.
Al Ostens Myrrha ei borttage kan

Ligstanken her af denne lille Haand.

(sukker dybt.)

O! — o, o!

Lægen.

Hvilke Suk! — Forfærdeligt
er hendes Hjerter omspændt.

Kammerfruen.

Ei jeg vilde
for al den Herlighed, hvori hun glimrer,
gaae med et saadant Hjerter i mit Bryst.

Lægen.

Godt, godt!

Kammerfruen.

Ja, Himlen give det var godt!

Lægen.

Hiin Sygdom ligger udenfor min Kunst;
dog har jeg for kjendt Folk, som gik i Sovne,
og som dog døde saligt stille hen
i deres Seng.

Lady Macbeth.

Saa, vadsk nu Ederes Hænder!
Natkjortlen paa! — See ei saa angstbleg ud! —
Jeg siger Jer end eengang: Banquo ligger
dybt under Muld og Jord — han skal nok blive
dernede hvor han er.

Lægen.

Er det og muligt?

Lady Macbeth.

Til Sengs, til Sengs! det hamrer stærk paa Porten. —
— Nu kom — saa kom dog, giv mig Ederes Haand,
— gjort Gjerning staaer jo ikke til at ændre. —
— Kom, kom, tilfængs!

(hun gaaer.)

Lægen.

Gaaer hun i Seng nu?

Kammerfruen.

Ja.

Lægen.

Man mumler om forfærdelige Ting
— de unaturlige Misgjerninger
maa volde unaturlig Angst. En ond
Samvittighed betroer den døve Bude
sin Londom — Præst hun mangler meer end Læge. —
— Gud, Gud, tilgiv os Alle! — Pas paa hende,
tag bort hver Ting, hvormed hun kan sig skade,
og hold et vaagent Øie over hende —
Jeg gyser ved hvad jeg har seet og hørt.
God Nat! — Jeg tænker; men jeg tør ei tale.
(De gaae.)

Anden Scene.

Bid, aaben Egn. I Baggrunden Skov.

Angus, Lenox, Officiere og Krigere i Baggrunden.

Angus.

Nu Englands Hærmagt nærmer sig, anført
af Malcolm, vores Prinds, hans Onkel Siward
og brave Macduff; Hævntørst brænder i dem.
De dødelige Volds- og Urets-Bunder,
Tyrannen slog dem — o, de kunde vække
de stille Døde op af deres Grave
og ægge dem til grædseligste Blodværk.

Lenox.

Hist ligger Birnam-Skov — der gaae de gjennem,
der vil vi støde til dem. Ved ei Noget
om Donalbain er med?

Angus.

Han er ei med;
 jeg har en Liste paa alt Adelskab,
 som følger Malcolm. Der er Siwards Son
 og mange Unglinge, som føre Sværd,
 der nu for første Gang i Blod skal vades
 for hellig Sag, skjøndt i vanhelligt Blod! —

Lenox.

Og aldrig fandt de herligere Kamp
 og bedre Sag. — Kom, lad os haste, flye
 Tyrannens de ugudelige Faner,
 dem Gud til Fald forbandet har, og modigt
 os slutte til hiin Hær, den Seiren følger.
 Hist er vor Ret, hist er vort Fædreland.

Angus.

Vel, op til Birnam!

(Trommer høres fjernt borte.)

Lenox.

Hører I hiin Trommen?

De brittiske Hærskarer nærme sig;
 lad os med vore Trommer dem gjenhils.

(Trommer paa Skuepladsen besvare den fjerne Trommelyd.)

Tredie Scene.

De Forrige. Malcolm. Siward, Fader og
 Son. Macduff. Ross. Krigere med Faner
 i Baggrunden.

Malcolm.

Jeg haaber, Frænder, snart den Dag er nær,
 da Gjæstefamrene igjen er trygge.

Ross.

Det tvivle vi ei paa.

Siward.

Sec, hvo er disse,
som nærme sig os hist med Skjold og Sværd?

Malcolm.

Staaer stille!

Macduff.

Holdt!

Rosse.

Hvem er I?

Lenox.

Skotlands Benner,

Tyrannens Fjender.

Rosse.

Nu jeg kjender dem:
den ædle Than af Lenox og af Angus.

Malcolm.

Velkommen! Siig, hvad bringe mig I Brave?

Lenox.

Os selv, vor Tro, vort Sværd for vores Konge.

Angus.

Vi komme, for vor Tro og Pligt at yde
der, hvor den hjemme har; vi søge Skotland
her under Englands Faner.

Malcolm.

Skjønne Varsel!

O trygge Pant paa Seir! — Kom til mit Bryst,
I Edle! — Ja, Seir sidde maa paa Faner,
hvorom de Edleste forsamle sig.

Siward.

Hvad gjør Tyrannen nu? Det er os sagt,
han ligger ganske rolig i sin Borg
og oppebier der Beleiringen.

Angus.

Han ligger i Bjergslottet Dunsinan,
som han har stærkt befæstet. Rygtet siger
han er vanvittig, Andre kalde det
heroisk Raseri, Bersærkergang;
men det er vist, hans Sag staaer saa fortvivlet,
at kun Fortvivlelsen han nu maa lyster.

Lenox.

Nu skyder op den Mordsæd, han udsaaede,
i græsseligt blodrøde Aie imod ham,
nu værke først hans Snigmord i hans Hænder,
hvert Dieblig nu trolost Trasald straffer
hans Troløshed. De Gaa, han byder over,
af Frygt blot lyde, ei af Rærlighed;
nu hænger Purpurkaaben sjadskende
om denne Konge=Dverg: — Hver flyer hans Faner,
hvor mindste Bei til Flugt blot viser sig.

Macduff.

Gjem Ederes Dadel, skjøndt den er retfærdig,
til Slagets Udfald sees; og drager nu
som Mænd og Helte Ederes gode Sværd!

Siward.

Hvad hedder Skoven hidsset?

Rosse.

Birnam's Skov.

Siward.

Hver Mand afhugge sig en løvrig Grene
og bære den foran sig: det beskrygger
vor Hærmagt og det leder vildt Tyrannen,
naar han vort Tal udspeide vil.

Alle.

Det skee!

(De adsprede sig i Baggrunden, for at afhugge Grene.)

Fjerde Scene.

Bærelse, hos Macbeth.

Macbeth. Lægen. Betjenten.

Macbeth.

Bring mig ei meer Nyt! Lad dem flye hver Mand:
til Birnam-Skov gaaer op til Dunsinan,
for kjender jeg ei Frygt. — Ha, den Dreng Malcolm,
blev han ei født af Kvinde? — Manderne,
som vide Alting, sagde mig jo saa:

„Frygt aldrig, Macbeth! Ingen, født af
Kvinde

„skal fange Ore som Din Banemand.“

Saa flyer kun, falske Thaler, blander Jer
i Englands Junker-Hær! Den Mand, mig driver,
det Bryst, som her i Herskertakt end slaaer,
af Tvivl ei ængstet, skræmmet ei af Fare,
til Kamp og Farer som til Gilde gaaer.

(En Tjener kommer ind.)

Dig brænde Satan sort ved Helved=Arnen,
Du blege Flodestjæg, — Du seige Gaas! —

Tjeneren (forfærdet og aandeløs.)

Der er ti Tusende —

Macbeth.

Af Gjas? —

Tjeneren.

Nei, Krigsmænd.

Macbeth.

Gaa ud; gnid Dit angstblege Ansigt rodt,
Du Ufling! — Hvilke Krigsmænd? Satan slaa
Din Sjæl! — Angst-Kridt paa Kinden smitter af.
Hvad Krigsmænd, Ufelyg?

Tjeneren.

Al Englands Hær.

Macbeth.

Væk med Dit Sværd! — Seyton! — Jeg faaer som
Dødt,

saasnart jeg seer — — saa, Seyton, da! — Det Stød
grundfæster Thronen eller styrter den. —

— Jeg har og levet længe nok: mit Lovspring
blev snart til gule Blade, og hvad ellers
den høie Alder følger: Urefrygt,
og Lydighed og trofast Venfkab — Nei,
der er ei Udsigt til — nei, tværtimod!

Forbandelse i Smug, ei lydeligt,
og Mundsveirs=Smiger, som det usle Hjerter
benægted gjerne, men ei tør. — Ha, Seyton! —

Femte Scene.

Lægen og Seyton træder ind.

Seyton.

Hvad er til Ederes Naades Tjeneste?

Macbeth.

Hvad Nytt?

Seyton.

Det gamle Nytt er blot bekræftet.

Macbeth.

Jeg kjæmpe vil, indtil alt Kjød er slænget
af mine Been. — Giv mig min Rustning hid!

Seyton.

Det er ei nødigt end.

Macbeth.

Giv mig den hid!

Send Hestfolk ud, igjennemstreifer Landet,

hæng hver, som knyer om Frygt! — Giv mig min
Rustning! —
— Nu, Doktor, hvordan gaaer det med Din Syge?

Lægen.

Min høie Konge, hun er ei saa syg,
som angstet og omspændt af mørke Tanker,
der hendes No forstyrre.

Macbeth.

Saa kurer da!

Kan Du ei læge syge Sind og luge
rodsæstet Sorg ud af Sukommelsen,
ei glatte Hjernebogens dybe Furer,
ei med et giftig-sødligt Opiat
det svulne Bryst fra Byld-Materien rense,
der trænger sig til Hjertet?

Lægen.

I sliq Sygdom

den Syge ene for sig selv maa raade. —

Macbeth.

Saa kast Din Medicin for Hundene —
jeg skjøtter ei derom. — Giv mig min Rustning!

(En Tjener bringer Harnisk, Hjelm o. s. v.)

Nu min Hærførerstav. — Seyton, send Folk ud! —
— Hør, Doktor, alle Thener svigte mig:
— Kom! — kom! — Ja Doktor, kan Du eftersee
mit Riges Brost og Bræk, og komme efter
dets Sygdom, og det fordums Helsen skaffe,
vil jeg Din Priis udraabe, saa selv Ekko
skal worde hørt ved at gjentage den. —
— Har Du Rhabarbara og Sennesblade,
hvormed Du Landets Legem rense kan
fra disse Engelskmand? — Har Du hørt om dem?

Lægen.

Min Konge, kun formedelst Ederes Rustning.

Macbeth.

Ha, ha! Mig skrækker ingen Banemand,
for Birnamsskov gaaer op til Dunsinan.

Lægen (affides.)

Gud give blot, jeg var fra Kongeborgen;
alt Kongens Guld hid aldrig meer mig lokked. —

Macbeth.

Mit fæste Slot Beleiring trodser; lad dem
hist ligge, til dem Sult og Pest fortærer.
Stod ei Forræder-Banden, som forlod os,
- dem hi, vi havde mødt dem Bryn mod Bryn
og hjem dem pidsket. —

(Der høres Skrig indenfor.)

Hvad er det for Skrig?

Seyton.

Det klang som Lvindeskrig, min høie Konge!

(iler ud med Lægen.)

Macbeth.

Jeg har ei mere Sind og Sands for Frygt.
Der var en Tid, da alt mit Blod blev Is,
jaasnart Natuglen skreg; mit Hovedhaar
sig reiste ved hver Skræk, som levende —
nu er det anderledes: jeg har nu
spiist Nadvore med Djæble, Intet skrækker
mig; jeg er mæt af det Forfærdelige.

(Seyton kommer tilbage.)

Hvad var hiint Skrig for?

Seyton.

Dronningen, o Konge,
er død.

Macbeth (efter en lang Pause.)

Hun skulde have døet en anden Gang —
der var vel. cengang kommet bedre Tid
til dette Bud.

(efter at han tankesuld er gaaet frem og tilbage.)

I Morgen og i Morgen
og atter saa i Morgen kryber med
sit korte Skridt fra en Dag til en anden,
til sidste Punkt af os tilmaalte Tid;
Gaarsdagene har stedse Narre lyst
hen til den skumle Grav. — Uld, korte Løgstump!
Hvad er vort Liv? Et flygtigt Skyggespil,
en ussel Gøgler, som en liden Stund
gjør Stoi og Spræl paa Scenen — Dækket falder,
da høres han ei meer; et Eventyr
fortalt os af en Dumrian, oplydt
med Ordbram og Bombast — men ei Betydning.

Sjette Scene.

De Forrige. Et Bud.

Macbeth.

Du kommer for at tale; — gjør det fort.

Budet.

Jeg skulde melde Kongen hvad jeg saae,
men veed ei, hvordan jeg skal melde det.

Macbeth.

Tal!

Budet.

Da jeg nys holdt Vagt i Taarnet hist,
saae jeg mod Birnam, og med Et mig syntes
at Skoven satte sig i Gang.

Macbeth (farer rasende imod ham.)

Træl, Løgner!

Budet.

Straf mig saa haardt J vil, er det ei saa;
 J selv kan see den milevidt fra komme.
 Jeg siger, Skoven gaar.

Macbeth.

Hvis Løgn Du taler,
 saa levende paa næste Træ Du hænges
 til Sult fortærer Dig, er sandt Dit Budskab,
 saa ændrer jeg ei om Du mig der hænger.
 Min Kjæthed vakler og jeg faar en Tvivl om,
 at Helvederd en dobbelt Mening har.
 „Frygt ei, før Birnam Skov til Dunsinane
 kommer!”

og nu en Skov gaar ned til Dunsinan?
 — Sværd! Harnisk! Brynie! Alle Mand i Plade!
 Storm ud — storm ud! Er hvad han siger sandt,
 er her ei Flugt, saa lidt som Blivested.
 Du kjæder Solen mig; jeg onsker mig,
 Du fæste Jord, nu blot at knuse Dig! —
 Stormflokken ring! Ras Storm, gæng Brag, jensm Hav!
 Dee Vi, saa fald med Sværd i Haand i Grav!
 (De gaae.)

Syvende Scene.

Næsten Plads foran Bergen. I Forgrunden
 Bygninger; i det Fjerne landlig Egn.

Malcolm. Siward Fader og Søn. Macduff.
 Rossie. Angus. Lenox. Krigere. Alle rykke
 frem fra det Dybeste af Scenen med langsomme Skridt;
 de bære Grenene foran sig, saaledes at deres Hoveder
 saavidt muligt skjules af dem.

Malcolm.

(Efter at Toget er kommet midt ind paa Scenen.)
 Nu er vi nær nok; fast nu levrig Skjerm,

og vilis Jer dem I er! — I, brave Onkel,
 jer første Dræbning an og Vren deel
 med Eders ædle Son, imedens Vi
 og denne gjæve Helt

(pegende paa Macduff)

besørge skal

det Dvrige, alt saasom aftalt er.

(De forreste Soldater give deres Vrene til de nærmest
 bagstaaende fra Geled til Geled, saa at Scenen bliver
 ryddelig.)

Siward.

Farvel, og saae vi Tjenden sat i Dag,
 er der i Morgen holdt et Helteslag!

Macduff.

Du tone høit og mandigt Malmets Tunge,
 og Gravsang hist, her Seierssang den sjunge!

(Krigerst Musik. I Baggrunden Slag.)

Ottende Scene.

Macbeth. Derpaa den yngre Siward.

Macbeth.

De har mig bundet til en Bæl — jeg kan
 ei flye, men lig en Bjørn maa stride Hedsen
 til Ende. — Hvor er En, ei født af Kvinde?
 En Elig kun maa jeg frygte, ellers Ingen.

(Ung Siward træder ind.)

Ung Siward.

Hvad er Dit Navn?

Macbeth.

Dets Klang vil Dig forfærde.

Ung Siward.

Nei, gav Du Dig endog et hedere Navn
end noget er i Helved.

Macbeth.

Det er Macbeth!

Ung Siward.

Ei Satan selv et Navn udtale kunde
mig mere hadeligt.

Macbeth.

Dg mere rædsomt.

Ung Siward.

Du leist, forvorpne Blodhund, det mit Sværd
bevise skal.

(De fægte. Ung Siward falder.)

Macbeth.

Du varst af Qvinde født.

Men Glavind leer jeg ad og spotter Klinger,
som nogen Mand, af Qvinde baaren, svinger.

(Macbeth gaaer. Slaget varer ved.)

Tiende Scene.

Macduff træder ind.

Macduff.

Der, hist Sværdstormen er — Tyran, kom frem!
Hvis anden Arm end denne fælder Dig,
vil mig min Vids og Sønners Gjensærd jage. —
Jeg kan ei fægte mod de stakkels Kerner,
hvis Arm er hyret til at løfte Spydet —
Du, Macbeth, eller og mit Sværd ufløvet
i Balgen gaaer. — Hist henne maa Du være:
hiint høie Baabengny bebuder en

stormægtig Kriger. Lad mig finde ham,
 og Skjæbne, ei om meer jeg Dig skal bede.

(gaaer.)

Tiende Scene.

Siward Fader og Malcolm træde ind.

Siward.

Ad denne Wei, min Prinds! — Bort Slottet er;
 Tyrannens Skarer vige. Thannerne
 som Helte sægted; end et Stykke Arbeid,
 og Dagen vores er.

Malcolm.

Vi traf paa Sjender,
 der slog til samme Maal som vi.

Siward.

Til Borgen!

(de gaae.)

Ellevte Scene.

Macbeth. Strax derefter Macduff.

Macbeth.

Hvi skulde jeg hiin Romer-Mar gjenspiile,
 og falde paa mit Sværd? Saalænge jeg
 seer Levende om mig, det bedre nyttes
 til Ulivsjaar paa dem.

(idet Macbeth vil gaae, træder Macduff ind.)

Macduff.

Staa, Helvedhund!

Macbeth.

Alf alle Mænd Dig ene har jeg sthyet;

men viig, min Sjæl er alt betyngt noksom
med Blod af Dine.

Macduff.

Jeg har ingen Ord:
min Røst er i mit Sværd, Du Skurk, meer blodig
end Ord kan tolke.

(Trænger rasende ind paa Macbeth. De sægte en Stund
uden bestemt Udsald.)

Macbeth (holder op at sægte.)

Du Din Møie spilder.

For saarer Du den tomme Lust omkring Dig
med Sværdet, end Du saarer mig til at bløde.
Løst op Dit Sværd mod Hjelme, som kan saares,
jeg har et Trolddomslov: det viger Ingen
af Kvinde født.

Macduff.

Fortviol da om Din Trolddom,
og lad den Mand Du al Din Tid har tjent
fortælle Dig, at førend Tidens Fylde
blev Macduff skaaren ud af Moderlivet.

Macbeth.

Forbandet være Du, som Sligt mig siger!
For disse Ord min R kæmpestyrke bugner
og meer ei troes hiint Helveds Djævelpaf,
som ved en dobbelt Mening os forraske;
som vel opfyldte Løftet for vort Dre,
men for vort Haab det bryde. — Nei, med Dig
jeg sægter ei.

Macduff.

Saa overgiv Dig, Ridding,
og lev som Tidens Spot og Gøglespil.
Du skal, lig Jordens sjældneste Uhyrer,
heit males paa en Stang, med Underkrift:
„Seer her Tyrannen!“

Macbeth.

Aldrig jeg mig giver
og kysser Støvet for ung Malcolms Fodder,
og tjener Bøvelharm til Maal og Sigte.
Skjøndt Birnams Skov til Dunsinan er kommen,
og Du staaer mod mig, ei af Kvinde født,
jeg prøver dog det Yderste. — Her kaster
jeg Heltestjoldet for mit Bryst: — nu, Macduff,
fald ud! og den fordømt til Helved være,
som først af os To raaber nu: „Holdt, nok!“
(De gaae fægtende ud.)

Folgte Scene.

Der blæses til Flugt i Tjendens Hær. Malcolm.
Siward Fader. Rossse. Lenox. Angus og
Krigere træde ind.

Malcolm.

Jeg ønsker, at de Venner som vi savne
vi friske finde maae. —

Siward.

En Slump maa gaae
i Lobet; dog naar rundt om mig jeg skuer,
har vi saa stor en Dag for godt Kjøb faact.

Malcolm.

Vi savne Eders ædle Søn og Macduff.

Rossse.

Feldtherre, Eders Søn har stolt betalt
en Krigers Gjæld: Han leved kun saalænge
til han blev Mand, og Prove aflagt fik
paa herlig Manddom — da som Mand han faldt.

Siward.

Saa han er død!

Rosse.

Ja, og fra Marken baaret.
 Vi efter Heltens Vard maal Eders Sorg;
 da blev den grændseles.

Siward.

Hvor sad hans Bunder?

Foran?

Rosse.

Ja, ret foran, paa Bryst og Bande.

Siward.

Nu da, saa være han Gud Herrens Krieger!
 Sjald jeg havde Sonners Tal som Haar,
 jeg herligere Dod ei ensted dem,
 og dermed er hans Gravsang sjungen. Amen!

Malcolm.

Meer Serrig skyldes ham, den vil jeg yde.

Siward.

Ham skyldes ingen meer. Der siges jo,
 han faldt som flink Karl og betalte sin Part,
 saa er han nu hos Gud — Gud være med ham!
 — Her kommer Trøst paa ny.

Sidste Scene.

De Førrige. Macduff med Macbeths Rust-
 ning og Krone.

Macduff.

Hil Dig, min Konge; saa Du est. Tyrannen
 i Stovet ligger, see hans faldne Krone!
 Tiden er atter fri. Jeg seer Dig her
 omfattet af Dit Kongeriges Berler;
 hver Stemme sig med min nu blande vil:
 Hil, Skottlands Konge!

Alle.

Skotlands Konge, hil Dig!

(Klang af Trompeter.)

Malcolm.

Vi skal ei spille noget Dieblig,
 her vi Afregning gjør med Eders Trostak
 og efter Gvne, Wdle, Jer forskyldte.
 I brave Thauer, mine vakkre Frander,
 I Jarler være! Være I de første,
 som bar i Skotland dette Hædersnavn! —
 End engang her min Tak til Alle lyder;
 jeg til min Fæst i Scone jeg Jer indbyder. —

Dim

M a c b e t h.

141

141

Uagtet nærværende Gjersomske Bearbejdelse af „Macbeth“, der nærmest har holdt sig til Schillers Behandling, i flere Punkter afviger temmelig betydeligt fra den Shakspeare'ske Tragedie, har man dog troet at burde imødekomme de fra forskjellige Sider yttrede Ønsker om at optage den i Samlingen af Shakspeare's dramatiske Værker, da den var aldeles forsvunden af Boghandelen og ved dens Opførelse paa Scenen kunde gjøre Krav paa en særegen Interesse. Denne sidste Omstændighed har ogsaa fornemmelig været Udgiveren for Die og foreskrevet ham en større Varsomhed i Behandlingen, end han maaskee ellers vilde have følt sig bunden til, saa de Forandringer han har tilladt sig i Gjersoms Text indskrænke sig, Retsskrivning og Interpunktion fraregnede, til nogle faa Steder, hvor et mindre vel valgt Udtryk kan være ombyttet med et andet, et Par overflødige Fødder bortskaffede af et Vers, eller dette ved en lille Omstætning bragt til at falde bedre. Derimod indeholdt det Exemplar af Macbeth, hvorefter nærværende Udgave er besørget, og som tilhørte det kongelige Theater, en ikke ringe Deel Umarbejdelse og Tilfættninger der benyttes ved Opførelsen, hvilke man, da de ere virkelige Forbedringer og aabenbart hidrøre fra en kyndig Haand, har bibeholdt, ligesom det Samme er Tilfældet med endeel Repliker, ja hele Scener, der ellers ved Opførelsen udelades, da Enhver dog vistnok helst ønsker at

modtage saa meget som muligt, hvor Talen er om et af Shakspeares Mesterværker.

I Lighed med de Commentarer til Shakspeares enkelte dramatiske Arbejder, der ved de andre Stykker ere meddeelte efter Schlegel, Hazlitt o. A., hidsettes her efter Utrici's fortræffelige Værk „Über Shakspeare's dramatische Kunst“, følgende Bemærkninger om „Macbeth.“

Forsaavidt som Kjærlighedens guddommelige Kraft og dens forskjellige Hovedformer fremstilles i Romeo og Julie, i Othello og Lear, saa aabner Digteren os i disse tre Tragedier fornemmelig Følelsernes og Fornemmelsernes, Drifternes og Affekternes Region. Det Standpunkt, hvorfra han betragter Liv og Historie (bestandig indenfor den tragiske Verdensanskuelse) er derfor paa en vis Maade det nærmeste, simpleste og naturligste: det er ligesom Menneskehedens patriarchalske Livstrin, som dens første ungdommelige Livsalder, hvori Menneskets Skjæbne viser sig umiddelbart afhængig af dets egen Naturlighed, af dets naturlige Tilstandes og Fornødenheders Magt, der ytrer sig indenfor det menneskelige Samfunds ældste og oprindeligste Grundforhold, Brudestand, Ægtestand og Familieforbindelse. Ikke Villien med dens Forsætlighed, ikke Tanken med dens bevidste Virksomhed, men den naturlige Drift, den umiddelbare Følelse og Lidenkab bliver her lige saa umiddelbart til tragisk Aktion og netop derved til tragisk Skjæbne. Verdenshistoriens regjerende Princip viser sig nedlagt i Følelsens og Affektens Sædelighed eller Usædelighed; Hensigt, Overlæg og Reflexion ere ganske udelukkede eller vise sig dog kun som underordnede Motiver til den tragiske Udvikling, forsaavidt de ikke saameget høre til Charaktererne hos de Hovedpersoner, i hvilke det Tragiskes Magt og Betydning aabenbarer sig, men mere til

Virksomheden hos de dem paa Siden eller fjendtlig ligeoverfor staaende Bivpersoner.

Et andet Standpunkt indtager Digteren i Macbeth. Her er det Willien med dens Forsætlighed, den mandige Daad med dens Oprindelses dybtforborgne Drivesjædre og dens Udsørelses betænksomme Hensigtsmæssighed, der fremtræder som Hovedmotiv for den tragiske Udvikling. Digtningen forelader dermed hine første, naturligste og simpleste Grundforholde; den træder ind i Statssamfundets mere forviklede, et andet Trin af den menneskelige Dannelse tilhørende Forhold, hvis eget Grundlag nærmest er de ydre Bærers Ret og Sædelighed, i hvilket derfor ikke mere Følelsens og Lidenstakens ungdommelige Umiddelbarhed, men den mandige Willie i dens Manifestation som forsættlig Daad regjerer. Dette Dannelsestrin er det, paa hvilket Digteren her indtager sit Standpunkt, for herfra at udkaste sit tragisk-poetiske Maleri af Verdenshistorien; det er det Hele og Store i en mandig, heroisk Willie- og Daadkraft, hvis tragiske Fald og Undergang bliver fremstillet. Den allerede dermed givne specielle Manifestation af den almindelig tragiske Verdensanskuelse bliver derpaa endnu bestemtere begrændset og eiendommelig gestaltet ved Hovedpersonernes særegne Personlighed og deres Livsforholde, ligesom ved den særegne Charakter hos Tiden og Nationen, som hele Fremstillingen tilhører.

Tragedien bliver aabnet paa en overnaturlig Maade ved den flygtige Fremtoning af de tre Hære, der atter forsvinde efter en dunkel Betydning til det de have for med Macbeth. Man har dadlet denne Begyndelse og overhovedet det Hærevæsen der indblander sig heri, snart som en gammel Lærning af en uværdig Overtro, snart som upoetisk og modstridende

det Tragiske Bæsen. Den ene Indvending tilhører den vandede Rationalismes nu lykkeligt overstaaede Oplysnings sygdom, den anden er blot uforstandig, og berøer deels paa en feilagtig Aufskuelse af det Tragiske Bæsen, deels paa en overfladisk Opfatning af det dødlede Drama. Er det i dette sidste virkelig Villiens og Handlingens høie Energi, ved hvilken det Tragiske Magt manifesterer sig, saa tjener netop hiin Begyndelse og Indblanding af Herene til strax forfra at sætte det tragiske Grundlag, hvorpaa det Hele skulde opbygges, i det klareste Lys. Ved Syndesaldet og hele Menneskeslægtenes almindelige Syndighed er Menneskets Villie- og Daadkraft fra Naturen af syg; den er kun stærk til det Onde, svag til det Gode, saa længe Mennesket ikke erkjender sin ulægelige Fordærvelse, angreer og gjør Bod og bliver deelagtig i den guddommelige Naade. Men ikke blot den menneskelige Aand er saaledes af Naturen hjemfalden til det Onde, men forsaavidt den er den hele jordiske Skabnings Spids, dens organiske Middel- og Toppunkt, saa ere ogsaa de med den inderlig og væsentlig forbundne, i Causalitetens og Berelvirningens organiske Forholde til den staaende Naturmagter nødvendig gaende den samme Gang som den: det Onde, som har slaact Naad i den selv, træder den ogsaa i det Ydre, i Naturens Kræfter og Elementer, lofkende og forførerisk imøde. Paa Grund af den nødvendige, om ogsaa dunkle og hemmelighedsfulde Sammenhæng imellem det Nærværende og det Hiinsides, maa man fremdeles ogsaa indrømme det Hiinsidiges Aander en mulig Indvirkning paa de endnu i den jordiske Tilværelse hildede Sjæle. Deri ligger den dybe Betydning af den christelige Lære om Djævl, Dæmoner og onde Aander. Den udtrykker, i Forbindelse med dens anden lyse Side, Læren om den umiddelbare

guddommelige Hjælp og Naade, langt mere energisk og betydningsfuldt den inderlige organiske Forbindelse mellem det Timelige og Evige, end det nutildags saa yndede Mistmask, hvortil Philosophien roder begge Gebeter sammen, dog kun for at have en Himmel paa Jorden, ikke en Jord i Himlen. Denne Lære, der rigtignok fra Slutningen af det 15de Aarhundrede (med Begyndelsen af Hexeprocesserne) ganske i Modsetning til dens egen, aldeles aandige Natur, var bleven til en Retsmaterie og havde vundet en ydre, praktisk Bigtighed, har Shakspeare her benyttet, ikke blot som poetisk brugbar, men fordi han levende erkjendte dens dybe Sandhed og troede derpaa. Hans Hære ere Bastardskabninger, halv naturmægtige, til den jordiske Skabnings Ratside hørende Væsener, halv frasaldne, i det Onde nedsunkne, simple Menneske-aander; de ere Echoet af det Onde, som ud fra Naturen og Aanderiget svarer paa det Onde i Menneskets Bryst, lokker det frem, hjælper til at udvikle og uddanne Beslutning og Handling.

Efter at have ved denne Fremtoning antydet det almindelige Synspunkt, fra hvilket det Hele er opfattet, hiin gjennemgribende Syndighed i den menneskelige og jordiske Natur, i Særdeleshed fra Villiens og Daadkraftens Sider, optræde Forkynderne af Macbeths Hæder og Dyd; den mægtige, seierkronede Helt bliver ført frem for os i hele hans Kraft og Herlighed, endnu førend vi see ham selv. Men dette Heltemod, denne heroiske Villiestyrke og Energi bærer allerede Fordærvsens Gift i sig. Ved Hexens Forudsigelser bliver den i Macbeths Uergjerrighed slumrende Tanke paa den kongelige Magt vækket; det endnu ufødte Onske bliver til Begjærlighed, Begjærligheden til Beslutning, indtil endelig ved hans stolte, ligesaa energiske som overmodige Hustrues æggende

Tale den forbrøderste Gjerning kryder frem, begunstiget af Tilfælde og Leilighed, der ogsaa her atter af sig selv komme Aandens indre Trang imøde. Med dybt psykologisk Kendskab ere Syndens enkelte Udviklingsmomenter skildrede, lige fra den første Skræk for den blotte Tanke indtil Udsærelsens sidste, den nølende Samvittighed voldsomt undertrykkende Dieblif. Den forfærdelige Røst: „Macbeth myrdet Søvner,“ som endnu umiddelbart efter Handlingen klinger Morderen i Sjælen, forstummer efterhaanden. Efterat Forbrydelsen engang er begaaet, bliver snart ogsaa al Skam og Udseelse kastet tilside; ustandselig griber Synden om sig med Kjempestridt. Malcolm og Donalbain blive bagtalerisk beskyldte for Fædermord; af Misundelse og Frygt for den ham forjættede Lykke bliver Banquo myrdet; Macduffs Hustru og Børn og Alle, der paa en eller anden Maade synes farlige, falde som Offere for Hævnen og Mistanken; ved en rastløs Virksomhed, der lægger Forbrydelse paa Forbrydelse, for at hævede det uretfærdige Guds, søger Macbeth at bedøve sin tilintetgjorte Samvittigheds Angest; frampagtigt klamrer hans Sjæl sig om den for hans evige Salighed kjøbte jordiske Lykke, og af den almindelig beundrede Helt bliver en almindelig afstøvet Tyran. Thi Macbeths vældige Heltekraft, der var forlenet ham til det Gode, hæveder ogsaa i alle hans Skændselsgjerninger sin ydre Magt. Men dens indre Styrke, dens sande Støtte og Fasthed er brudt: det Onde, som Macbeth og hans Hustru ere uigjenfældelig hjemfaldne til, ødelægger tilsidst sig selv, her ved en forfærdelig Aandsforstyrrelse, som griber den svagere og uirksomme, af Brødens større Skyld nedtrykkede Kvindesjæl, hist ved en forblændet Tiltro til hine dæmoniske Væsners bedrageriske Drakelsprog og bestyrkende Trosteord. Ogsaa heri vise disse sidste

sig imidlertid ingenlunde blot yderlig ligeoversfor Mennesket. Deres opmuntrende Forjættelser repræsentere det undersundige Selvbedrag, som sniger sig ind i Forbryderens Sjæl og ved listige Forhaabninger og sophistiske Forespeilinger holde hans Mod oppe, indtil endelig Skuffelsen bliver umiddelbart til Tilintetgjørelse.

Den egentlige Forbryder, der kun vil sig selv, og ogsaa ved Handlingen tilkjendegiver denne Villie, er ifølge sit Væsen stedse eensem. Derfor staaer paa den ene Side Macbeth og hans Hustru, paa den anden Rigets Store, Stat og Folk, hele Menneskeheden. Aktionens Fremstriben berøer derfor kun deels paa dette Forbryderens nødvendige, organisk fremstribende Affald fra Gud og hele Verden, deels paa den ligesaa frygtelige Klimax hvormed Synden fra Moment til Moment, fra Handling til Handling iulmer og vorer af indre Nødvendighed, til den har naaet sit nødvendige Maal, Straf, Fordærvelse og Undergang. Derfor vare de skotske Adelsmænd: Macduff, Lenox, Ross, Angus og deres Hoved Banquo aldeles nødvendige Figurer som Folkets Repræsentanter; og deres Opførsel, deres Baktlen i Begyndelsen, efterhaanden deres Grafsald fra Macbeth er fuldkommen motiveret med det Heles Grundidee. Malcolm og Donalbain derimod ere de nødvendige Repræsentanter for den kongelige Myndighed og derved for Retsfærdighedens og Sædelighedens objektive Magt, hvorfra man alene kan vente Hjælp og Ordenens Gjenoprettelse, og som derfor maae frelses fra den dem truende Undergang. I den organiske Eenhed og indre Nødvendighed, hvormed Aktionen altsaa udvikler sig af det Heles Grundlag, af Charaktererne og de givne Forholde, bestaaer her som overalt Compositionens Skjønhed og Fuldstændelse, som ogsaa særdeles i Slutningen aabenbarer sig med forstærket Kraft. Ligesom

nemlig strax fra Begyndelsen af hele Menneskeslægtens almindelige Syndighed er bredet som Grundlag for det Hele, saaledes stiger ogsaa her Syndens Magt til dens høieste Høide og aabenbarer sig derfor objektiv i hele Statens fuldkomne Sønderreenhed og Hjælpe- løshed, subjektiv i Lady Macbeths Sjælsygdhed og Macbeths ligeledes allerede til Banvid grændsende Forblændelse, som tilsidst gaaer over til Fortvivlelsens Aandsforstyrrelse. Det Afskrækkende, Forfærdelige og altsaa i Almindelighed Upoetiske, der ligger i Fremstillingen af slige Sjælstilstande, er derfor her, ligesom i Lear, ikke blot psykologisk, men ogsaa æsthetisk retfærdiggjort af hele Dramaets Grundidee. End- skjøndt imidlertid nu paa denne Maade det Onde til- sidst forstyrrer sig i sig selv, saa kan dog der, hvor det har slaaet saa dybe Rødder, den sande Hjælp og Gjenopreisning kun udgaae fra Guds frelsende Kjær- lighed og Naade. Denne er her repræsenteret ved den fromme, hellige, gudbegavede Konge af England, hvis undergjørende Kraft overalt udbreder Lykke og Velsignelse, og som nu bliver kaldet til ogsaa at frelse Naboriget fra Fordærvelse. Da imidlertid hans hellige Haand, ved hvis Berøring Sygdom læges og alle Under vige, ikke selv kan føre Krigens og Til- intetgjørelsens Sværd, saa bliver han repræsenteret af den ædle, fromme, heltmodige Siward og dennes Søn, der falder som Offer for Skotlands Frelse. Ved deres Hjælp lykkes det Malcolm og Donalbain i Førelse med de skotske Adelsmænd at tilintetgjøre Tyranniets Uhyre og gjenoprette Fred og Orden.

Men, vil man spørge, hvor ligger det Trøsterige og Opføstende i denne tragiske Udvikling? Hvor ligger den indre Nødvendighed for Undergangen af saamange Uskyldige, hvis Liv slet ikke synes at have nogen Deel i de fremstillede Forbrydelser? — Jeg

svarer nærmest med Hensyn til det sidste Punkt: Det
 maa være tilladt for den tragiske Digter, der ikke kan
 afbilde Verdenshistorien i dens hele Længde og Brede,
 men kun concentreret i et Afsnit, at opstille Bisfigurer
 og behandle disse som saadanne, d. v. s. at lade
 de Personers Skjæbne, hvilke han ikke indfører som
 selvstændigt handlende, men kun som lidende Objekter
 for Andres Handlinger, blot optræde objektivt, blot
 motivere den ved Bink og Antydninger fra dens sub=
 jektive Basis's Side, hvorefter den maa have sin
 Grund i Menneskets egen Charakter, Livsgang og
 egen Virksomhed. Saadanne giver nu Shakspeare i
 tilstrækkeligt Maal. Det synes ikke saa ganske uden
 egen Skyld at Undergangen rammer den naaderige
 Duncan; dette vise de mangfoldige Oprør imod hans
 Regimente, som Macbeth netop har gjort Ende paa.
 Hvad enten de nu ere fremgaaede af Vilkaarlighed
 og Uretfærdighed eller (som Sagnet vil, hvoraf Shak=
 speare øste) af uforgelige Svaghed og qvindagtig
 Feighed, ogsaa i dette sidste Tilfælde træffer ham dog
 bestandig den Bebreidelse at han har anmasset sig
 en Plads, som han ikke er voksen. Paa hans
 Sønner falder Mistanken for Fadermord paa Grund
 af deres iilsomme, om end kloge saa dog feige og
 umandige Flugt. Banquo speiler sig med selv=
 behagelig Forsængelighed i Forjættelserne om hans
 tilkommende jordiske Lykke, og kalder derved Fordær=
 velsen over sit Hoved. Macduff's Hustru og Børn
 endelig lide for deres Faders Skyld, der kun tæn=
 kende paa sig selv, pligtforglemmende og ufaderlig
 lader dem tilbage; han bliver straffet ved deres Død,
 hvilken hans Ægtefælle desuden endnu specielt har
 hidkaldt ved den ufjærlige Skarphed, hvormed hun
 forfølger Mandens Forseelse. Men Alle, hele Landet
 og dets Herrer, rammes desuden af Beskyldningen

for en udsel egoistisk Feighed og syndig Gøstergivenhed, hvormed de, forglemmende de legitime Tronfølgeres Ret, villig underkaste dem Macbeths anmaasjede Scepter. Hvem der saa kraftløst giver efter for Forbrydelsen, griber og tilintetgør den ogsaa med Ret. Ogsaa her altsaa regjerer overalt en indre Nødvendighed, og jo hemmeligere dens Magts Traade slænge sig igjennem det Hele, jo uimodstaaeligere griber og holder den os. Det Heles Grundidee afspeiler sig ikke blot i Macbeths og hans Ægteskælles Character, i deres Handlinger og Skæbne, men snør sig ogsaa i mangfoldige Skatteringer igjennem alle Bifigurerne og Bipartierne. Overalt viser sig, kun mangfoldig modificeret, den samme Syndighed i Villie og Handling, og finder her paa den ene, hist paa den anden Maade sin Straf.

Med det andet Spørgsmaal er ogsaa tildeels det første besvaret. Det Tragiskes Virkning ligger nemlig her ikke alene i Macbeths egen Historie og Skæbne, men den er tillige halveret og fordeelt til to forskjellige Sider. Macbeths Undergang efterlader blot et rystende Indtryk efter menneskelig Størheds dybe Fald; den har rigtignok intet Trøstende og Dølstende, men bærer umiddelbart kun evig Død og Fordærvelse i sig. Men det Trøsterige og Dølstende udgaaer umiddelbart af den; det Rensende og Luttrende ligger paa den anden Vægtstaaal, der dog staaer i nær Berøring og Berørvirkning til den første; og endskjendt det ved en saadan Deling taber i Energi og Betydning, saa mangler det dog ikke ganske. Thi ved den Ulykke Macbeths Forbrydelse bringer over alle andre i Aktionen indviklede Personer, blive deres egne Forseelser udsønde, bliver deres Dyd og Villie-kraft vækket, bliver deres Mand luttret, saa at de tilsidst reise dem store og stærke og afkaste det uværdigt

Mag, som de lydigt søiede dem i. I denne det selv fjendtlig modsatte Virkning, som det Onde her har, ligger klart og tydeligt den trøsterige Forvisning udtalt, at Seirens og Bestandighedens Magt alene beroer i det Gode.

Til Slutning endnu blot en Bemærkning om Malcolms Charakter. I Overeensstemmelse med det Heles Grundidee, hvorefter Williens og Handlingens Energi er greben som Hovedmotiv for den verdenshistoriske Udvikling, for at vise den i dens Intethed og dybe Fald, som den ikke kan undgaae saasnart den hengiver sig ganske til den syndige verdslige Tilværelse, — i Overeensstemmelse hermed skrider nemlig Aktionen her, i særdeles Hastighed, frem med henrivende Fart. Alt er Handling; Daad trænger sig paa Daad, Begivenhed paa Begivenhed. De mørke, dæmoniske Magter, der styre det Hele, synes at have ophævet Tidens sædvanlige Gang. Kun den uimodstaaelige Conseqvens, hvormed Forbrydelsen følger af Forbrydelse, kan drive til en saadan Hast; kun det Ondes yppige Ufrugt kan skyde frem i saa frygtelig Hastighed. Det Gode vil have Tid og Ro; den gode Handling fordrer Betænkksomhed, langsom Forberedelse og en rolig Samling af Sjælen; og ret som om Digteren med Glid vilde gøre opmærksom herpaa, stiller han Malcolms dvælende, betænksumme Overlæg contrasterende imod Macbeths stormende Virksomhed. Neppe behøver man at erindre om hvor betænksomt Shakspeare dermed tillige lader begge Hovedformerne, under hvilke Willien historisk yttres sig, her gribe i hinanden: hist den raske Daad, der følger Beslutningen i Hælene og som et fjendtligt Overfald opnaaer sit Diemed ved Forvirring og Forsærdelse, her den forsigtige, Alt betænkende Indeslutning (hvorved ogsaa Afbrydningen af Grenene i Birnam-Skoven bliver

motiveret, ikke mere viser sig som reen tilfældig), der gaaer langt forud for Handlingen, og vel langsomt men sikkert fører den til Maalet. Tragediens verdenshistoriske Betydning ligger desuden klart for Dagen. Den er ogsaa yderligt tydelig nok fremhævet, forsaavidt et heelt Folk lider under Macbeths Tyranni, to store Riger komme i Krig med hinanden over hans Forbrydelser; det kan ikke udtrykkes mere prægnant og indtrængende, hvorledes Synden, den giftige Drin i den menneskelige Naturs skønneste Blomster, hæver sin Magt i den jordiske Tilværelses hele Omraade, og ikke blot griber Forbryderen selv og tilintetgør ham, men vidt omkring strøer Fordærvelsens Sæd; men hvorledes dog ved Guds Retsfærdighed og Naade det Ondes fjendtlige Magt bliver overvunden og det Gode indsat til Seierherre i Verden. Macbeth er det tragiske Bærk, hvorved Shakspeare meest indlysende har bevist sin ægte christelige Tænkemaade og sin virkelig christelige Verdensanskuelse.

Alt Stykket først er forfattet under Kong Jacobs Regjering viser allerede Forudsigelsen om Kongerne af Banquos St. Desuden afveg Shakspeare ustridig af Hensyn til sin Belynder deri fra Sagnet, der findes i Holinsheds Krønike, og som ligger til Grund for Tragedien, at han lader Banquo fremtræde uden Medvidenhed og Skyld i Duncans Mord. Jacobs Nedstamning fra hiin bliver i Særdeleshed gjort gjældende i Tillægene til Warner's Albion's England, der først udkom i Trykken 1606, og turde vel først siden efter være bleven almindelig bekjendt. Malone ansætter derfor i Overeensstemmelse med de bedste engelske Kritikere Stykket til 1606. At det ikke er fremstaaet tidligere, synes saagodtsom vist ifølge Charakter, Sprog og Composition, men i Særdeleshed paa Grund af den dybe, vældige Alvor i den tragiske Verdensanskuelse.

